

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ – 9. DUBNA 2023

Toto je den, který připravil Pán, jásejme a radujme se z něho.

„NENÍ TADY. BYL VZKŘÍŠEN, JAK ŘEKL. POJĎTE A PODÍVEJTE SE NA TO MÍSTO, KAM BYL POLOŽEN“ (Matouš 28,6)
Svatý Hrob. Peregrinatio Ad Fontes Salutis, Jeruzalém, Izrael, 1. března 2013.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, v tomto posvátném dni, pozvedněme k Bohu naši jednomyslnou modlitbu, aby se velikonoční radost rozšířila po celém světě:

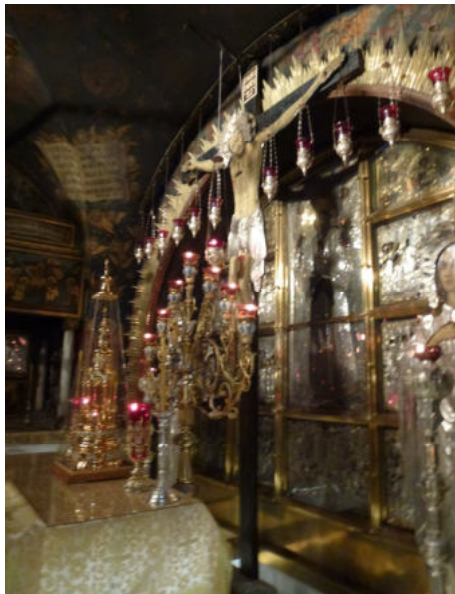
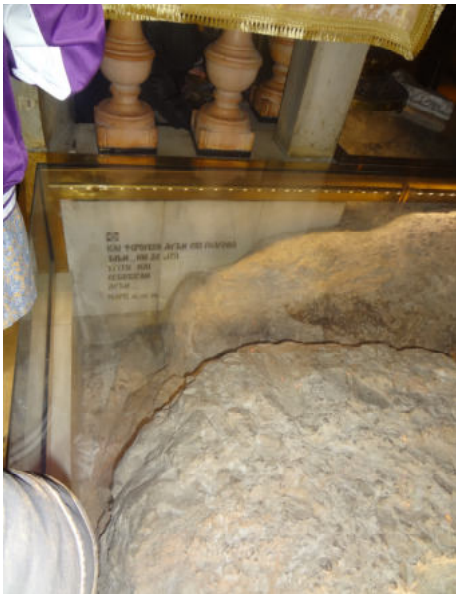
L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za papeže Františka: ať ho Bůh posiluje Duchem Zmrtvýchvstalého, aby byl otcem ve víře, svědkem lásky a vedl k přátelství s Tím, který dává pravou radost a život v plnosti.
- Pro zmrtvýchvstání svého Syna, Vítěze nad smrtí, zastav vražedné šílenství válečného zločince Putina a jeho Ruska, a zmučenému ukrajinskému národu ať vzejde čas míru.
- Modleme se za ty, které Pán volá ke kněžství a zasvěcenému životu, aby měli odvahu vydat se za ním cestou následování.
- Modleme se za větší rozšíření kultury nenásilí tím, že se státy i občané budou stále méně uchýlovat ke zbraním.
- Za věrné zemřelé, ať jim Bůh dá účast na slávě svého Zmrtvýchvstalého Syna.

K: Otče, vzkříšením svého Syna zaháníš všechen strach a činíš možným i to, co naše srdce ani neodvažuje doufat, vyslyš naši modlitbu. Skrže Krista našeho Pána. **L:** Amen.

Trpěl pod pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest. Pout' ke Kalvárii. Jeruzalém, Izrael, 1. března 2013.

Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma. Svatý Hrob. Peregrinatio Ad Fontes Salutis, Jeruzalém, Izrael, 1. března 2013.

„Per tutta la vita ho cercato il volto di Gesù, e ora sono felice e sereno perché sto per andare a vederlo“
 - „Celý život jsem hledal Ježíšovu tvář, a nyní jsem šťastný a klidný, protože odcházím, abych Ho uviděl“. Memento kardinála Špidlíka při Eucharistii před Turínským plátnem, *Vultum tuum, Domine, requiro*, 13. května 2010, Turín, Itálie.

„Je ne vous promets pas de vous rendre heureuse en ce monde, mais dans l'autre“ - „Neslibuji Vám, že Vás učiním šťastnou v tomto světě, ale v jiném“ (slova Panny Marie Bernardetě, vytesaná na relikviáři svěřice v Nevers).
Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem, 27. června 2008. Nevers, Francie.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

2. NEDĚLE VELIKONOČNÍ – 16. DUBNA 2023

Děkujte Hospodinu, neboť je dobrý, jeho milosrdenství trvá navěky.

JEŽÍŠ VYZVAL TOMÁŠE: „VLOŽ SEM PRST A PODÍVEJ SE NA MÉ RUCI, VZTÁHNI RUKU A VLOŽ JI DO MÉHO BOKU; A NEBUĎ NEVĚŘÍCÍ, ALE VĚŘÍCÍ.“ TOMÁŠ MU ODPOVĚDĚL: „PÁN MŮJ A BŮH MŮJ!“ JEŽÍŠ MU ŘEKL: „PROTOŽE JSI MĚ UVIDĚL, UVĚŘIL JSI. BLAHOSLAVENÍ, KDO NEVIDĚLI, A PŘESTO UVĚŘILI!“ (Jan 20,26-29). Freska v presbytáři kostela sv. Cyrila a Metoděje v Podivicích.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, o této neděli Božího milosrdenství vyjádřeme svou vděčnost věčnému Otci, neboť je věrný a jeho milosrdenství trvá navěky: **L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.**

● Otče, dej, ať nadcházející apoštolská cesta papeže Františka do Maďarska přispěje k budování mostů mezi lidmi a národy, v Kristu, který je naše budoucnost.

● Otče, tys tak miloval svět, žes obětoval svého jediného Syna, dej ať při pohledu na Kristův kříž poznáváme hlubinu tvého božství, která se sklání k našemu lidství a svou věčnou láskou se dotýká těch nejbolestnějších ran našeho pozemského putování.

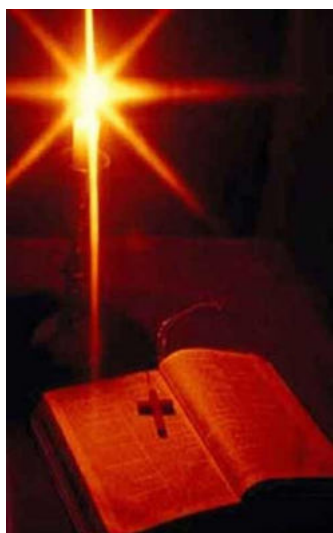
● Otče, jenž jsi vzkříšením svého Syna, zlomil moc hříchu a smrti, dej, aby tam, kde dosud panuje nenávisť, touha po pomstě; kde strašná válka na Ukrajině, přináší smrt nevinných; moc tvého milosrdenství zklidnila mysl i srdce a dala vzejít pravému míru.

● Otče, tys naučil sv. Faustynu důvěře v tvé milosrdenství: i my Ti svěřujeme Tělo a Krev, duši a božství tvého milovaného Syna a našeho Pána Ježíše Krista za hříchy naše i celého světa; pro jeho bolestné utrpení smiluj se nad námi a nad celým světem.

● Otče, odměň Tomáše kardinála Špidlíka blaženým patřením na Tvou tvář a prokaž své milosrdenství našim zemřelým bratřím a sestrám.

K: Otče, poznej v našem volání hlas vzkříšeného Ježíše a mocí jeho zmrtvýchvstání nás zahrň svou spásou. Neboť on žije a kraluje na věky věků. **L: Amen.**

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ

1. ČTENÍ – SK 10,34A.37-43

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr se ujal slova a promluvil: „Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel. A my jsme svědky všeho toho, co konal v Judsku a v Jeruzalémě. Ale pověsili ho na dřevo a zabili. Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu, aby se viditelně ukázal, ne všemu lidu, ale jen těm, které Bůh předem vyvolil za svědky, totiž nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. On nám přikázal, abychom hlásali lidu a se vši rozhodností dosvědčovali: To je Bohem ustanovený soudce nad

živými i mrtvými. O něm vydávají svědectví všichni proroci, že skrze něho dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.“

ŽALM 118

Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, – jeho milosrdenství trvá navěky. – Necht' řekne dům Izraelův: – „Jeho milosrdenství trvá na věky.“ Hospodinova pravice mocně zasáhla, – Hospodinova pravice mě pozvedla. – Nezemřu, ale budu žít – a vypravovat o Hospodinových činech. Kámen, který stavitelé zavrhli, – stal se kvádrem nárožním. – Hospodinovým řízením se tak stalo, – je to podivuhodné v našich očích.

2. ČTENÍ – KOL 3,1-4

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

EVANGELIUM – JAN 20,1-9

Slova svatého evangelia podle Jana.

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“ Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl k hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží pruhy plátna, ale dovnitř nevešel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží pruhy plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch pruhů plátna, ale složená zvlášť na jiném místě. Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.

+ 16. dubna 2010 v Římě

Vzkříšením najdeme to, co jsme ztratili

(z poslední homílie, pronesené kardinálem Špidlíkem o slavnosti Kristova zmrtvýchvstání, 4.4.2010)

„Jak si představit vzkříšení mrtvých? Jednou mi kdosi řekl: „Otče, ale jestli všichni vstaneme z mrtvých, kam všichni ti lidé půjdou? Jestliže už dnes je parkování tak obtížné, jak tomu bude se všemi těmi vzkříšenými?“ Uvažujeme o vzkříšení v pojmech jakéhosi přechodu z tohoto života do jiného, o výměně jednoho života za jiný. To však neodpovídá křesťanské víře. Ježíš skutečně vstal z mrtvých, hrob byl shledán prázdným. Vidíme, jak tomu bylo se vzkříšením Ježíše Krista. Žil třicet let. Bude takto nadále žít i po svém zmrtvýchvstání? Jistěže ne. Zastaví se tak? K čemu dojde? Těch třicet let, jež prožil, se stalo božskými. A tak se má stát božským i náš život. Vrátil se k apoštolům živý. Aby je přesvědčil, pojedl s nimi. A přece si všimli, že byl v jistém smyslu jiný. Jeho život, který znali z dřívějšíka, se nyní stal životem věčným. Byl to předešlý život, který nabyl nové dimenze, schopnost překonat všechny slabosti, jímž byl předtím podroben. Kristus tak ukazuje, že pozemský život, přijatý při narození, není třeba odvrhnout, že je s to se rozvíjet a růst až do života věčného. Vskutku, ani smrt jej nedokáže zahubit.

Vzkříšením najdeme to, co jsme ztratili, ale v plnosti a kráse. Něco podobného pozorujeme v eucharistii: přinášíme chléb a víno na oltář a s oltáře dostáváme stejný chléb a stejné víno, ale posvěcené, zbožštěné. Umírá se a vzkříšení přináší naprosté uzdravení. Toto uzdravení je natolik radikální, že se zdá být jiným životem, a přece jsme to stále my. Vzkříšení nám dává vrátit se do našeho života, ovšem zbožštěného, a tedy věčného“.

Vidění Zmrtvýchvstalého

(úvaha Tomáše kardinála Špidlíka, S.J., čestného občana Pustiměře)

„Co by se bylo stalo, kdyby se byl Kristus po svém zmrtvýchvstání zjevil Pilátovi, Annášovi, Kaifášovi, před celou veleradou? To by byl důkaz o vzkříšení, který by nikdo nemohl popřít! Takhle se bude stále namítat, že je to mýtus, že to byla halucinace zbožných žen, že jsou zjevení zmrtvýchvstalého Krista málo průkazná, že jsou vlastně soukromá zjevení! To ve Fatimě se dal sluneční zázrak fotografovat a spousta lidí mohla pozorovat výraz tváře dětí, které měly zjevení Panny Marie. A přece církev říká, že jsou fatimská, lurdská a jiná zjevení soukromá, zatímco zmrtvýchvstání Kristovo je zázrak zázraků, nejpádnější důkaz pravosti Ježíšova poselství.“

Jistě není příklad dobré teologické úvahy začínat předpokladem: Co by bylo, kdyby... Ale zkusme se přece jenom vžít do této situace. Členové synedria, velerady, farizeové a zákoníci sedí pospolu a diskutují o tom, co se stalo. Dopadlo to dobře, mělo to být jinak? Nemůže to být klidná úvaha. Vražda nikdy vrahům mír nepřinesla. Tu najednou někdo vejde, hlídka u dveří ho nezadržela. Postaví se doprostřed a pozdraví typicky semitsky: „Šálem aleikum“ – „Pokoj vám“. Po prvním překvapení nastane zděšení. Kdo je to? Ježíš Nazaretský!

Uvažujme logicky. Jaké vysvětlení by se mohlo zrodit v hlavě těch, kdo by měli toto vidění. První reakce by byla jistě ta, která se projevila u apoštolů: Strašidlo, přízrak, halucinace (srov. Lk 24,37). Ježíš by musil tedy i zde, podobně jako před apoštoly, buď pojist nebo se hmotně dotýkat jednotlivců, aby je přesvědčil, že není přízrak. Hned nato by přišla další hypotéza, předpoklad, že byla Kristova smrt jenom zdánlivá. Sňali jej z kříže předčasně, rány nebyly smrtelné, fingovali pohřeb. Ve skutečnosti ho z hrobu odnesli, rány ošetřili a on tu dnes po nezdařilé popravě zase stojí živý!

I tu by asi musil Ježíš, podobně jako při zjevení apoštolu Tomášovi (Jan 20,24 násl.) ukázat probodnuté srdce, ránu v boku, která vylučuje zdánlivou smrt. Jistě by někdo mohl

pronést domněnku o hypnóze, o nečekaném dvojníku a cokoliv jiného. Ale všechny ty námitky by jedna po druhé neobstály před evidentní skutečností: Ježíš tu stojí živý. Měli bychom, jak kdosi řekl, fyzický důkaz zmrtvýchvstání.

Ale teď přichází závažná otázka: Uvěřili by mu farizejové a zákoníci? Odpověď se zdá jednoduchá: Musili by! Přece není možné v rámci normality se bránit evidenci. Co vidím, vidím. Čeho se dotýkám, toho se dotýkám. Slyším mluvit živého, který přede mnou stojí, tedy žije. Členové velerady mohli mít tisíce předsudků, inspirovala je k vraždě vášnivá zloba, ale přesto se dá předpokládat, že byli lidé normální. Tedy by uvěřili evidenci, že Ježíš žije.

Tedy však si položíme nejdůležitější otázku, v pravém slova smyslu teologickou: Uvěřili by velikonočnímu poselství ve smyslu křesťanském? Bylo by jejich přesvědčení totožné s vírou ve zmrtvýchvstání? Odpověď nemůže být jiná než záporná. Fyzická evidence, zřejmost, nám dává jenom fyzickou jistotu. Viděli by Ježíše, tedy Ježíš tu je, žije. Smrt ho nedokázala zabít. Bude tedy znovu učit, chodit po Palestině, shromažďovat davy. Možná na něj udělají znovu atentát, ale zase to bude bezvýsledné. Jeho život je silnější než smrt. Stává se Ahasverem, věčným Židem, ne ve smyslu prokletí, ale jako poselství požehnání Božího. Byla by tato nesmrtelnost totéž co poselství věčného života, velikonoční tajemství? Jistě ne. Věčný život v Bohu a s Bohem je skutečnost, o které platí, že ji ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo (srov. 1 Kor 2,9). Bůh ji připravil těm, kdo ho milují a kdo mu věří. Bůh ji poodhaluje svým svatým. Ne nadarmo srovnává Origenes vzkříšení z mrtvých s proměněním Páně na hoře Tábor (Mk 9,1 násl.). Horské zjevení bylo přípravou apoštolů na umučení a smrt Kristovu. Mělo posílit jejich víru. Ale nepodařilo se to docela. Jinak je tomu při zjeveních Zmrtvýchvstalého. Tu jim Ježíš otevřel oči (srov. Lk 24,31), aby uviděli, aby definitivně uvěřili a stali se svědky toho, co viděli.

Toto otevření očí apoštolům a jiným svědkům vzkříšení je jemnější historický fakt zjevení než fyzická skutečnost prázdného hrobu na Kalvárii. Tu si mohli ověřit všichni, i nevěřící. Prázdný hrob byla skutečnost všem zřejmá. Proto se ji ani Židé nepokoušeli popírat, ale dali jí své vysvětlení: učedníci potají tělo ukradli (Mt 28,13).

Oči otevřel Ježíš jenom těm, které pak posílá do celého světa. Není to útěcha, odměna za svatost, za vytrvalost v lásce, jak tomu někdy bývá v životopise svatých, kteří měli vidění. Vidění apoštolů je úřední posláni. Proto vyžadují víru od jiných. Jaký je tu rozdíl, když to srovnáme s viděním tzv. omilostněných osob. Sestra Faustina Kowalská se po tolika zjeveních stále bojí. Při exerciciích prosí exercitátora, aby jí před Bohem řekl, je-li to pravda nebo ne, má-li svým zjevením věřit, nebo je-li snad obětí halucinace. Tato pokora, nedůvěra k sobě a ke svým viděním se dokonce považuje za známku jejich pravosti. Situace apoštolů je docela jiná. Oni uvěřili Kristu a Kristus je posílá, aby se věřilo jim. Ale také jim k tomu dává Ducha svatého, aby otevřeli oči jiným, podobně jako Ježíš otevřel oči jim.

Proč tedy věří dnešní křesťan ve vzkříšení Kristovo? Chce-li postupovat vědecky, může zkoumat hodnověrnost evangelií, může uvažovat o tom, je-li možné, aby v tak krátké době vznikl mýtus. Může říci, je-li upřímný, že z vědeckého stanoviska není námitky, proč bychom zprávy apoštolů popírali. Přijímáme-li svědectví Caesarovo o galské válce, které psal jeden člověk o sobě, proč by mělo být historicky slabší svědectví tolika osob Nového zákona? Ale to všechno je jenom historická stránka skutečnosti. Kdybychom zůstali při tom, podobali bychom se veleradě, které by se zjevil Zmrtvýchvstalý. My se však chceme podobat apoštolům, proto prosíme Ježíše, aby nám otevřel oči k pochopení hloubky, šířky a délky velikonočního poselství.

Velikonoční vejce

(úvaha Tomáše kardinála Špidlíka, S.J., čestného občana Pustiměře)

Ptala se malá Mařenka: „Proč se dávají o velkonocích vajíčka?“ Dostala zbožnou odpověď: „Protože Kristus Pán sám vyšel ze zavřeného hrobu, podobně jako malé kuřátko samo vyjde z uzavřené skořápky vajíčka.“

Ale nato přišel nový záludný dotaz: „Ale co, když je vajíčko uvařeno natvrdo?“ Jak se kdo ptá, takovou dostane odpověď: „Rozhodně to bude snazší, než u těch velkých vajíček z perníku a z čokolády.“

„Budou brzo velikonoce,“ říkají lidé, když se objeví ve výkladech cukrářů nazdobená čokoládová vejce. Ale to už je průmyslová dekadence. Dříve se dělaly doma pracně kraslice, vyrývané nožikem a malované barvami. Byla to skutečná vejce. Kde se ten zvyk vzal a jaký je jeho význam? Nej povrchněji se odpoví, že je to symbol jara a života. Ale takových symbolů je mnoho. Proč by to mělo být právě vejce? Křesťané, kteří slaví svátek vzkříšení, k tomu přidali vysvětlení s kuřátkem, které se dobře hodí k svátku, ale přece jenom není původní.

Začátek musíme hledat v tom, co velikonoce předchází. V křesťanské tradici je to čtyřicetidenní postní doba. I ta je dnes už víc symbolická než skutečný půst. Ale na východě se ještě zachovává přísněji, a to postupně. I v dnešní češtině užíváme slova „masopust“, tj. opouští se jedení masa až do velkonoce. Z byzantské slovanské liturgie je známý i výraz „syropustná neděle“, tj. přestává se jíst i sýr. Postupně se opouští i ryby i vejce. Poslední týden před velkonocí je tedy hodně hubený, a to až do neděle. Ale přece jenom malou výjimkou je předvelikonoční sobota. Východní liturgie slaví vzkříšení už ráno. Už se zpívá radostné Aleluja. A měl by být ještě úplný půst? Přineslo se tedy v poledne na stůl první vejce k jídlu, a to hodně slavnostně, namalované, jako návrat do plného radostného života. To se ovšem dobře hodí ke křesťanským velkonocím.

Ale jak vysvětlit nekřesťanům, proč se právě tento svátek považuje za největší v církevním roce? Pokusím se to vysvětlit rozhovorem, který jsem vedl s jednou vzdělanou japonskou buddhistkou. Mluvili jsme o mystice a srovnávali různá podání. Japonka mně svůj názor vyložila v krátkosti takto. Čas je zásadně prchavý, jediná opravdová realita je věčnost. Dokonalý člověk tedy spěchá k věčnosti. Ztrácí postupně zájem o to, co pomíjí.

Poslední pozemské setkání s kardinálem Špidlíkem v jeho římské rezidenci, *Anni Paulini Peregrinatio*, 28. června 2009, Centro Aletti, Řím.

V jídle se asketi spokojí s trochou rýže, uchýlí se do lesa, aby ztratili zájem o politiku a jiné zbytečnosti. Nakonec přestanou mít zájem i o sebe, vyprázdní se v nirváně a smrtí se ponoří do věčnosti. Kde jsou a co tam dělají? Japonsky se odpoví přirovnáním: „Hodíte špetku soli do oceánu a ptáte se, kde je? Zbytečná otázka.“

Japonka se mne pak ptala, je-li toto pojetí slučitelné s křesťanstvím. Odpověděl jsem ovšem záporně. V Bibli se věčná bytost označuje slovem „živý Bůh“, vystupuje jako dárcce života, vítěz nad smrtí. Proto je i pro člověka první a základní dar život. Zlo a nenávisť jej ničí, ale láska musí zvítězit. Pěkně to ilustruje film Tarkovského *Solaris*. Nějaký člověk se vznese vzducholodí do nadzemských výšin. Ale tam ho čeká velké překvapení. Setkává se s lidmi, kteří už zemřeli. Nedovede si to vysvětlit. Ale nakonec pochopí. Na zemi se nenáviděli, proto umírali. Nad zemí nenávisť přestala, láska tedy vzkřísí mrtvé. Děje se to v jakémisi imaginárním světě. Proto se hrdina filmu rád vrátí nazpět na svou zemi, protože i zde musí zvítězit láska přinášející život. To je duchovní smysl křesťanských velkonoc.

Vytýká se postním kazatelům, že ponuře straší lidi smrtí, která na nás číhá na každém kroku a tím berou lidem chuť a radost ze života. Moje odpověď na tu námitku zazní nečekaně, ale jsem schopen ji odůvodnit: Křesťané jsou na tomto světě jediní, kteří ve smrt nevěří. Všichni ostatní považují smrt za neodvratnou skutečnost a proto se jí bojí. Všemocnost smrti na prvním místě vyznávají ateisté. Smrtí končí pro ně život a všechny hodnoty. Život je ovšem pro ně krátký a je-li nepohodlný, hledí jej i násilně zkrátit euthanazií. Je-li naopak snesitelný, radí se na smrt nemyslet, zapomenout, že hrozí.

Lidé, kteří se hlásí k některému z mnoha světových náboženských vyznání, věří naopak v život po smrti. Ale teď prozatím nechme stranou křesťany. I nekřesťanská náboženství očekávají v posmrtném životě věčnou odměnu za dobro a tresty za spáchané zlo. Jenom tak zvítězí spravedlnost na bezprávím, které vidíme na zemi. Po smrti tomu bude jinak.

Ale jaký ten život tam za hrobem doopravdy bude? Fantasie se marně namáhá, jak by jej co nejlíp zkrásněla. Fakt však je, že tam do toho nového krásného života nikdo rád nespáchá. Italové říkají žertovně: V tomto slzavém údolí já, zaplat' Pán Bůh, pláču dost dobře, proto nespáchám.

Solovjov ten postoj ospravedlňuje dobrým důvodem. Život, který tu na zemi vedeme, je náš vlastní, dostali jsme jej od Boha. Proč bychom jej měli zaměnit za nějaký jiný, o kterém mnoho nevíme. Malíř, který pracně namaloval svůj obraz, nemá zájem na tom, aby místo něho dostal nějaký jiný, cizí. Solovjov, který tyto pochybnosti vyslovil, umí na ně také odpovědět. Na počátku je bral tak vážně, že by byl málem ztratil víru. Ale podobně jako Goethův Faust svou víru zachránil při zvuku velkonočních zvonů. Pochopil, že všechny tyto námitky platí proti nekřesťanským náboženstvím. Přísliby Kristovy jsou jiné. I on umřel. Ale za tři dny vstal z mrtvých, tj. vrátil se do svého původního života, aby jej přivedl k dokonalosti a věčnosti zde na zemi.

A jeho učedníci? Smrt je pro ně spánek, z kterého se mají zase probudit k životu, který vedli předtím, ke všem přátelům, které znali, k dokončení dobra, ve které věříme a o které všichni usilujeme. Hrob je v této souvislosti jenom jako tvrdá skořápka, kterou rozloíme ke svobodě Božích dětí. Je-li velkonoční vejce symbolem této víry, nedivme se, že je okrašlujeme, rozdáváme si raději pravé kraslice.

Velikonoční pastýřský list administrátora olomoucké arcidiecéze

Draží bratři a sestry,

uprostřed liturgie Božího slova dnešní slavnosti jsme společně zpívali: „*Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho.*“ Tato slova nepatří do minulosti, ale platí i dnes! V době nečekaných událostí a zvratů, v níž si mnohý hledající člověk přeje, aby se Bůh konečně nějak projevil, nám tato slova zvěstují: Bůh se už projevil a neustále projevuje. Bůh je jediným Osvoboditelem od strachu, všeho ohrožení a od skutečnosti, z níž máme od jistého věku všichni strach, tedy od smrti a všeho, co jí předchází a je s ní spojeno.

Slova 118. žalmu „*Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho*“ zpívali Židé na zakončení starozákonní velikonoční slavnosti a vyjadřovali jimi důvěru v Boží pomoc. Křesťané text užívají při oslavě Kristova vítězství nad smrtí s vědomím, že smrt už nemá poslední slovo, ale je jenom přechodem z tohoto světa k Otci, který nás všechny volá k věčnému životu.

Svatý Izák Syrský, křesťanský mystik, který žil v 7. století, napsal: *Od onoho (velikonočního) rána před staletími, jediným opravdovým hříchem je zůstat neteční ke vzkříšení.* V běhu dní umíme být lhostejní k mnoha skutečnostem okolního světa. O co můžeme prosit, abychom nezůstali neteční i k tomuto velkému dni? O vroucí vztah k Ježíši Kristu, který vedl Marii Magdalskou ke hrobu a s neobyčejnou zprávou pak zpátky k učedníkům. O lásku, která způsobila, že Petr a Jan po této novině běželi ke hrobu doslova jako o závod. O pohled, jenž dokáže vidět i drobné, ale podstatné věci, jako třeba Ježíšovu roušku, která po jeho zmrtvýchvstání ležela na jiném místě než složené pruhy plátna. To všechno nám přináší víru a živou zkušenost, že Ježíš žije, že Bůh je zde!

Kéž bychom měli víru podobnou jednomu dvanáctiletému chlapci, kterému nedávno zemřel strýc. Protože jej měl velmi rád, ptal se mě: „Když teď budou Velikonoce, to bude vzkříšen i náš strýc?“ „Teď ještě ne,“ odpověděl jsem mu, „ale stane se to až na konci věků, kdy budeme všichni vzkříšeni. Teď si to musíme připomínat, abychom neztráceli chuť do dobrého života.“

„*Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho.*“ Připomínat si sdělení tak zásadní pro lidský rod jen jednou za rok – o velikonočních svátcích – by bylo opravdu málo, a proto tak činíme každou neděli, která je vlastně takovou malou oslavou

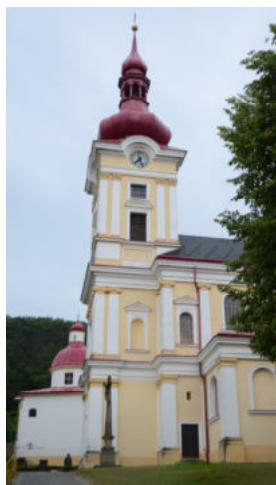
Kristova vzkříšení. O tomto svátečním dni odpočíváme, ale především se scházíme ve společenství věřících a slavíme velikonoční tajemství. *Bez neděle nemůžeme žít*, říkali křesťanští mučedníci při pronásledování za vlády císaře Diokleciána, když byli dotazováni na důvody porušení zákazu o slavení neděle. Při poslechu 118. žalmu, v němž je Hospodin veleben za svou pomoc v těžkých chvílích, cítíme, že i nás bude jeho pravice pozvedat, abychom spolu s ním jákali a radovali se: „*Nezemřu, ale budu žít a vypravovat o Hospodinových činech.*“

Bratři a sestry, kéž poselství tohoto dne, který učinil Hospodin, vstoupí do života každého z nás a vede nás k tomu, o čem píše apoštol Pavel v listě Kolosanům: *Usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.* Pak zcela jistě zakusíme velikost poselství dnešního dne, nad něž žádné jiné není. Požehnané velikonoční svátky Vám přeje a vyprošuje

+ *Josef Nuzík, administrátor diecéze*

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

LITURGICKÉ TEXTY 2. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

1. ČTENÍ – SK 2,42-47

Čtení ze Skutků apoštolů.

Křesťané setrvali v apoštolském učení, v bratrském společenství, v lámání chleba a v modlitbách. Všechny naplňovala bázeň, poněvadž se prostřednictvím apoštolů dělo mnoho divů a znamení. Všichni, kteří přijali víru, drželi pevně pohromadě a měli všechno společné. Prodávali všečen svůj majetek a dělili ho mezi všechny, jak kdo potřeboval. Každý den zůstávali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a jedli pokrm v radosti a s upřímností srdce, chválili Boha a těšili se všeobecné oblibě. A Pán rozmnožoval den co den počet povolaných ke spáse a církvi.

ŽALM 118

Nechť řekne dům Izraelův: – „Jeho milosrdenství trvá navěky.“ – Nechť řekne dům Áronův: – „Jeho milosrdenství trvá navěky.“ – Nechť řeknou ti, kdo se bojí Hospodina: – „Jeho milosrdenství trvá navěky.“ Kámen, který stavitelé zavrhli, – stal se kvádrem nárožním. – Hospodinovým řízením se tak stalo, – je to podivuhodné v našich očích. – Toto je den, který učinil Hospodin, – jásejme a radujme se z něho! Hospodine, dej spásu, – Hospodine, popřej zdaru! – Požehnaný, kdo přichází v Hospodinově jménu! – Žehnáme vám z Hospodinova domu. – Bůh je Hospodin a dopřál nám světlo.

2. ČTENÍ – 1 PETR 1,3-9

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé. Je pro nás připraveno v nebi; protože totiž máte víru, chrání vás Boží moc a vede ke spáse, která se má ukázat nyní v poslední době. A proto budete potom jásat, i když vás musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky, aby se vyzkoušela vaše víra, vzácnější než pomíjející zlato, které přece bývá čištěno v ohni. Až se pak zjeví Ježíš Kristus, bude vám to ke chvále, slávě a cti. Toho milujete, ačkoli jste ho neviděli; v něho věříte, třebaže ho ještě nevidíte. Zato budete jásat v nevýslovné a zářivé radosti; až dosáhnete cíle své víry, totiž spásy duše.

EVANGELIUM – JAN 20,19-31

Slova svatého evangelia podle Jana.

Navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: „Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“ Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: „Viděli jsme Pána!“ On jim však odpověděl: „Dokud neuvidím na jeho rukou jizvy po hřebecích a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím.“ Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Potom vyzval Tomáše: „Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.“ Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj!“ Ježíš mu řekl: „Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili!“ Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

Nevěřící Tomáš

(úvaha Tomáše kardinála Špidlíka, S.J., čestného občana Pustiměře)

Svatý Tomáš uvěřil ve vzkříšení Kristovo, protože uviděl. My v to jen věříme. Ale co s těmi, kdo chtějí vidět? Mluvilo se o způsobu, jak dnešním lidem kázat v kostele. Jedno mínění více méně znělo takto. Dnes se nemluví dlouho. Kdo by dnes šel na hodinové postní kázání? Máme jenom pár minut po evangeliu. Nechme tedy vši rétoriky, vši apologetiky, nic zbytečně nedokazujme. Vysvětleme jenom krátce to, co věří církev. Víc od nás lidé

nechtějí. Opačné mínění pak se dá shrnout těmito slovy. I když je to kázání krátké, i když jde o jeden článek víry, musí tu být nějaký rozumný výklad. Lidé totiž mají plnou hlavu předsudků. Kromě toho jsou dnes všichni skeptičtí. Slepě dnes nikdo nevěří. Musí vidět, že to, co se mu k víře předkládá, je rozumné.

Nevím, jaké kázání si přejí dnešní lidé. Pravděpodobně jsou ta přání značně rozličná a je tedy těžko všem vyhovět. Ale ta dvojí pozice, kterou jsme naznačili, se nevztahuje jenom na vkus dnešních lidí. Odráží se v ní dvojí stránka křesťanské víry. Z jedné strany je v ní jakási slepá důvěra, z druhé strany víra otvírá oči, dává vidět, je to lepší vhléd do skutečnosti. Už ze středověku jsou známé dva aforismy: *Credo quia absurdum*, věřím, protože je to nesmyslné. *Credo, ut intelligam*, věřím, abych lépe chápal. V dějinách církve je mnoho tzv. konvertitů, lidí, kteří dříve nevěřili a pak se stali křesťany. Je i mnoho těch, kteří své obrácení popsali v knihách. A i tu jsou jakoby dva různé zážitky. Pro jedny bylo poslední rozhodnutí jakoby odvážný skok do tmy, druzí zase naopak líčí, jak dlouho tápali ve tmě, až jim najednou vzešlo velké světlo. Jak spojit tyto dva protikladné prvky? Jsou časté i v Písmu. My užíváme jen jednoho výrazu: víra. Proto myslíme, že tu jde o jednoduchý pojem. Hebrejšťina tu má slovník daleko bohatší. Ta mnohost tedy naznačuje, že tu jde o skutečnost složitější, než se napohled zdá. Jisté je, že je víra pro Bibli střed a pramen náboženského života. Abrahám je podle sv. Pavla "otec všech věřících" (Řím 4,11). V jeho stopách jeho potomci podle svědectví *Listu k Židům* (hl. 11) žili a umírali ve víře a důvod toho velkého co udělali, je jenom ten, že věřili. Učedníci Ježíšovi se jmenují ?ti, kdo uvěřili? (Sk 2,44), nebo prostě "věřící" (1Tes 1,7).

Co pro ně přijetí víry znamenalo? V hebrejštině jsou nejčastější dva slovní kořeny: *aman* a *batah*. *Aman* souvisí s výrazem, který dobře známe: amen, tak jest. Vyjadřuje se tu přesvědčení, že je něco jisté, solidní, že tu jde o něco oč se můžeme opřít,

o čem nemusíme pochybovat. Je to ovšem jistota ne nějaké matematické rovnice nebo

logické úvahy, ale jistota životní. Ti, kdo uvěřili, vystupují v Písmu jako lidé, kteří přestali tápat. I druhé hebrejské slovo *batah* vyjadřuje jistotu, ale trochu jinak. Je to jistota osobní důvěry k někomu, kdo nezklame.

Už tento slovní rozbor nám ukazuje, že je potřeba problém víry postavit na jiné základy, než jak se obvykle klade. Klement

Alexandrijský, jeden z prvních křesťanských filosofů, dokazoval svým myslícím kolegům, že víra není nic nerozumného. Dodává, že je víra nutná i ve vědě. I tam musíme jisté první principy prostě přijmout. Kdybychom je nevzali, nemohli bychom ani myslet. Tím spíš musíme přijmout bez zkoumání jisté principy morální, mínil v nové době Kant. Začneme-li pochybovat o zásadě "Dělej dobře a vyhýbej se zlému", nenajdeme rozumný postoj ke skutečnosti, tím méně k životu. Jakási slepá víra je tedy začátek všeho poznání.

Tento důvod jsme slyšeli a slyšíme často. Je dobře míněn na obhajobu křesťanství. Ale při vší úctě k velkým myslitelům, kteří tento důvod rozvádějí, přece jenom o něm pochybujeme, vyjadřuje-li dobře to, čemu se říká víra v Písmu.

Jak to vyjádřit? Řekl bych, že jsou dvě víry: ve věci a v osoby. Jaká je ta první víra? Je to jakási osobní zřejmost. Vidíme něco na vlastní oči. Je to zřejmé. Vidíme před sebou krajinu, slunce, měsíc, hvězdy. Jiné věci nevidím, ale je rozumné, abych je předpokládal. Jsou tu proto silné důvody. Jindy nemáme ani dost silných důvodů, ale je pravděpodobné, že tomu tak je. Zeptá-li se nás někdo, jak to je, odpovíme: Nemám, čím bych vás dokonale přesvědčil, ale já tomu věřím. Je to rozumné. Každá věda, jak říkají, má v sobě mnoho víry, tj. rozumných předpokladů, které musejí stačit ke správnému jednání. Co by si počali lékaři, kdyby chtěli léčit nemocného jenom v případě, kde mají úplnou jistotu o jeho stavu! Co by mohli psát o minulosti historici, kdyby se omezili jenom na to, co je absolutně jisté! Sotva který historický dokument by obstál! Pravý historik tedy není ten, kdo najde rukopisy, nebo se dá na vykopávky, ale ten, kdo ten materiál dovede rozumně vyložit. Tak by si někteří představovali, že je možné dokázat i rozumnost křesťanské nauky. Máme tu historické prameny: evangelia a spisy prvních křesťanských autorů. Jsou to prameny historicky hodnověrné. Chci-li být rozumným, musím přijmout to, co se v nich čte. Ale když přijmu za pravé to, co se tu čte, jsem křesťan. Mám víru a ta víra je docela vědecká.

Co tomu řekneme? Dá se tak postupovat? Myslím, že ano. Je-li kdo bez předsudků, uzná hodnotu a správnost křesťanského učení. Jeho víra je "vědecká", rozumná. Ale není biblická. Je to víra v něco, v historickou skutečnost křesťanství, ve správnost křesťanské nauky, v hodnotu křesťanské morálky. Ale není to víra v někoho, kdo nezklame. Abrahám je otec všech věřících a jak málo znal z toho, co je dnešní poklad víry. Ale uvěřil pevně

Bohu, jehož hlas slyšel a věděl, že se může na něho naprosto pevně spolehnout. Tutéž nezlomnou důvěru měli učedníci v Krista. Když poslouchali jeho kázání, mnoho věcí jim nebylo jasných, ale nepochybovali v něho a proto neodešli. Přepadly je pochybnosti při jeho umučení. Následek? Rozprchli se. Pravděpodobnost a rozumnost jeho kázání je neudržela, ani nadšení.

Pravá křesťanská víra i dnes není na prvním místě víra v božství Kristovo, ale víra v Krista, který zjevuje, že je Bůh. Není typickou známkou křesťana, že věří ve správnost církevní nauky, ale to, že věří v Krista v církvi žijícího a proto nepochybuje o jeho slovech. Odosobnění víry je první krok ke ztrátě víry, zvláště v době těžkostí a pronásledování.

V tomto okamžiku se nás však každý zeptá: Jak se k takové víře v osobu dojde? Odpověď je jednoduchá. Osobě nemohu jinak důvěřovat než v osobním styku. Učedníci uvěřili Ježíšovi, protože se s ním setkali. Abrahám uvěřil Bohu, protože slyšel jeho hlas. A dnes? Opravdu věří jenom ti, kdo Boží hlas slyší a kdo se s Kristem stýkají, tj ti, kdo se modlí. Kdo zná někoho z denního styku, nepotřebuje ovšem důkazy o jeho pravdivosti. Ani o ně nestojí. Dítě by považovalo za urážku, kdyby mu chtěl někdo dokazovat, že má matce věřit. V tom smyslu je tedy víra slepá. Jeden holandský konvertita, který mluví o svém "skoku do tmy" pěkně analyzuje svůj stav. Pořád zkoumal křesťanství na úrovni intelektuální, historické. Myslel, že světlo je jenom tam. Jednoho dne pochopil, musí jít cestou důvěry. Bylo to pro něho cosi jako skok do tmy. Ale i on se přiznává, že ta tma byla větší světlo než všechna osvětlení rozumu.

Na kterou stranu bychom se tedy postavili v diskusi naznačené na počátku? Mají se křesťanští kazatelé snažit o to, aby ukázali rozumnost křesťanského učení? Proč ne? Vždyť i to může posloužit těm, kdo mají pochybnosti a ti, kdo pochybnosti nemají, rádi slyší, jak víra osvětluje i náš intelektuální duševní obzor. Ale ty, kdo se nerozhodnou, aby se modlili, aby se dostali do osobního styku s Kristem, ani osvětlená kázání tuze neosvítí, nedají jim to, čím se víra má stát: pevným a neochvějným základem života.

Poutníci
"Roku
Milosrdenství"
v katedrále
sv. Tomáše
v Ortoně,
u oltáře
s relikviářem
"nevěřícího"
apoštola.
*Iter ad
christianae
religionis
divitias in Italia
quae ad fidem
amoremque
Christi
nos promovent,*
4. července
2016.
Ortona, Itálie,

„Vstal jsem z mrtvých, a jsem stále s tebou“

(Vstupní antifona slavnosti Zmrtvýchvstání Páně, srv. Žl 139,18)

DOBA VELIKONOČNÍ S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ V OKTÁVU VELIKONOČNÍM - 10. DUBNA 2023

Ženy rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí běžely oznámit jeho vzkříšení učedníkům. Vtom šel Ježíš proti nim a řekl jim: "Buďte zdraví!" Přistoupily, objaly mu nohy a poklonily se mu. Tu jim Ježíš řekl: "Nebojte se! Jděte a oznamte mým bratřím ať odejdou do Galileje. Tam mě uvidí." Když ženy odešly, přišli někteří ze stráže do města a oznámili velekněžím všechno, co se stalo. Ti se shromáždili se staršími, poradili se a dali vojákům hodně peněz s pokynem: "Říkejte: 'V noci přišli jeho učedníci a ukradli ho, zatímco my jsme spali.' A doslechne-li se to vladař, my ho uchlácholíme a postaráme se, aby se vám nic nestalo." Oni vzali peníze a udělali, jak byli navedeni. A tento výklad je rozšířen mezi židy dodnes. (Mt 28,8-15)

Zjevení ženám. Autoři, kteří píší rozjímání o tajemstvích evangelia, obvykle předpokládají, že se Ježíš po vzkříšení zjevil na prvním místě své matce. Evangelium o tom nemluví, ale dá se to, jak říkají, předpokládat. Matoušovo evangelium začíná s ženami, které šly brzy ráno ke hrobu. Jsou symbolem Božího lidu. Druhý vatikánský koncil dal do popředí definici církve jak Boží lid. Ale dříve si byli mnozí dobře vědomi, že je lid, tj. obec všech věřících, strážcem víry a že tu pokračuje zjevení Ducha svatého. Je to pěkně vidět, když se srovná první návrh a poslední text encykliky Pia XII. o Nanebevzetí Panny Marie. V prvním schématu se začínalo texty Písma Otců, hlasem učitelského úřadu církve a nakonec se uváděla zbožnost lidu. Definitivní text postupuje opačně. Protože křesťanský lid tuto pravdu věřil, Otcové církve a učitelé ji vykládali, protože biskupové žádali o to, aby byla prohlášena, tedy ji hlava církve prohlašuje za článek víry. Křesťan, i když studoval a je inteligentní, si vždycky váží prostých věřících, kteří mají často nejbližší k tajemstvím pravdy.

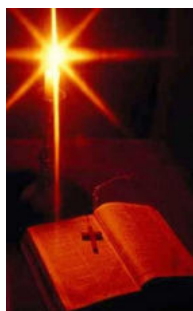
Vojáci to oznámili velekněžím. I v moderní době jsou ti, kdo popírají Ježíšovo zmrtvýchvstání. Zprávy o něm, jak říkají, jsou příliš kusé i v samém evangeliu. Kromě toho pocházejí od žen z lidu a od apoštolů, kteří snadno podlehli davové sugesci. A přece se zapomíná na to, že byli první svědkové vzkříšení úředníci: vojenská hlídka, jako reprezentanti veřejné autority, kteří okamžitě podali zprávu velekněžím. Obojí se však dohodli, že případ zamlčí, zrovna tak jako předtím byli zajedno, že Ježíše usmrtí. Je to

velmi vážná okolnost. Starý svět vykrytalizoval ve dvě podstatné složky: římská říše a židovské náboženství. V římské říši se sjednotilo filosofické, sociální, kulturní hnutí starověku. Židovská starozákonní tradice je souhrn toho, co Bůh zjevil a vykonal pro to, aby lidi připravil na příchod Krista. Obě tyto složky se Krista zřekly a jeho vzkříšení zamlčely. Vítězstvím Krista tedy začíná nová éra a jeho poselství se obrátí jinam. Zajímavé však je, že se tento vývoj v dějinách stále opakuje. Nové národy nastupují na scénu světa, když staré zapřou Krista.

Oznamte mým bratřím at' odejdou do Galileje a tam mě uvidí. Apoštolové opustili domov a šli za Kristem. Byli s ním dvě, tři léta. Nyní, po jeho smrti, jim nezbylo nic jiného, než se vrátit domů, k původnímu zaměstnání, k lovení ryb v Galilejském jezeře. Ježíš se jim chce zjevit tam. Je to, jako by jejich historie začínala znovu. Ale tak tomu je vždycky v duchovním životě. Umění den co den znovu začínat nás den co den vede dále. Zdá se, jakoby se dny a události opakovaly, ale ve skutečnosti jde o stále nové a nové zážitky s Kristem. Před třemi roky se apoštolové setkali u Genezaretského jezera s neznámým učitelem, kterého považovali za poslaného Bohem. Nyní ho tam potkají jako Bohočlověka, který přemohl smrt a pošle je jménem Božím do světa. I my se vždy znovu a znovu setkáváme s Kristem na své denní cestě a vždycky je pro nás nové zjevení a nové poslání.

Mezi prvními svědky Kristova zmrtvýchvstání patří bezesporu ženy. Ony jsou vyvoleny jako první kazatelky velikonoční pravdy, že Kristus žije. Jízlivé jazyky říkají, že Pán Ježíš se ukázal ženám hlavně proto, aby se ta zpráva co nejrychleji rozšířila. Z evangelií víme, že to nebyli jen apoštolové, kdo chodil s Ježíšem, ale také prosté ženy, jejichž sbor čítal minimálně 12 členek, tedy tolik, kolik bylo apoštolů. My dnes chceme ocenit jejich věrnost Kristu právě v kritických momentech, mezi které patřila křížová cesta a následné ukřižování na Golgotě. Apoštolové zbaběle utekli, jeden z nich Krista zradil, druhý zapřel, ale ženy vytrvaly. A právě tuto jejich věrnost Kristus odměnil, že se stávají prvními svědky jeho vítězství nad smrtí. Zdá se, že jsou to právě ženy, které kolikrát samy bdí nad náboženskou výchovou dalších generací. Mnozí vzpomínají na zbožné matky a babičky, které je vodily do kostela, modlily se s dětmi a četly jim z Bible. Povzbudme se dnes příkladem prostých žen a pamatujme si, že budeme i my hodnoceni podle míry lásky a věrnosti našemu Pánu. Kéž bychom následovali Pána nejen když se daří, ale i ve chvílích těžkých.

ÚTERÝ V OKTÁVU VELIKONOČNÍM - 11. DUBNA 2023

Marie stála venku u hrobky a plakala. Když tak plakala, naklonila se do hrobky a viděla tam sedět dva anděly v bílém rouchu, jednoho v hlavách a druhého v nohách toho místa, kde dříve leželo Ježíšovo tělo. Řekli jí: „Ženo, proč pláčeš?“ Odpověděla jim: „Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili.“ Po těch slovech se obrátila a viděla za sebou stát Ježíše, ale nevěděla, že je to on. Ježíš jí řekl: „Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?“ Ona myslela, že je to zahradník, a

proto mu řekla: „Pane, jestliže tys ho odnesl, pověz mi, kam jsi ho položil, a já ho přenesu.“ Ježíš jí řekl: „Marie!“ Ona se k němu obrátila a zvolala hebrejsky: „Rabbuni!“ – to znamená „Mistře“. Ježíš jí řekl: „Nezadržuj mě! Neboť ještě jsem nevystoupil k Otci. Ale jdi k mým bratrům a oznam jim: 'Vystupuji k svému Otci a k vašemu Otci, k svému Bohu a k vašemu Bohu.'“, Marie Magdalská tedy šla a zvěstovala učedníkům: „Viděla jsem Pána!“ a toto že jí řekl. (Jan 20,11-18)

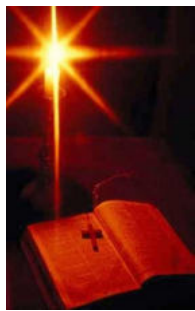

Ženo, proč pláčeš? Kdo by neplakal nad hrobem někoho, koho měl rád? I když je to projev smutku, je ten pláč současně známkou života. Člověk, který leží v hrobě, už nežije, ale současně jsou ještě živé naše vztahy k němu, je živý v našich vzpomínkách. Smrt je nejenom nezničí, ale naopak živí. Nad hrobem matky si syn najednou připomene, co pro něho udělala, co řekla. Chceme tedy mrtvého zadržet tím, že ho pochováme nablízku a že chodíme k hrobu. Mrtví jsou pro nás ve zvláštní situaci: nežijí a žijí současně. K životu však patří styk, dialog. Proto se pokoušejí spiritisté s mrtvými mluvit, ale marně. K útěše nad hrobem není jiné řešení, než zmrtvýchvstání. Pak už se nedivíme otázce: "Proč pláčeš?" Není důvodu. Při pohřbu belgického krále Balduina si královna Fabiola oblékla bílé šaty jako při svatbě, aby byly symbolem víry.

Oznam mým bratrům: „Vystupuji k svému Otci a k vašemu Otci“. Patří-li k životu styk s lidmi, s bratřími, s rodiči, nemůže být věčný život bez živého styku s nebeským Otcem. Je zajímavé pozorovat dobrého člověka, který umírá pomalu, zdlouhavě. Vidíme, jak se pozvolna přerušuje jeho styk s okolím. Obyčejně nejdéle funguje sluch. Umírající slyší, co se u něho říká, ale nemůže už odpovídat. A přesto i v těch posledních okamžicích se oči někdy podivně zalesknou, někteří umírají s krásným úsměvem na rtech. Jsou to slabé náznaky skutečnosti, v kterou věříme. Smrt přerušuje načas styk se světem viditelným, ale otvírá oči do neviditelného. Bývají na hrobě nápisy: „Zde spí spánkem věčným ...“ Otcové církve mluvili opačně. Život zde na zemi je jenom sen, smrtí se probudíme. A po probuzení i vstaneme, ale to až na konci věků. To však je pro mrtvé tak blízko, jako třetí den.

Nedotýkej se mne! Starší exegeti se pokoušeli najít důvod, proč se Marie Magdalská neměla dotýkat Ježíše. Vždyť naopak Tomáš byl vyzván, aby vložil prst do jeho ran (Jan 20,27). Vysvětlují to tak, že její city byly ještě příliš bouřlivé, málo zduchovnělé. Nové překlady se tomuto problému vyhnou. Řecké sloveso, které je tu v textu (haptomai), znamená spíš držet tak, že se zadržuje. Kristus tedy spíš napomenul Marii, aby nezdržovala, ale šla rychle oznámit apoštolům, co viděla. Ale i ten starý, řekněme nesprávný, překlad dal příležitost duchovním autorům k pěkné úvaze. Vzkříšený Kristus je skutečnost, ale ne taková, že by se dala fyzicky zjišťovat. Není to zatím otázka denní zkušenosti, ale víry ve slova těch, kteří dostali privilegium vidět. Protože ta slova jsou obsažena v Písmu, jsou psána z inspirace Ducha svatého, jsou to slova Boží. Božím slovem pak je lepší přístup k poznání skutečnosti než očima, hmatem a smysly všeobecně.

STŘEDA V OKTÁVU VELIKONOČNÍM - 12. DUBNA 2023

Ještě ten den (první po sobotě) se ubírali dva z učedníků do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali. Zeptal se jich: „O čem to cestou spolu rozmlouváte?“ Zastavili se celí smutní. Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl: „Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo!“ Zeptal se jich: „A co se stalo?“ Odpověděli mu: „Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.“ A on jim řekl: „Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?“ Potom začal od Mojžíše, (probral dále) všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech (částech) Písma na něj vztahuje. Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“ Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. (Vtom) se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli: „Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct (apoštolů) i jejich druhy. Ti řekli: „Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.“ Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak ho poznali při lámání chleba. (Lk 24,11-18)

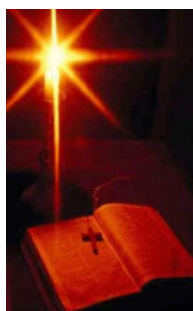

Učedníci jdou do Emauz. Dodnes nevíme, kde vlastně Emauzy byly. V Palestině se ukazují dvě místa. Také nevíme, jestli to byl domov těch dvou učedníků. Dá se však snadno předpokládat, že to byl druh psychologického útěku. Po tom všem, co se stalo, byli rádi, že už mohou z Jeruzaléma pryč a že nemusí s nikým mluvit. Proto se často v rozjímáních předkládá jejich cesta do Emauz jako symbol duševního stavu, kterému se říká hluboká neútěcha. Člověk má dojem, že se sesypalo všechno, na čem budoval, že je iluzí všechno, čemu věřil. Někdy je tento stav způsoben okolnostmi, zkouškami, které dolehly. Jindy to může být jen vnitřní psychologické prázdno. První myšlenka, která člověka napadne, je utéct někam jinam, nechat všeho. Proto má náš boj proti zoufalosti začít opačným postupem: neměnit ani místo, ani práci ani rozhodnutí, dokud jsme pod vlivem smutku. Tu radu pevně stanoví sv. Ignác v *Duchovních cvičeních*.

Začal jim vysvětlovat smysl Písma. Sv. Augustin prožil zvláštní zkušenost. Když byl ve velmi zlé vnitřní situaci a nevěděl si rady se zmatkem v srdci, jako by uslyšel hlas: „Vezmi Písmo a čti!“ I sv. Jeroným trpěl mnoha pokušeními. Nepomohl mu ani útěk ze světa, ale četba Písma. Tuto zkušenost udělalo už mnoho a mnoho lidí. Origenes nám dokonce

vysvětluje, proč tomu tak je. Písmo je totiž Boží slovo. Ale totéž Boží slovo stvořilo i naši duši a mluví v našem svědomí. Sotva tedy začneme číst texty Svaté knihy, pocítíme jejich příbuznost s naší vlastní duší. A je-li srdce pobouřené, texty Písma působí jako lék, který utěšuje a dává myšlenkám správný směr. Ale stane se i opak, ten, který prožili učedníci jdoucí do Emauz. Vlastní životní zkušenost, ať už je radostná, nebo tragická, když se promítne do Bible, dává jejím textům hlubší porozumění. Duše a Písmo v souladu nás učí poznávat pravou skutečnost.

Poznali Ježíše při lámání chleba. Učedníci se přiznávají, že jim při výkladu Písma „hořelo srdce“. Cítili tu příbuznost s vlastními nadějemi. Ale poznali Ježíše až při lámání chleba. I tato okolnost je charakteristická. Kristus je přítomen v touze srdce, týž Kristus mluví v Písmu a s ním se osobně setkáváme i v eucharistii, která se slouží v církvi. To vše dohromady tvoří jeden velký zážitek křesťana tak, že už nepotřebuje dalších svědectví. Je si jist, že žije v pravdě. Nevěřící se často diví, jak mohou inteligentní katolíci věřit, že je Bůh v kousku chleba a v kalichu vína. Jeden prostý kněz, který neměl rád diskuze, jim dal odpověď po svém: „Těžko byste mně dokazovali, že nabudu sílu jít po cestě, když pojím kousek chleba. Ale to se nedokazuje, to známe ze zkušenosti. Tak tomu je i s přijímáním chleba eucharistického!“ Je to ovšem uvažování velmi jednoduché, ale vyjadřuje zkušenost celé církve: Ve svátostech, zvláště v eucharistii, se setkáváme s Kristem, který je život, přemáhající slabosti a nakonec i smrt.

ČTVRTEK V OKTÁVU VELIKONOČNÍM - 13. DUBNA 2023

Dva učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba. Když o tom mluvili, stál on sám uprostřed nich a řekl jim: „Pokoj vám!“ Zděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: „Proč jste rozrušeni a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.“ A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a (jen) se divili. Proto se jich zeptal: „Máte tady něco k jídlu?“ Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl. Dále jim řekl: „To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.“ Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlásáno pokání, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpuštěny hříchy. Vy jste toho svědky. Hle – já vám pošlu toho, koho slíbil můj Otec. Vy tedy zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“ (Lk 24,35-48)

Ze strachu se domnívali, že vidí ducha. Proč mají lidé všeobecně strach z "duchů", i kdyby šlo o ducha osoby, kterou jsme znali a která nám byla milá? Odpověď není těžká. Někdo mezi námi žil. To, čemu se říká jeho "duch", už není skutečnost z tohoto světa. V představě národů se duchové pohybují v lesích, v bažinách, v začarovaných zámčích. A všem se připisuje zlá vůle přetáhnout živé do této říše stínů a smrti. Kristus vzkříšený

chce, aby se ho dotýkali, a něco před apoštoly sní. Divíme se tomu, že by oslavené tělo mělo hlad. Ale o to tu nejde. Ježíš považuje za nutné přesvědčit apoštoly, že je jeho vzkříšení skutečný návrat do života, do jeho skutečnosti, do vztahů, které byly smrtí přervané. Neláká tedy apoštoly do říše mrtvých, jak je tomu v pověrách, ale ukazuje jim, že království smrti přemohl.

Vy jste svědky všeho toho. Apoštolové skutečně považovali za hlavní téma svých prvních kázání vydat svědectví o tom, že Ježíš vstal z mrtvých. Čteme to v kázání sv. Petra v Jeruzalémě v den seslání Ducha svatého. „Toho Ježíše Bůh vzkřísil a my jsme toho svědky“ (Sk 2,32). Řecké slovo pro svědka je *martyr*, polatinštěné *martyr*. To však v křesťanském slovníku začíná označovat mučedníka. Jak vysvětlíme tuto změnu významu? Křesťané mučedníci dobrovolně podstoupili smrt pro Krista. Nesprávně bychom říkali pro ideál. To by znamenalo, že považují zásady za důležitější než život sám. Nikdo nemůže životem pohrdat, byla by to sebevražda. Ať už jsou její motivy víc nebo méně vznešené, je problematická. Křesťané mučedníci umírali pro Krista a tím dosvědčovali svou víru, že tou smrtí život neničí, že věří v jeho věčný návrat na obnovenou zemi.

Hle – já vám pošlu toho, koho slíbil můj Otec. Apoštolové dosvědčovali tedy před celým světem, že Ježíš vstal z mrtvých, že žije. Mohli ovšem na každém kroku slyšet otázku: „Kde tedy je, kde žije?“ Nevíme, co říkali v jednotlivých případech, ale kniha Skutků apoštolů je celá odpovědí, která se čte na všech stránkách a dala by se formulovat takto: „Žije v nás, protože nám poslal svého Ducha.“ Ten dostal v Krédu přívlastek oživující, který dává život. Kristus vstal z mrtvých, protože je jedno s Otcem i Duchem svatým. Křesťané dostávají téhož Ducha, aby je spojil s Kristem a Otcem. Mají tedy i oni v sobě už záruku, že je smrt nepřemůže, že i oni vstanou z mrtvých. Slovo „duch“ souvisí s výrazem „dech“. Žije ten, kdo dýchá. Duch svatý je jakoby „dech“ samého Boha. O duších z pohádek a pověr se tvrdí, že přetahují člověka do říše smrti. Duch Boží nás naopak uvádí do života, abychom i my byli „vyzbrojeni mocí z výsosti“.

Každoročně se připomíná o velikonočním oktávu známá událost, která se stala v podvečer velikonoční neděle, jak zklamání a skleslí Ježíšovi učedníci jdou z Jeruzaléma do Emauz. Ježíš se k nim připojí, oni ho však hned nepoznají, teprve až s nimi zasedne ke stolu, alespoň se jim otevrou oči, oni ho poznají a utíkají zpět do Jeruzaléma, oznámit to apoštolům. Ještě ale nestačili domluvit a Ježíš se nečekaně objevuje mezi nimi. Dává jim důkaz, že není nějaký přízrak, duch, dokonce před nimi pojí. Ve své řeči poukazuje na slova Písma, která se v jeho osobě naplnila a vyzývá je ke svědectví. Apoštolové hlásají tuto pravdu. Ve jménu Ježíšově, nikoli ze své moci či zbožnosti uzdravují nemocné, aby dali důkazy o své pravdě. Jsou ochotni i život položit protože ví, že svůj život neničí, ale budou žít věčně s Kristem. Dnes jsme svědky Zmrtvýchvstalého my, zde přítomní. Máme být svědky více činy než jen slovy.

PÁTEK V OKTÁVU VELIKONOČNÍM - 14. DUBNA 2023

Ježíš se znovu zjevil svým učedníkům, (a to) u Tiberiadského moře. Zjevil se takto: Byli pohromadě Šimon Petr, Tomáš zvaný Blíženec, Natanael z galilejské Kány, synové Zebedeovi a ještě jiní dva z jeho učedníků. Šimon Petr jim řekl: „Půjdu lovit ryby.“ Odpověděli mu: „I my půjdeme s tebou.“ Vyšli tedy a vstoupili na loď, ale tu noc nic nechytli. Když už nastávalo ráno, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on. Ježíš se jich zeptal: „Dítky, nemáte něco k jídlu?“ Odpověděli mu: „Nemáme.“ On jim řekl: „Hod'te síť na pravou stranu lodi, a najdete.“ Hodili ji tedy, a nemohli ji už ani utáhnout pro množství ryb. Tu onen učedník, kterého Ježíš miloval, řekl Petrovi: „Pán je to!“ Jakmile Šimon Petr uslyšel, že je to Pán, přehodil přes sebe svrchní šaty – byl totiž oblečen jen nalahko – a skočil do moře. Ostatní učedníci došli s lodí – nebyli od země daleko, jen tak asi dvě stě loket, a táhli síť s rybami. Když vystoupili na zem, viděli tam žhavé uhlí a na něm položenou rybu a (vedle) chléb. Ježíš jim řekl: „Přineste několik ryb, které jste právě chytli.“ Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velkých ryb, (bylo jich) stotřiapadesát. A přesto, že jich bylo tolik, síť se neprotrhla. Ježíš je vyzval: „Pojďte snídat!“ Nikdo z učedníků se ho neodvážil zeptat: „Kdo jsi!“ Věděli, že je to Pán. Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu. To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům po svém zmrtvýchvstání. (Jan 21,1-14)

Zázrak rybolovu. Kristus mohl své první učedníky vybrat z kteréhokoli jiného prostředí. Ale vybral si rybáře a udivil je jak na počátku tak na konci zázračným rybolovem. Jeho podivnosti oni rozuměli. Věděli, že se ryby zapletou do sítě v noci, za tmy a ne ráno, když už je voda průzračná. Roztahovat síť a vytahovat je do loďky není tak lehká práce, jak by se zdálo. Unaví pořádně. A přece byla nadarmo, až pak najednou se lov nečekaně podařil. V té události je názorně vidět to, co teologové kladou jako problém práce a milosti. Z jedné strany musíme pracovat jakoby všechno záleželo na našem úsilí. Ale z druhé strany nám dává Bůh často na srozuměnou, že je úspěch dar jeho milosti, kterou dává podle svých tajemných úmyslů. Platí-li to při každé práci, tím jasnější je to ve snaze získat Kristu jiné, být rybáři lidí. Ježíš jakoby nám říkal: Snažte se, úspěch vám ukáží já v době, kdy to nečekáte.

Nemohli síť utáhnout pro množství ryb. Když se díváme na to, co se všecko v církvi podniká, kolik práce a peněz se vynaloží na to, aby se získala kněžská a řeholní povolání, aby se rozšířilo čtení z Písma, aby se zvýšila mravnost atd., napadne nás to, nač si často stěžují kněží: Kolik práce je tu nadarmo! Ale když to říkáme, zapomínáme na druhou stránku téhož problému: Kolik je v církvi dobrých lidí, kterým bychom se měli víc věnovat! Bohužel na to nestačíme, nemůžeme ty povinnosti „utáhnout“. Někdy se položí naivně otázka: Čeho je tedy v životě církve víc: neúspěchů nebo úspěchů? Nedá se na dotaz odpovědět z toho důvodu, že obojí patří k sobě. Úspěch Kristův se dosáhl neúspěchem kříže. To tajemství se promítá do celého života církve a do všech jejích prací.

Přestože ryb bylo tolik, síť se neprotrhla. V technickém světě má všechno míru své výkonnosti. U auta řekneme, jaké nejvyšší rychlosti může dosáhnout, u mostu se označí

jeho nosnost. Svou míru má znát i každý člověk. Nemocnice ví, kolik má lůžek a kolik pacientů může přijmout, aby se mohli léčit. Kolik lidí může přijmout církev? Je určena k tomu, aby spasila všechny. Předpovídají často, že se síť Petrova protrhne při velkých změnách ve světě. Prorokují, že se církev nedokáže přizpůsobit požadavkům nové doby, že tedy spousta lidí od ní odpadne. Zatím však máme zkušenost, že byly odpady na jedné straně hned vyváženy velkým přírůstkem na straně druhé. Jeden bojovný ateista prý řekl před smrtí: „Bojte se církve! My nebudeme a ona zůstane!“ Škoda, že tam nebylo nikoho, kdo by řekl: „Neboj se tedy dát se zahrnout do její sítě a budeš i ty.“

Již potřetí se zjevuje Pán Ježíš svým učedníkům, aby je přesvědčil o tom, že žije, že vstal z mrtvých. Apoštolové však stále jakoby byli zastřeni temnotou, nemohou tomu stále uvěřit. Jejich pochybnosti končí tím, že se vrací ke svému původnímu řemeslu - rybolovu. Ani to je však nenaplnuje radostí, protože celou noc probděl a úspěch žádný. Najednou se však objevuje Ježíš a vše se otočí rázem o 180° - nejenže se mohou nadšeně radovat z obrovského a nečekaného úlovku, ale také z rozplynutí pochybností o zmrtevýchvstalém Kristu. Radují se dvojnásob. Všechno je jinak. Myslím, že je tomu tak i v životě jednotlivců a celé Církve. Kostely se vyprazdňují, kněžských povolání ubývá, v našem osobním životě jakoby Kristus mizel - nedaří se nám udělat pokrok v duchovním životě, děti se nám i přes všechno naše úsilí od Boha a pravých hodnot vzdalují. Co tedy dělat? Je třeba trpělivě čekat. Být vytrvalý ve své práci a ono se zase vyjasní. Snažme se vidět Ježíše ve všem, co nás potká, v každém setkání s lidmi. Není třeba se trápit, vždyť růže zase pokvetou. Neutíkat před obtížemi. Obtíže, bolest tvoří nevyhnutelnou součást života. On je s námi, i když se nám nedaří, možná ještě blíže, než když jde všechno hladce, protože víra se zkouškami a utrpením upevňuje a roste.

SOBOTA V OKTÁVU VELIKONOČNÍM - 15. DUBNA 2023

Ježíš po svém zmrtevýchvstání ráno první den v týdnu se zjevil nejdříve Marii Magdalské, z které kdysi vyhnal sedm zlých duchů. Ona šla a oznámila to těm, kdo bývali s ním, ale teď truchlili a plakali. Ti, když slyšeli, že on žije a že ho viděla, tomu nevěřili. Potom se v jiné podobě zjevil dvěma z nich na cestě, když šli na venkov. Ti se vrátili a oznámili to ostatním, ale ani jim nevěřili. Konečně se zjevil i jedenácti (apoštolům), když byli právě u stolu, a káral je pro jejich nevěru a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného. A řekl jim: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu!“ (Mk 16,9-15)

Když slyšeli, že on žije a že ho (Maria Magdalská viděla), nevěřili tomu. Učedníci byli ti, kdo uvěřili Ježíšovi, když začal kázat a uzdravovat. Opustili domovy a chodili s ním. Ale nyní, když se stal největší zázrak, zmrtevýchvstání Kristovo, nevěřili. Díváme-li se na situaci z lidského stanoviska, přirozeně psychologicky, vůbec se tomu nedivíme. Ale je možné posuzovat tuto událost jenom přirozeně? Jde tu o článek víry. U každého článku

víry pak jsou tři prvky: svědectví, milost Boží a osobní postoj, vůle přijmout za pravdu, co Bůh zjevuje. Která z těch podmínek u učedníků chyběla? Snad jim nebylo dost věrohodné svědectví Marie Magdalské. Ale v témže textu evangelia se dodává, že nevěřili ani učedníkům, kteří viděli Ježíše na cestě do Emauz. Hlavní potíž však byla jistě ta třetí: ochota přijmout to, co přesahuje normální lidské zkušenosti. Ovšem takové jsou všechny pravdy víry. Jako rozum není proti poznání smyslů, ale je nad nimi, tak i víra není proti rozumu, ale je nad rozumem, vyšší osvícení.

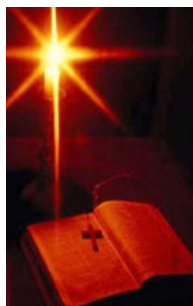
Zjevil se samým jedenácti. Čemu říkáme zjevení? České slovo souvisí se slovesem jevit se, stát se viditelným. Latinské *revelatio* znamená, že se sejme rouška z toho, co bylo zahalené. Máme však i výraz „objev“. Jde tu o podobnou zkušenost, ale v tomto případě jsme vzali iniciativu my sami a hledali jsme, jak se lidově říká, „co je za tím“. Zjevení naopak přichází samo. Pravdy Boží jsou všechny zjevení. My sami bychom je nikdy neobjevili. Zjevení zmrtvýchvstalého Krista apoštolům bylo viditelné. Setkali se s ním, mluvili s ním, dotýkali se ho. Můžeme říci, že k nim přišel? Toho výrazu evangelium neuznává. Ježíš přicházel na jistá místa a odcházel ze svého pozemského života. Ale po zmrtvýchvstání se zjevuje. To znamená, že je u nich, že je s nimi, ale oni ho nevidí. To však platí i o nás. Kristus je s námi, je na dosah ruky, i když ho nevidíme. Proto se doporučuje vzbuzovat často vědomí jeho přítomnosti.

Káral je pro jejich nevěru a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho spatřili živého. Všecko, co věříme, víme ze zjevení, a přece jsme to neviděli. Kdo z nás viděl Nejsvětější Trojici, Pannu Marii atd. Zjevení jsou pro nás slova církve, slova svědků. Proč jim věříme? Tzv. apologetická metoda se pokoušela postupovat vědecky. Nejdříve se ukáže, že kázání dnešní církve odpovídá tomu, co je v Písmu. Pak se dokáže, že je Písmo hodnověrný historický pramen. Proto nemohu popírat to, co tam stojí, ale uznat to za pravdu. Nedá se říci, že je tato metoda falešná. Ale přece se nikdo nestává věřícím tímto vědeckým studiem. To jsou důkazy vnější. Ale víra má hlavní důkaz vnitřní, hlas svědomí. Ten pak mě ujišťuje, že je dobré přijmout hlas církve a že je zlé její svědectví odmítat. Kdo tento vnitřní hlas Ducha v srdci uslyší, nemůže se stát nevěřícím, leda svou vlastní vinou.

Evangelista Marek stručně popisuje události po vzkříšení Pána Ježíše. Jedna věc je společná pro Ježíšova zjevení: apoštolát. Maří Magdaléna je poslána k Ježíšovým učedníkům; ostatní ženy dostávají tentýž úkol, podobně i učedníci jsou do Emauz se vrací do Jeruzaléma k ostatním učedníkům, aby se s nimi podělili o radost ze vzkříšení. A nakonec on sám se zjevuje všem jedenácti a dává jim poslání: "Jděte do celého světa...". My víme, že tato věta se týká každého z nás. Všichni věřící, od papeže až do posledního pokřtěného mají účast na stejném poslání. Naše svědectví nebude snadné. I apoštolové byli pronásledováni, jak jsme slyšeli nakonec i mučednictví podstoupili. I my dnes se budeme potýkat s nezájmem a nevšímavostí našeho okolí, s velkou nevědomostí i jinými těžkostmi. To všechno nutně přijde. Apoštolové toho museli také hodně vytrpět, ale jejich působení přineslo velký

užitek. Evangelium se šířilo za hranice Palestiny do malé Asie, Řecka, Itálie, ... Chceme-li někoho přivést k Bohu, Kristu, pak je zapotřebí navázat užší kontakt, projevit porozumění, vytvářet přátelství. To však dokáže jen ten, kdo je úzce spojen se zdrojem - tedy naším Pánem. Každodenní pravdivé setkání s ním nás nutně musí vést k apoštolátu i za cenu různých obětí.

PONDĚLÍ PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ - 17. DUBNA 2023

Mezi farizeji byl člověk, jmenoval se Nikodém, člen židovské velerady. Ten přišel (k Ježíšovi) v noci a řekl mu: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha, protože nikdo nemůže konat ta znamení, která konáš ty, není-li s ním Bůh.“ Ježíš mu odpověděl: „Amen, amen, pravím ti: Jestliže se nenarodí někdo znova, nemůže spatřit Boží království.“ Nikodém mu namítl: „Jak se může člověk narodit, když je starý? Přece nemůže podruhé vejít do mateřského lůna a narodit se.“ Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím ti: Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znova. Vítř vane, kam chce; slyšíš, jak hučí, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ (Jan 3,1-8)

Nenarodí-li se kdo znova, nemůže vidět Boží království. Zrození je začátek života. Je tedy neopakovatelné, jak správně namítl Nikodém. Nemůžeme se znovu zrodit k témuž životu. Ale Kristus jej poučuje, že musíme začít žít životem novým. Kolikrát se ta výzva v Bibli opakuje! Sama v sobě však není jenom křesťanská. K tomu, abychom začali nový život, nás povzbuzují všichni mravokárci. V jejich ústech má význam morální. Někdo např. rozhazoval peníze, žil lehkomyšlně, pil. Začne nový život nápravou chyb. Je jakoby znovuzrozen. Nový život po smrti slibují všechna náboženství za odměnu tomu, kdo dobře dělal v tomto životě. Bude to život věčný, šťastný, ale jiný, odlišný od tohoto pozemského. Kristus slibuje zdánlivě totéž. Ale přece je jeho příslib podstatně jiný. Dostáváme nový život už zde na zemi, tj. nový stupeň života. Se zvířaty máme společné živočišné funkce. Ve spojení s ostatními lidmi rozvíjíme druhý stupeň života, tj. činnosti duševní, rozum, vůli, city. Křesťan však dostává ještě třetí stupeň, rodí se k životu milosti, životu v Duchu svatém. Ten pak žije ve spojení se všemi, kdo patří do Kristova království na zemi i na nebi.

Z vody a Ducha svatého. Nový život Ducha a milosti dostáváme při křtu, proto se tato svátost jmenuje „znovuzrození“. Když na koncilu v Efezu v Malé Asii (r. 435) definovali Otcové, že je Panna Maria v pravém slova smyslu „Bohorodička“, tj. že zrodila Boha v lidské přirozenosti, byl v Římě papežem sv. Lev I. Ten pak podal toto vysvětlení. Nemusíme se tomu divit, že Bůh dává takovou privilegovanou moc tvorům. Vždyť se něco podobného děje stále v církvi. I tu se rodí Boží děti při křtu. V Nazaretě byl Kristus

počet z Panny a z Ducha svatého. Křtem tedy vstupujeme do svátostného života církve. Je tu nový poměr ke světu, který nás obklopuje. Dostává novou sílu. Jeden z prvních řeckých filosofů Thales Milétský tvrdil, že všechno vzniká z vody. Jisté je, že rostliny i živočišni nemohou bez vody žít. Ve svátostech je to přeneseno na vyšší úroveň. Křestní voda dodává sílu Ducha, abychom žili duchovně, s Kristem a věčně.

Vítr vane, kam chce. Odpůrci svátostí v různých starých a nových sektách často tvrdí, že jsou svátosti jakýmsi magickým obřadem, podobným starým pověrám. Je proto potřeba si uvědomit, co pověra je a co není. Někdo zakope medailonek s obrazem svatého do země, kde se má stavět jeho dům. Je to pověra? Myslet si, že kousek kovu sám přinese požehnání, je ovšem pověra. Je-li to zakopání medailonku symbolem modlitby, kterou se obracíme k Bohu, pak je to výraz víry v modlitbu, důvěry v Boží milost. Také ve křtu je voda symbol, ale síla svátosti je z modlitby. V případě sedmi svátostí věříme, že je doprovází modlitba samého Krista, který posílá svého Ducha svobodně a přitom neomylně k posvěcení křesťana v církvi a ve světě. Ten ovšem není vázán jenom na vnější symbol, i když je svatý. Proto věříme, že posvěcuje spravedlivé lidi, i když nebyli pokřtěni vodou, protože k tomu neměli příležitost. Patří k církvi, jak říkáme, „křtem touhy“, tj. snahou o dobro. I ta touha je totiž vlivem Ducha svatého, který „vane, kam chce“.

Každoročně se připomíná o velikonočním oktávu známá událost, která se stala v podvečer velikonoční neděle, jak zklamaní a skleslí Ježíšovi učedníci jdou z Jeruzaléma do Emauz. Ježíš se k nim připojí, oni ho však hned nepoznají, teprve až s nimi zasedne ke stolu, alespoň se jim otevrou oči, oni ho poznají a utíkají zpět do Jeruzaléma, oznámit to apoštolům. Ještě ale nestačili domluvit a Ježíš se nečekaně objevuje mezi nimi. Dává jim důkaz, že není nějaký přízrak, duch, dokonce před nimi pojí. Ve své řeči poukazuje na slova Písma, která se v jeho osobě naplnila a vyzývá je ke svědectví. Apoštolové hlásají tuto pravdu. Ve jménu Ježíšově, nikoli ze své moci či zbožnosti uzdravují nemocné, aby dali důkazy o své pravdě. Jsou ochotni i život položit protože ví, že svůj život neničí, ale budou žít věčně s Kristem. Dnes jsme svědky Zmrtvýchvstalého my, zde přítomní. Máme být svědky více činy než jen slovy.

ÚTERÝ PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ - 18. DUBNA 2023

Ježíš řekl Nikodémovi: „Musíte se narodit znova. Vítr vane, kam chce; slyšíš, jak hučí, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ Nikodém se zeptal: „Jak se to může stát?“ Ježíš mu odpověděl: „Ty jsi v izraelském národě učitel a to nevíš? Amen, amen, pravím ti: Mluvíme o tom, co známe, svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte. Nevěříte-li, když jsem k vám mluvil o věcech pozemských, jak (teprve) uvěříte, až k vám budu mluvit o nebeských? Nikdo nevystoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, totiž Syn člověka. Jako Mojžíš vyvýšil na poušti

hada, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo věří, měl skrze něho život věčný.“
(Jan 3,7b-15)

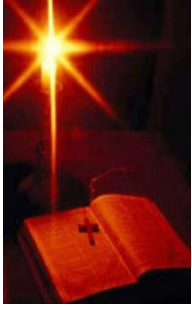

Nikdo nevystoupil do nebe. Symbolicky umísťujeme nebe nahoru. Vyjadřuje to sama etymologie slova. České „nebe“ má stejný kořen jako německé Nebel, mraky, mlha. Bydliště bohů národy obyčejně umísťovaly na horách. Pout' ke svatyni tedy znamenala „výstup“. Platón však k tomu přidal vysvětlení. K pravému Bohu se nevystupuje nohama, ale myslí. Filosofie se tedy stává „pozdvíženou myslí k Bohu“. Jeho výrok se dostal i do našich katechismů jako definice modlitby. Ale přesto se musí vzít v jiném smyslu, než jí rozuměl Platón. Pro řeckého filosofa je Bůh „čistá myšlenka“. Proto i myšlenka, je-li čistá, k němu doletí. Pro křesťany je Bůh daleko víc. Je Otec, je to tajemství nekonečné lásky. Tam pak nikdo nevystoupí, tam nikdo nepronikne bez zjevení. Myslet si tedy, že někdo může vytvořit „vědecký světový názor“, tj. jakýsi druh náboženského postoje, jenom podle logického myšlení a rozumových principů, by znamenalo vystoupit na nebe, které není nebe, protože je bez lásky a bez důvěry v Otce.

Kromě toho, kdo sestoupil z nebe. „Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh...“ Těmito slovy začíná list Židům (Žd 1,1). A přece právě tu se zdůrazňuje jedinečné, centrální postavení Krista v dějinách spásy. Tajemství Boží můžeme poznat, jenom když nám je zjeví sám Bůh. Činí tak skutečně mnohokrát a mnoha způsoby. Origenes se pokusil o to, aby je zařadil do různých skupin. Zjistil tedy, že Bůh mluví k člověku nejdříve v jeho svědomí a v obrazu stvořeného světa, v kráse nebe i země. Hlas Boží zaznívá i v Písmu svatém, v církvi, ve spisech duchovních autorů. Je tedy slov Božích skutečně mnoho? Jak se mají k sobě navzájem? Odpověď Origenova je jednoduchá: Všecka tato slova jsou jakoby paprsky jednoho jediného pravého Slova, Syna Otce, který pro nás a pro naši spásu sestoupil z nebe. Každá pravda a každé dobro, se kterým se setkáme, je tedy Kristus. Je částečný, ale pravý. Kdo jde tedy důsledně za hlasem pravdy a dobra, dojde nakonec ke Kristu.

Musí být vyvýšen Syn člověka. Tzv. židokřesťanskou teologií nazýváme první křesťanské myslitele, kteří pocházeli z obráčených Židů a mysleli v semitské biblické tradici. Ti nám představují vykoupění jako postupný sestup Syna Božího do světa, trpícího ve stavu hříchu. Ten sestup je však spojen s výstupem, protože tam, kam Bůh sestoupí, se otvírá nebe. Nejbolestnější byl ovšem sestup Krista do smrti, a to tak potupné. Ale právě proto se stává kříž výstupem na nebe. Syrští Otcové rádi nazývali kříž žebřem do nebe a srovnávali jej s žebřem, který viděl ve snu Jákob (Gn 28), po kterém andělé sestupovali a vystupovali. Podle sv. Řehoře Nysského se tím vyjadřuje tajemství celého křesťanského života. Základní ctnost tu je pokora. Tu pak Řehoř definuje zvláštním slovním obratem: „sestup do výše“. V životě nás totiž stále něco tlačí k zemi, hmotně i duchovně. Ale v Kristu nás každé přitlačení k zemi pozdvihne k nebi.

STŘEDA PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ - 19. DUBNA 2023

Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Každý totiž, kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. Kdo však jedná podle pravdy, jde ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu. (Jan 3,16-21)

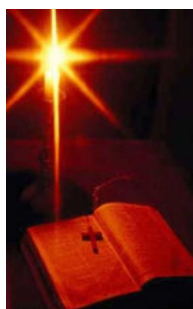

Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna. Máme něco rádi, milujeme to, po čem toužíme, co potřebujeme, co nám dělá dobře. Bůh nepotřebuje nic. Když miluje, je to proto, že chce dobro druhému. Nebere, ale dává. Velikost jeho lásky se měří podle velikosti daru. V životě Nejsvětější Trojice Otec dává sebe celého Synu, od věčnosti ho rodí. A týž Syn se při vtělení stává darem pro nás a pro naši spásu. Nedovedeme si tedy představit, že by nám mohl Bůh dát ještě něco většího. Takový dar ovšem žádá odpověď z naší strany, která by byla důstojná. Je pěkně vyjádřena v modlitbě sv. Ignáce z Loyoly na konci exercicií: „Vezmi si, Pane, celou mou svobodu. Přijmi mou paměť, můj rozum a celou moji vůli. Všechno, co mám a vlastním, jsi mi dal, Tobě to, Pane, vracím zpět. Všechno je tvoje, nalož s tím zcela podle své vůle. Dej mi jen svou lásku a milost, to mi stačí.“ Jde tu tedy o svatou výměnu. Člověk dává sebe celého Bohu za to, že Bůh se dává jemu. To, co dává Bůh, nemůže být nikdy mrtvý dar, je to život. Žijeme tedy v Bohu, s ním a v něm, skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Aby kdo v něho věří, měl život věčný. Sv. Jan nazývá druhou božskou osobu Slovem, které bylo na počátku u Boha (Jan 1, 1n). Je to ovšem výraz obrazný. Ale přece poodhaluje smysl tajemství. Slovy vyjadřujeme myšlenku, to, co máme v srdci, co nejvíc odpovídá důstojnosti osoby. Když se naše myšlení ztotožní s myslí Boží, stáváme se syny Boha Otce. Ve slovníku našeho náboženství má tento proces název víra. Věřit znamená vzít za pravdu, co nám Bůh zjevuje. Víra ovšem není myšlení abstraktní, matematické. Je to především důvěra a životní postoj. Zahrnuje tedy i dobré skutky. Věřící jsou ti, kdo následují Krista, důvěřují jeho slovům a jdou po cestě jeho přikázání. Ta cesta vede do života, a protože je to život Boží, je věčný. Není proto vhodné říkat, že dostaneme po smrti věčnost. Vlastně už tu věčnost máme tím, že věříme, že se naše mysl ztotožňuje s myslí Boží, že poznáváme Otce, který je na nebesích.

Světlo přišlo na svět. Podzemní jeskyně Moravského krasu se staly cílem turistů z celého světa až po zavedení elektrického osvětlení. Předtím to byly tmavé díry, které budily strach. Krása krápníků se dá ocenit jenom ve světle. I život člověka je takovou tajemnou jeskyní. Dostane smysl, až když jej osvítl víra. Živě to pociťují zvláště tzv. konvertité, lidé, kteří se stali věřícími neobvyklým způsobem. Tak píše např. známý Alfons Ratisboune, židovský ateista, kterému se 20. ledna 1842 zjevila Panna Maria v římském kostele San Andrea del Fratte: „Procházel jsem se chrámem. Náhle jsem pocítil

velký neklid a zdálo se mi, jako by všechno zahalil závoj. Celý kostel se mi zdál ztemnělý, s výjimkou jediné kaple, do které se slilo všechno světlo. Pozdvihl jsem oči k oné kapli, zářící takovým světlem, a uviděl jsem, že na jejím oltáři stojí přesvatá Panna Maria... V její přítomnosti jsem pochopil všechno, ačkoli mně neřekla ani slovo, celou hrůznost stavu, ve kterém jsem byl, zrudnost hříchu i krásu katolické víry. Jedním slovem, pochopil jsem všechno!“

ČTVRTEK PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ - 20. DUBNA 2023

Kdo přichází shora, je nade všemi; kdo pochází ze země, je pozemský a mluví pozemsky. Kdo přichází z nebe, je nade všemi; svědčí o tom, co viděl a slyšel, ale jeho svědectví nikdo nepřijímá. Kdo však jeho svědectví přijal, dotvrdil tím, že Bůh je pravdivý. Vždyť ten, kterého poslal Bůh, mluví slova Boží; (Bůh) mu totiž dává Ducha v míře neomezené. Otec miluje Syna a všechno mu dal do rukou. Kdo věří v Syna, má život věčný; kdo však odpírá věřit v Syna, nespatří život, ale zůstává na něm Boží hněv. (Jan 3,31-36)

Kdo pochází ze země, je pozemský, mluví pozemsky. Bůh stvořil člověka z hlíny země, vypravuje Bible (Gn 2,7). Je to výraz symbolický, ale názorný. Obvykle z toho odvozujeme poučnou myšlenku na smrt: „Pomni, človče, že jsi prach a že se v prach obrátíš!“ Ale tento důsledek se neváže k textu evangelia, který má na mysli člověka myslícího a mluvícího „pozemsky“. I ten výraz nemá pěkný zvuk. Je to něco jako nízké, hmotné zájmy, praktický materialismus. Lepší rozlišení najdeme ve scholastické teologii. Tam se mluví o poznání přirozeném a nadpřirozeném. Máme schopnost poznávat pravdu. Je úžasná. Ale přece jenom nepřekročí hranice lidských obzorů. Je tedy naše myšlení pozemské. Jsme za tento dar Boží vděční, jako je vděčný člověk za to, že má nohy a může chodit po zemi. Nohy mu však neumožní let do výše. Tak si musíme i my být vědomi, že pouhým lidským rozumem nepochopíme to, co jej přesahuje. Uvažovat rozumem, rozvíjet jej, je moudrost. Myslet si, že existuje jenom to, co rozumem pochopíme, je bláhovost.

Kdo přichází z nebe, svědčí o tom, co viděl a slyšel. Základní prvek v Bibli ve Starém i v Novém zákoně je pojem zjevení. V přírodě pozorujeme mnoho věcí, říkáme jim „jev“, jeví se nám před očima. „Zjevením“ však nazýváme něco, co jsme viděli, poznali, ale co zřejmě není částí světa, který nás obklopuje. Bernadetta měla v Lurdech zjevení Panny Marie, viděla ji ve formě krásné paní v tmavé jeskyni. Bylo by to však velké zúžení pojmu, kdybychom ho užívali jenom pro tzv. zjevení viditelná. Ta nejsou nejdůležitější a nejsou vždycky bezpečná. Je tu nebezpečí iluze. Zjevení, které známe z Bible, je především v mysli. Poznáváme a přijímáme za pravdu něco, co sám lidský rozum nemůže pochopit. Křesťan věří v Nejsvětější Trojici, vyznává, že je Kristus Bůh a člověk, že je Ježíš přítomen v eucharistii. Jak může přijmout tak nepochopitelné pravdy? Je to proto, že mu v jeho mysli sám Kristus dává milost, aby je přijal, zjevuje se mu, mluví mu v srdci a on nepochybuje. Víra jsou totiž slova, která sám Bůh mluví do duše.

Koho poslal Bůh, mluví slovo Boží. V katechismu je otázka: „Co znamená věřit křesťansky?“ Odpověď: „Uznat za pravdu všechno, co Bůh zjevil a co předkládá k věření v katolické církvi.“ Teologové rozlišují zjevení vnitřní a vnější. To první je v srdci, ve svědomí, přímé. Druhé je v Písmu a ve svědectví druhých lidí, tedy nepřímé. Apoštolové dostali od Krista poslání, aby šli do celého světa a aby vydávali svědectví o tom, co sami viděli a slyšeli od Krista. Můžeme jim věřit? Může člověk říci druhému člověku „Toto praví Bůh?“ Už ve Starém zákoně začínali proroci svá kázání těmito úvodními slovy (srv. Jer 2,5). Bylo však i u Židů mnoho falešných proroků. Ti mluvili za sebe a ne z Božího poslání. Dodnes věříme církvi jenom proto, že jsme přesvědčeni, že tu byli lidé, které posílá sám Bůh, aby řekli to, co mají světu ohlásit. Nejsou to vždycky věci líbivé, vyžaduje se odvaha k tomu, aby se řekly, veřejné mínění je za to odsuzuje. Ale právě ten odpor bývá známkou pravosti, protože to nejsou slova ze země, ale z nebe.

Vypráví se, jak se jednou velký vojevůdce Napoleon svěřil jednomu knězi, svému příteli, že zničí Církev. Kněz se tehdy usmál a ironicky poznamenal: "když se to za 19 století nepodařilo nám farářům, ty to zcela určitě během několika let nezvládneš". Nechtěl tím, říct, že my kněží máme v úmyslu Církev oslabovat, ale dějiny ukazují, že ani hříchy či pohoršlivý život papežů, biskupů a kněží nezpůsobily zánik Církve, která, bohudík, nestojí na lidech, ale je to dílo Boží, které se nikdy nepodaří zničit. Snažme se proto i my rozlišovat, prosme o dar umění, abychom se i my řídili učením Krista a Církve a nebyli příliš zahleděni na lidi, kteří jsou jejími představiteli, protože i oni jsou jen lidi a mají své chyby a hříchy. Spíše se za ně modleme. "Více je třeba poslouchat Boha, než lidi" - zaznívá dnes v prvním čtení. Papež Benedikt XVI. kdysi na otázku, zda-li si někdy nezoufá, když slyší spoustu nepříznivých zpráv o stavu Církve a její víry, odpověděl asi takto: Je třeba si přiznat, že by bylo z čeho si zoufat, ale je třeba dodat, že Církev nevedeme my, ale vzkříšený Pán a jeho Duch, takže pro zoufalství nemáme důvod. A to je Boží slovo i pro nás.

PÁTEK PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ - 21. DUBNA 2023

Ježíš odešel na druhou stranu Galilejského neboli Tiberiadského moře. Šel za ním velký zástup, protože viděli znamení, která konal na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. Bylo krátce před židovskými velikonočními svátky. Když Ježíš pozdvihl oči a uviděl, jak k němu přichází velký zástup, řekl Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se ti lidé najedli?“ To však řekl, aby ho zkoušel, protože sám dobře věděl, co chce udělat. Filip mu odpověděl: „Za dvě stě denárů chleba jim nestačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ Jeden z jeho učedníků - Ondřej, bratr Šimona Petra - mu řekl: „Je tu jeden chlapec, ten má pět ječných chlebů a dvě ryby. Ale co to je pro tolik lidí?“ Ježíš řekl: „Postarejte se, ať se lidé posadí!“ Bylo pak na tom místě mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. Potom Ježíš vzal chleby, vzdal díky a rozdělil je sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Když se najedli, řekl učedníkům: „Seberte zbylé

kousky, aby nepřišlo nic nazmar!“ Sebrali je tedy a bylo to plných dvanáct košů kousků, které po jídle zbyly z pěti ječných chlebů. Když lidé viděli znamení, které udělal, říkali: „To je jistě ten Prorok, který má přijít na svět!“ Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho prohlásili za krále. Proto se zase odebral na horu, úplně sám. (Jan 6,1-15)

Šel za ním velký zástup, protože viděli znamení, která konal na nemocných. Říká se, že lidé povrchní, ať už jsou to umělci nebo politici, mívají velký úspěch na počátku. Ponenáhlu však od nich davy odcházejí. Hlubocí lidé mají jiný osud. Na počátku je nechápou, ale nakonec se dočkají opravdového úspěchu. Pozemský život Krista šel ovšem opačnou cestou, od velkých úspěchů k opuštěnosti. Jaký je důvod? Protože je davové smýšlení povrchní. Za jediného dobrodince lidstva se považuje ten, kdo zlepší hmotné podmínky, kdo zvýší blahobyt. Ježíš, který uzdravuje a nasycuje hladové, se zařadil do této kategorie, a proto ho oslavovali. Je v tom něco zlého? Jistě ne. Ale Ježíšův zájem byl poučit je, aby se nezastavili u tohoto prvku, aby pochopili, že je to jenom náznak něčeho, co chce dát navíc, darů duchovních. Při této lekci už mnoho úspěchů nebývá.

To je jistě ten prorok, který má přijít na svět. V literatuře 19. století se často vyskytuje téma Kristus a Antikrist. Je to konfrontace dvou metod, jak dobýt vládu nad světem. Antikristovi obyčejně přisuzují zásluhu, že vyřeší všechny sociální problémy. Nebude už chudých a potřebných po materiální stránce. Tím oslní i mnoho křesťanů, kteří se přiznají, že už o to po staletí usilovali, ale nedovedli to provést. Je zajímavé, že se podobná konfrontace čte už v exerciciích sv. Ignáce z Loyoly v rozjímání O dvou praporech. Proti Kristu sbírá vojsko Satan a verbuje lidi blahobytem, vládou nad jinými a pýchou. První inspirace těchto meditací je však už v samém evangeliu, ve vypravování o pokušení Páně (Mt 4, 1-11). Přistoupil-li zlý duch s těmito pokušeními k samému Kristu, je pochopitelné, že začíná stejnou metodou i u těch, kteří se chtějí ke Kristu připojit.

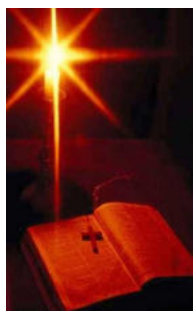
Chtěli se ho zmocnit, aby ho prohlásili za krále. Podle Písma je Mesiáš z rodu Davidova, tedy z rodiny izraelských králů. Víme, že se Bůh ustanovení království ve vyvoleném národě bránil (1 Sam 8). Nakonec tu instituci připustil, aby se David a Šalamoun stali předobrazem budoucího království Mesiáše. Když tedy davy uvěřily, že je Ježíš Mesiáš, bylo úplně logické, že ho chtěly provolat králem. Ježíš se jim skryl. Nechtěl svou budoucnost popřít. Vždyť ji později úředně potvrdil před zástupcem římského císaře Pilátem: „Já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět“ (Jan 18,37). Ale v této chvíli nebyly davy schopny slyšet doplnění, které slyšel Pilát: „Ne, moje království není odtud“ (Jan 18,36). Od krále Davida ke králi Kristu je stejný pokrok, jako při všem ostatním: Od Starého zákona se přechází k Novému, když se postoupí od tělesného k duchovnímu, od světa k věčnosti.

Stále prožíváme dobu velikonoční. Skutky apoštolů nám představují apoštoly jako svědky Zmrtvýchvstalého, kteří nemohou nemluvit o Kristu, kterého viděli, slyšeli, dotýkali se ho - zkrátka představovali Krista jako jediného, v němž je možné dojít spásy, protože vstal z mrtvých. Nevyhnuli se přitom pronásledováním, hlavně ze strany členů velerady, kteří se jim snažili ztrpčovat život zákazy, bitím, ale stejně nic nepomohlo. Dílo

Kristovo žije dodnes v jeho Církvě, a protože pochází od Boha, žádné lidské moci se ho nepodaří zničit. V evangeliu se opět vracíme k událostem před velikonočními svátky. Ježíš nasycuje hladový zástup, který mu naslouchal a viděl různé zázraky na nemocných. Rozmnožení chleba a ryb je také velký zázrak. Nasytit 5000 mužů - a to se nepočítaly ženy a děti, které tam jistě také byly, - 5 chleby a 2 rybami, je nemožné. U Boha však není nemožného nic, jak jsme slyšeli. Poučení pro nás může být to, že i my kolikrát vidíme, že na různé věci sami nestačíme, klesáme pod nápor všelijakých úkolů, starostí, práce. A tady je nutné nespolehat se jen na své omezené síly, ale důvěřovat i Bohu. "Člověče přičiň se a Pán Bůh ti pomůže".

Toto pravidlo kéž nás v životě provází. Je třeba se ovšem vyhnout dvěma krajnostem. Ta první spočívá v tom, že člověk řekne: Pane Bože, postarej se, já proto nic dělat nebudu; a z druhé strany zase budeme spolehat jen na sebe a Pána Boha hodíme za hlavu. Správně je využít všech možných prostředků ke konání dobra, řídit se heslem "dělej všechno, jak nejlépe dokážeš" a výsledek nech na Bohu.

SOBOTA PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ - 22. DUBNA 2023

Když nastal večer, šli Ježíšovi učedníci dolů k moři, vstoupili na loď a jeli na druhý břeh moře do Kafarna. Už byla tma, a Ježíš k nim ještě nepřišel. Moře se vzdouvalo nárazy silného větru. Když uveslovali pětadvacet nebo třicet honů, viděli Ježíše kráčet po moři a blížit se k lodi. Padl na ně strach. On však na ně zavolal: „To jsem já, nebojte se!“ Chtěli ho vzít na loď a vtom loď přirazila k břehu, ke kterému jeli. (Jan 6,16-21)

Uviděli Ježíše, jak kráčí po jezeře. Ptali se jednoho odborníka v mystice, co soudí o zjeveních. Namítali mu, že jsou často velice osobní, těžko věřit, že by tomu bylo tak, jak to viděli. Odpověděl docela prostě. Jde-li o osoby hodnověrné, které neklamou a samy nepodléhají iluzím, je rozumné jim věřit. Ale co jim doopravdy věříme? Ti lidé říkají, že viděli. Zůstaňme u toho. Oni to a to viděli. Je to důležité? Jsou-li opravdu duchovní, vědí, že není důležité vidět, ale pochopit, co jim Bůh chce tímto viděním říci, vždyť to je jejich smysl. Co chtěl říci Ježíš apoštolům, když ho viděli chodit po jezeře? Byli v těžkém zápase s vlnami a s větrem. Ukázal jim, že se nemusejí bát živlů. Má je všechny v moci. Ale byla to i bezprostřední příprava na řeč o eucharistii, kterou pronese ráno v Kafarnaum. Tam půjde o tajemství vrcholného posvěcení viditelného světa, který se má stát jeho tělem a krví.

Já jsem to, nebojte se. Ti, kdo měli zjevení, vypravují, že se v prvním okamžiku lekli. Tvrdíme sice rádi, že věříme leda tomu, co vidíme očima a čeho se hmatem dotýkáme. Ale je i v nás jakýsi podvědomý strach z nevypočitatelné přírody. Staré báje zosobňovaly ve vodníkovi záludnou sílu vod, v bludičkách přitažlivost nebezpečných terénů. Uvidět najednou něco neznámého, co překračuje normální smyslové poznání, ten atavistický

strach probudí. Taková byla i reakce apoštolů. Ale Ježíš je ujistí svou přítomností! Jaký to mělo smysl? Je to malý náznak nového stupně zjevení. Židé našli Boha, když pozorovali historii svého národa, tok dějin. Bylo potřeba je přesvědčit, že smysl těch dějin je Kristus. Řekové došli k ideji Boha pozorováním vesmíru, jeho prvků a sil. I oni později dojdou k poznání, že smyslem všeho viditelného je Kristus a že celý kosmos je jeho zjevením jako kniha psaná rukou Boží.

Ihned byla loď u břehu, kam jeli. Nesnadno se rozlišuje pravé vidění od klamu iluze. Rozpoznávacích znamení je vícero. Jedno z nich však je také toto: Lidé v iluzích ztrácejí zájem o skutečnost, začínají zanedbávat své povinnosti a práce. Pravé vidění je naopak ulehčuje. Sv. Faustina Kowalská pracovala jako sestra v kuchyni a při zjeveních, která měla, bylo jídlo vždycky včas na stole. Apoštolové jeli na druhý břeh jezera. Zjevení je neopozdilo, přijeli dřív, než se čekalo. To platí všeobecně o duchovním životě. Neumenšuje pravé lidské hodnoty a činnost. I sv. Ignác z Loyoly byl vizionář, ale nezanedbával žádnou ze svých povinností představeného. A kolik dopisů denně napsal Don Bosco! Divíme se, jak to mohl zvládnout. Jeho prorocké sny mu při tom nepřekážely. Pravá vidění dávají lepší vhled do skutečnosti, proto skutečnost podporují.

Dnešní krátké evangelium nám popisuje plavbu učedníků po moři do Kafarna. Vlny se vzdouvaly, a tak učedníci bojují s nepřízní počasí. V této situaci se blíží po moři Ježíš, který jim zpočátku nahání strach, protože ho nepoznávají, ale on je ubezpečuje slovy: "nebojte se, já jsem to!" Tradice Církve vidí v této lodi obraz církve uprostřed světa, která je také zmítána vlnami pronásledování, nevěry, omylů. Církev bojuje stále s protivníky, kteří útočí otevřeně navenek, ale i skrytě uvnitř, ale zato vytrvale. Útočí se stále na reálnou přítomnost Krista v eucharistii, Petrův primát, zmrtvýchvstání Páně, zviditelňují se hříchy jednotlivců - kněží, biskupů - a tím se hanobí celá církev. My však víme, že je to Kristus, který v těchto bouřích stojí u loďky Církve. Brány pekelné ji nepřemohou. Všechno lidské pomine, ale Církev bude trvat až do konce světa. Nejde totiž o dílo lidské, ale o dílo Boží. Stejně to platí i o každém z nás. I my se dostáváme do zkoušek, bouřek, starostí, pochybností, ale jde s námi stále Pán. Vždyť křtem jsme s ním navěky spojeni. Jeho slova platí i nám.

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (2. 4. 2023)

PUSTIMĚŘ: 5.000,-Kč; DRYSICE: 2.100,-Kč; PODIVICE: 1.250,-Kč; TOPOLANY: 900,-Kč
Pán Bůh zaplať vám všem, kdo pamatujete na potřeby své farnosti!

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

NADŠENÍ PRO EVANGELIZACI: APOŠTOLSKÁ HORLIVOST VĚŘÍCÍHO. *První cesta evangelizace: svědectví*

(*srv. Evangelii nuntiandi*)

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 22. března 2023)

A konečně: buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlo zlem, nadávku nadávkou, ale spíše naopak: přejte dobré. Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání. (1 Petrův 3,8-9)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnes se zaposloucháme do „velké listiny“ evangelizace v moderním světě: apoštolské exhortace *Evangelii nuntiandi* sv. Pavla VI. (8. prosince 1975, dále *EN*). Je aktuální – byla sice napsána v roce 1975, ale jako by byla sepsána včera. Hlásání evangelia je více než pouhé předávání nauky a morálky. Především je to svědectví – bez svědectví nelze evangelizovat. Dosvědčuje osobní setkání s Ježíšem Kristem, vtěleným Slovem, v němž se naplnila spása. Toto svědectví je nepostradatelné především vzhledem k tomu, že svět potřebuje „hlasatele evangelia, kteří by mu mluvili o Bohu, kterého by sami znali a který by jim byl blízký“ (*EN*, 76). Neznamená to tedy předávat ideologii či nějakou „nauku“ o Bohu, nikoli. Je to předávání Boha, který se ve mně stává životem – toto je svědectví.

„Dnešní člověk (totiž) raději naslouchá svědkům než učitelům, a učitelům naslouchá jen tehdy, jsou-li zároveň i svědky“ (*tamtéž*, 41). Svědectví o Kristu je tedy prvním nástrojem

k hlásání evangelia (*tamtéž*) a zároveň nezbytnou podmínkou jeho účinnosti (*tamtéž*, 76), aby evangelizace vydala ovoce. Být svědky.

Je zapotřebí připomenout, že svědectví zahrnuje také vyznávanou víru, tedy přesvědčené a zjevné přilnutí k Bohu Otci, Synu a Duchu svatému, který nás z lásky stvořil a spasil nás. Tato víra proměňuje nás a přeměňuje naše vztahy, měřítko a hodnoty, jimiž se řídí naše rozhodnutí. Svědectví tudíž nemůže odhlédnout od důslednosti mezi tím, v co věříme, co hlásáme a podle čeho žijeme. Nejsme věrohodní pouze tím, že pronášíme

nějakou nauku nebo ideologii. Člověk působí důvěryhodně, pokud uvádí v soulad svou víru a život. Mnozí křesťané pouze prohlašují, že věří, ale žijí jinak, jako by nevěřili, což je pokrytecké. Pokrytectví je opakem svědectví. Kolikrát jsme zaslechli, že někdo sice chodí na mši každou neděli, ale pak se chová tak či onak, takže jeho svědectví je záporné.

Každý z nás je povolán k tomu, aby zodpověděl tři základní otázky, které Pavel VI. vyslovil: „Věříte skutečně tomu, co hlásáte? Žijete podle toho, čemu věříte? A kázete opravdu to, co sami prožíváte?“ (srov. *tamtéž*). Panuje tu soulad? Věříš tomu, co hlásáš? Žiješ podle své víry? Hlásáš to, co žiješ? Nemůžeme se spokojit se snadnými a předem danými odpověďmi. Jsme zváni, abychom na sebe vzali riziko tohoto hledání, které nás může vyvést z rovnováhy, za plné důvěry v Ducha svatého, který v každém z nás jedná a podněcuje nás, abychom ustavičně přesahovali své hranice a meze jakéhokoli druhu.

V tomto smyslu svědectví o křesťanském životě obnáší pouť ke svatosti, která se zakládá na křtu, jímž se stáváme „účastníky Boží přirozenosti, a proto skutečně svatými“ (*Lumen gentium*, 40). Tato svatost není vyhrazena pouze několika lidem: je to Boží dar vyžadující přijetí a rozmnožení pro nás i pro druhé. Byli jsme Bohem vyvoleni a milováni a tuto lásku máme nést druhým. Pavel VI. učí, že horlivost při hlásání evangelia pramení ze svatosti, ze srdce naplněného Bohem. Evangelizace, která se sytí modlitbou a především láskou k eucharistii, přispívá k růstu svatosti u lidí, kteří evangelium šíří (srov. *EN*, 76). Stejně tak slova hlasatele evangelia, postrádající svatost, „stěží proniknou do srdce současného člověka, naopak, hrozí nebezpečí, že budou jen prázdná a jalová“ (*tamtéž*).

Máme si tedy být vědomi toho, že adresáty evangelizace nejsou jen druzí, kteří vyznávají jiné víry anebo kteří je nevyznávají, nýbrž také my sami, věřící v Krista a aktivní členové Božího lidu. Denně se máme obracet, přijímat Boží slovo a měnit život: každý den. Takto nastává evangelizace srdce. Také církev jako taková, aby vydávala toto svědectví, musí začít s evangelizací sebe sama. Pokud tak nečiní, zůstává muzejním

exponátem. Když naopak sama sobě hlásá evangelium, neustále se obnovuje. Potřebuje trvale naslouchat tomu, v co má věřit, důvodům své naděje a novému přikázání lásky. Církev, která je Božím lidem ponořeným do světa a častokrát pokoušeným mnoha modlami, neustále potřebuje naslouchat hlásání Božího díla. To, řečeno jedním slovem, znamená, že potřebuje trvalou evangelizaci, potřebuje si vzít evangelium, modlit se a vnímat sílu Ducha svatého, proměňující srdce.

Církev, která sama sobě hlásá evangelium, aby jej hlásala, je církví povolanou k tomu, aby se pod vedením Ducha svatého ubírala náročnou poutí, cestou obrácení a obnovy. Obnáší to rovněž schopnost změnit způsoby, jakým chápe a prožívá své evangelizační poslání v dějinách, přičemž se má bránit úniku do chráněných oblastí, v nichž panuje logika, že „se to vždycky takhle dělalo“. V těchto úkrytech církev onemocní. Církev má naopak postupovat vpřed a ustavičně růst, aby si zachovala mladost. Taková církev se cele obrací k Bohu a účastní se tedy na jeho spasitelském plánu s lidstvem, a, současně se plně obrací k lidstvu. Církev má být církví, která se v dialogu setkává se současným světem, spřádá bratrské vztahy, vytváří prostor k setkávání, uplatňuje osvědčené postupy vedoucí k pohostinnosti, vstřícnosti, uznání a začlenění druhého člověka a rozdílností, církví, která pečuje o společný domov, jímž je stvoření. Tedy církví, která vede s moderním světem dialog, ale také se denně setkává s Pánem a vede dialog s Pánem a nechává vejít Ducha svatého, který je činitelem evangelizace. Bez Ducha svatého bychom církví mohli dělat reklamu, nikoli však hlásat evangelium. Právě Duch svatý v našem nitru nás podněcuje k hlásání evangelia, a v tom spočívá pravá svoboda Božích dětí.

Drazí bratři a sestry, opětovně vás vybízím, abyste si přečetli a opakovaně pročítali Evangelii nuntiandi. Popravdě vám řeknu, že si toto mistrovské dílo sv. Pavla VI. čtu častokrát, protože je odkazem, který nám zanechal, abychom hlásali evangelium.

Svědkové: Svatý Pavel

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 29. března 2023)

(Bratři), křesťanským obcím v Judsku jsem však zůstal osobně neznám. Pouze slychali: „Ten, který nás kdysi pronásledoval, teď sám hlásá tu víru, kterou dříve ničil.“ A chválili kvůli mně Boha. (Galaťanům 1,22-24)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Na cestě katecheze o apoštolské horlivosti dnes začneme sledovat některé osobnosti, které různými způsoby a v různých dobách vydávaly příkladné svědectví o tom, co znamená nadšení pro evangelium. A prvním svědkem je samozřejmě apoštol Pavel. Jemu bych rád věnoval dvě katecheze. Příběh Pavla z Tarsu je pro toto téma příznačný. V první kapitole Listu Galaťanům i ve vyprávění Skutků apoštolů můžeme vidět, že jeho horlivost pro evangelium se objevuje po obrácení a nahrazuje jeho předchozí horlivost pro židovství. Byl horlivým mužem pro Mojžíšův zákon, pro judaismus, a po obrácení tato horlivost pokračuje, ale hlásá, káže Ježíše Krista. Pavel byl milovníkem Ježíše. Saul - Pavlovo křestní jméno - byl horlivý již dříve, ale Kristus jeho horlivost obrátil: od Zákona k evangeliu. Jeho horlivost chtěla nejprve církev zničit, pak ji buduje. Můžeme se ptát: co se to stalo, co se to děje mezi destrukcí a budováním? Co se v Pavlovi změnilo? V jakém smyslu se proměnila jeho horlivost, jeho zápal pro Boží slávu?

Svatý Tomáš Akvinský učí, že vášeň z morálního hlediska není ani dobrá, ani špatná:

její ctnostné užívání ji činí morálně dobrou, hřích ji činí špatnou. V Pavlově případě to, co ho změnilo, nebyla pouhá myšlenka nebo přesvědčení: bylo to setkání se vzkříšeným Kristem - nezapomínejte na to, to, co mění život, je setkání s Pánem - pro Saula to bylo setkání se vzkříšeným Kristem, které také proměnilo celou Pavlovu bytost. Pavlovo lidství, jeho vášeň pro Boha a jeho slávu není zničena, ale proměněna, "obrácena" Duchem svatým. Jediný, kdo může změnit naše srdce, je Duch svatý. A to v každém aspektu života. Stejně jako se to děje při eucharistii: chléb a víno nezmizí, ale stanou se Tělem a Krví Kristovou. Pavlova horlivost tak zůstává, ale stává se horlivostí Kristovou. Význam se mění, ale horlivost zůstává stejná. Bohu

POUTNÍCI U SOCHY SV. PAVLA PŘED BAZILIKOU SV. PAVLA ZA HRADBAMI, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 12. června 2007, Řím, Itálie.

sloužíme svým lidstvím, svými přednostmi a vlastnostmi, ale to, co vše mění, není idea, ale skutečný život, jak říká sám Pavel: "Je-li někdo v Kristu, je nové stvoření; staré věci pominuly, hle, nové se zrodilo" (2 Kor 5,17). Setkání s Ježíšem Kristem vás mění zevnitř, činí z vás jiného člověka. Je-li člověk v Kristu, je novým stvořením. Stát se křesťanem není make-up, který vám změní tvář, ne! Pokud jste křesťanem, mění to vaše srdce, ale pokud jste křesťanem vnějšího zdání, není to dobré... nalíčení křesťané nejsou dobří. Skutečná změna se týká srdce. A to se stalo Pavlovi. Vášeň pro evangelium není otázkou porozumění nebo studia, které jsou užitečné, ale nevytvářejí ji; spíše to znamená projít stejnou zkušeností "pádu a vzkříšení", jakou prožil Saul/Pavel a která je původem proměny jeho apoštolského nadšení. Můžete studovat teologii, jak chcete, můžete studovat Bibli a to všechno a stát se pak ateistou nebo svěťákem, není to otázka studia; v dějinách bylo mnoho ateistických teologů! Studium je užitečné, ale nevytváří nový život milosti. Ve skutečnosti, jak říká svatý Ignác z Loyoly: "Ne mnoho vědomostí nasytí a uspokojí duši, ale vnitřní pocitování a ochutnávání věcí." Jsou to věci, které tě vnitřně mění, které ti dávají poznat něco jiného, ochutnat něco jiného. Každý z nás o tom přemýšlí: "Jsem věřící člověk?" - "Dobře." - "Modlím se?" - "Ano" - "Snažím se dodržovat příkázání?" - "Ano". - "Ano" - "Ale kde je ve tvém životě Ježíš?" - "Ale ne, já prostě dělám věci, které mi přikazuje církev." - Aha! "Ne, dělám prostě věci, které mi přikazuje církev." - "Dobře. Ale kde je Ježíš? Setkal ses s Ježíšem, mluvil jsi s Ježíšem? Čteš evangelium nebo mluvíš s Ježíšem, uvědomuješ si, kdo je Ježíš? A to je něco, co nám tolikrát uniká. Když Ježíš vstoupí do tvého života, jako vstoupil do Pavlova života, Ježíš přijde a všechno změní. Tolikrát jsme slyšeli poznámky o lidech: "Ale podívejte se na něj, byl to nešťastník a teď je z něj dobrý člověk... Kdo ho změnil? Ježíš, on našel Ježíše. Změnil se váš křesťanský život? - "No, víceméně ano...". Pokud do tvého života nevstoupil Ježíš, nezměnil se. Můžeš být křesťanem jen navenek? Ne, Ježíš musí vstoupit a to tě změní, a to se stalo Pavlovi. Musíš najít Ježíše, a proto Pavel řekl, že nás pohání Kristova láska, co tě žene kupředu. Stejná změna se stala všem svatým, kteří když našli Ježíše, šli kupředu.

Můžeme se dále zamyslet nad změnou, která se odehrála v Pavlovi, který se z pronásledovatele stal Kristovým apoštolem. Všimneme si, že u něj dochází k určitému paradoxu: dokud se totiž považuje za spravedlivého před Bohem, pak se cítí oprávněn pronásledovat, zatýkat, dokonce i zabíjet, jako v případě Štěpána; když však osvícen Zmrtvýchvstalým Kristem zjistí, že byl "rouhačem a násilníkem" (srov. 1 Tim 1,13), - tak to o sobě říká: "Byl jsem rouhačem a násilníkem" -, pak začíná být skutečně schopen lásky. A to je ta správná cesta. Pokud si někdo z nás řekne: "Ach, děkuji ti, Bože, neboť jsem dobrý člověk, dělám dobré věci, nedělám velké hříchy...": to není dobrá cesta, to je cesta sebeuspokojení, to je cesta, která tě neosvobozuje, dělá z tebe elegantního katolíka, ale elegantní katolík není svatý katolík, je jen elegantní. Pravý katolík, pravý křesťan je ten, kdo přijímá do svého nitra Ježíše, který mění srdce. To je otázka, kterou vám dnes všem kladu: Co pro mě znamená Ježíš? Vpustil jsem ho do svého srdce, nebo ho mám jen po ruce, ale nedovolím mu vstoupit tolik dovnitř? Nechal jsem se jím změnit? Nebo je Ježíš jen myšlenka, teologie, která platí pořád... A to je horlivost, když člověk najde Ježíše, cítí oheň a jako Pavel musí Ježíše hlásat, musí o Ježíši mluvit, musí pomáhat lidem, musí dělat dobré věci. Když člověk najde ideu Ježíše, zůstane ideologem křesťanství a to nespasí, spasí nás jen Ježíš, pokud jste ho potkali a otevřeli mu dveře svého srdce. Idea Ježíše vás nespasí! Kéž nám Pán pomůže najít Ježíše, setkat se s Ježíšem a kéž tento Ježíš zevnitř změní náš život a pomůže nám pomáhat druhým.

„Modleme se za ty, které Pán volá ke kněžství a zasvěcenému životu, aby měli odvahu vydat se za ním cestou následování“

(J. E. Giovanni kardinál Coppa, čestný občan drysický – homílie při modlitební vigílii křesťanských rodin za povolání a za kněze, bazilika Svatého Kříže Jeruzalémského, Řím, 23. 2. 2008)

Rád bych vyjádřil své potěšení nad tím, že jsem mezi vámi, drahé rodiny z Hnutí rodinné lásky, i vy všichni, kdo jste se k nim připojili o této modlitební vigílii za povolání a za kněze, organizované samotným Hnutím ve spolupráci se Sekcí pro povolání římského vikariátu. Už se známe, rok co rok se shromažďujeme na náměstí svatého Petra, spojení v modlitbě za papeže, a před dvěma lety jsem s vámi zahajoval novoroční vigílii: to všechno jsou znamení životnosti vašeho Centra „Rodina, malá Církev“.

Slyšeli jsme krásná svědectví rodičů seminaristy o povolání syna, a diakona většího římského semináře o vlastním povolání.

Nyní bych vám měl vydat své svědectví o životě lásky, jako kněz a jako biskup, v tomto teď už dlouhém rozmezí mého života. Kněžské svěcení jsem přijal ve třiatřiceti letech, 2. ledna 1949; představení mě tehdy poslali na Katolickou Univerzitu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova do

Milána, abych se připravil k vyučování v semináři v Albě, v Piemontu, odkud pocházím. Ale Pán měl docela jiné plány. Na Apoštolském kancléřství hledali latinistu pro Papežské buly, a Katolická univerzita poskytla mé jméno, protože už po prvních dvou letech jsem složil velmi těžké zkoušky z psané latiny. Biskup to schválil a tak jsem byl v roce 1952 poslán do Říma. Z Kancléřství jsem byl povolán na Státní sekretariát, kvůli latině a také kvůli dalším věcem. V roce 1975 jsem byl poradcem Státního sekretariátu, v roce 1980 mi Boží služebník Jan Pavel II. udělil biskupské svěcení; v roce 1990 jsem byl poslán jako Apoštolský nuncius do Prahy, kde jsem otevřel Nunciaturu po 40 letech komunizmu. Od roku 2001 jsem byl v důchodě, když mi papež Benedikt XVI. věnoval velký dar tím, že mne přidružil ke kardinálskému sboru.

V krátkosti jsem vám shrnul můj život, protože v něm vidím to – co mi jednou při audienci řekl Pavel VI.: náš život je zlatou nití, kterou pro nás Pán utkal, aby nám projevil

svou lásku. Dějiny povolání každého z nás kněží, jsou skutečně dějinami lásky. Stát se knězem znamená být prodloužením Ježíšovy lásky k lidem. Při svém setkání s římskými kněžími, ve čtvrtek po Popeleční středě – 7. února, papež nádherně řekl: „Evangelium je velký dar, dar velké lásky, velké pravdy, kterou nemůžeme mít jen pro sebe, ale kterou musíme nabídnout druhým“ (OR, 9.2.2008, str. 9). A v Poselství ke Světovému dni modliteb za povolání, k nadcházejícímu 13. dubnu, jež bylo zveřejněno včera: „Na počátku, stejně jako i poté, to, co apoštoly ‘pobízelo’ (srv. 2Kor 5,14) byla vždy ‘Kristova láska’.. Kristovu lásku totiž je třeba bratřím sdílet příklady a slovy, celým životem“ (OR, 23.2.2008, str. 8). Povolání a rodina jsou úzce spojeny pod jednou a toutéž fyziognomií. I manželství je „darem veliké lásky“, neboť ve vzájemném darování muže a ženy, se projevuje nezměrná láska Boha k lidstvu; v encyklice *Deus caritas est*, papež Benedikt připomněl, že Starý zákon používá k definování této Boží lásky výrazů z lásky lidské: „Manželství, založené na výlučné a definitivní lásce, se stává ikonou vztahu Boha ke svému lidu a naopak. Způsob, jak miluje Bůh, se stává mírou lidské lásky“ (č.11).

Boží láska! Přirovnávala se k bláznivé lásce k nám, k „nerozvážné lásce“, jak říkávala svatá Kateřina Sienská: láska, která nehledí na naše nedokonalosti, na naše hříchy, na naše opětovné pády, ale bezmezně se dává. Svatý Pavel v listu Římanům, připomíná, že Bůh poslal svého Syna, aby za nás umřel; a dodává: „Nikdo nepoloží život za nepřitele“; snad pro poctivého, ano (pomysleme na lásku matek, které raději samy zemřely, jen aby zachránili své děti). „Ale, - pokračuje svatý Pavel, - Bůh nám projevils svou lásku tím, že Kristus umřel za nás, když jsme ještě byli hříšníci... Jestliže jsme byli s Bohem usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme byli s ním ještě znepráteleni, tím spíše –po usmíření – budeme zachráněni jeho životem... Co tedy z toho vyplývá? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní?... Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad, nouze, nebezpečí nebo zabití? (Řím 5,8ss; 8,31s; 35). Tato láska se zjevuje v celém svém bohatství v tajemství spásy: v narození Božího Syna v chudobě Betléma, v jeho smrti v nahotě kříže na Kalvárii a v plnosti života a lásky v jeho zmrtvýchvstání. Být kněžími znamená žít z tohoto tajemství a pro toto tajemství, být zamilováni až po okraj a nadchnout jiné nekonečnou láskou Ježíšovou, která nám zjevuje bláznivou lásku Otce k nám. Milovat tě Ježíše a Ježíše

Ukřižovaného a vzkříšeného, je posledním důvodem kněžského života.

Jesličky nám o vánocích dávají rok co rok znovu spatřovat a kontemplovat toto úchvatné zjevení Boží lásky. Mé povolání se zrodilo před jesličkami. Stavěli jsme je vždy s bratrem (ve 24 letech padl za vlast při leteckém neštěstí). Chodívali jsme sbírat mech do okolí Alby, brávali jsme i ohořelé uhlí a dělali z něj hory. Kolik to bylo

modliteb u jesliček! Tak jsem v 15 letech během jednoho takového zastavení pocítil v nitru jasný hlas, který mi říkal: „Kněžem tohoto Boha!“ Nic nadpřirozeného, žádné vidění, žádný zvuk, cosi vnitřního, ale jasného. Měl jsem strach z toho stát se knězem, jak mi říkali různí kněží, především, že budu muset jednoho dne kázat; ale i přesto jsem se rozhodl vstoupit do semináře. Řekl jsem to svým rodičům, ale setkal jsem se s příkrým odmítnutím. Dokonce zasáhl i přísný dědeček. A tak jsem na to už víc nemyslel. V 18 letech jsem ale pochopil, že můj život je být knězem. Maminka chodila ke zpovědi k našemu panu faráři, jehož proces blahořečení už léta probíhá, a s celou záležitostí se mu svěřila. A onen svatý muž jí odpověděl: „Buďte klidná, je-li to pravé povolání, váš syn vytrvá“. Konečně jsem tedy dostal svolení. Proč vám to říkám? Protože to byla moje maminka, která mi už v prvních letech života vštípila lásku k jesličkám; o vánocích stavěla jesličky, byly v nich figurky, ale zvláště jedna mně okouzlovala – postavička Gelinda, pastýře s velkým vakem, do kterého maminka vkládala slepičí peří a my věřili, že má skutečně sebou drubež, aby ji daroval Jezulátku. A maminka nám vyprávěla o narození: „Přesně o půlnoci“, začínala těmito slovy, v nichž bylo cosi magického. Mé povolání tedy pochází skutečně od maminky, i přesto, že když se to dověděla, byla proti.

Jak úžasnou roli má maminka, mají rodiče v tom, aby dali maličkým pochopit Ježíšovu lásku, vyzářující z Betlémské jeskyně! A také o velikonocích, kolik bylo doma radosti! Při zvonění, tehdy kolem poledne, nás maminka nechala, abychom si umyli oči a skákali

Život lásky pak pokračuje kněžstvím. Vždycky říkám mladým, i těm z České republiky: být kněžími je to nejkrásnější dobrodružství, za nímž se dá vydat. Byl jsem velmi potěšen, když Svatý Otec při jednom z mnoha setkání se seminaristy či kněžími, jim říkal právě toto. Ano, kněžství je úžasným dobrodružstvím. Především je den co den obnovovanou radostí z eucharistie, mít v rukou Ježíše, být s ním spojeni, cítit se zapojeni do hlásání jeho lásky jiným. A pak zpovědi, duchovní vedení: mluvit z očí do očí s mladými, kteří se zcela otvírají, aby slyšeli jasné slovo o své budoucnosti, o svých postojích; zpovídat snoubence a mladé páry. Ve farnosti, kde jsem míval každou sobotu a neděli mši svatou, v milánském kraji, přicházely ženy a dívky celé odpoledne; muži a zvláště mladí stáli v řadě už brzy ráno, aby se zpovídali. A návštěvy nemocných, svátosti umírajících, i tady v Římě, kde jsem vypomáhal ve farnosti Smírných sester na Monte del Gallo. Kolik zkušeností, kolik známostí se zrodilo v těchto letech, jež přetrvávají dodnes: protože lidé mají rádi své

kněze, zůstávají s nimi spjati. Tak to musím říct o mém kněžství u Palatinské gardy, kde jsem po léta vyučoval katechizmu a dával různé kurzy náboženské kultury, shromáždění konferencí svatého Vincence, atd. V neděli jsme chodili ke Svatému Duchu (pozn. nemocnice) a nosili dary nemocným. Tolik krásných zážitků. Moji tehdejší mladí jsou dnes dědečky a

babičkami, ale hlásí se pokaždé, když mě uvidí.

Ano, kněžství je krásným dobrodružstvím: muži i ženy ti otvírají srdce, visí ti na rtech, protože hladovějí a žízní po Bohu, hladovějí a žízní po pravdě, po evangeliu. Totéž mohu říci o mé práci Apoštolského nuncia v národě, který byl po čtyřicet let odkřesťanován. Byla to úchvatná zkušenost pro mě jako člověka, jako kněze, jako diplomata, jako biskupa. Církev vyšla z nejhrošších ateistických pronásledování: také tam byli vražděni kněží, laici, mužové i ženy, jen proto, že byli věrni Církvi a papeži; nejlepší kněží byli vězněni, posíláni do dolů či do maličkých farností v pohraničí, většina si musela vydělávat na živobytí. Po 40 letech takové situace, se vrací představitel papeže, nuncius: v různých farnostech, které jsem skoro každou neděli navštěvoval, se někdy stávalo, že farář poté, co mě představil věřícím, byl dojat až k slzám. I tam lidé hladověli a žíznili po Božím slově, protože téměř půl století se bránilo svobodnému hlásání evangelia. Už se ani nevědělo, - jak mi řekl jeden biskup -, co je Bible, Církev, kněžství. Poté, co jsem se naučil jejich těžký jazyk, snažil jsem se hodně kázat, vstupovat do rozličných prostředí, jako jsou univerzity, kultura, svět hudby, a všude jsem se setkával s respektem a souhlasem. Ještě dnes mi píší, s některými udržují přátelské vztahy. Ano, krása být knězem je vskutku velkým dobrodružstvím, které – pokud Pán volá - stojí za to podstoupit.

Odpusťte, že jsem příliš mluvil o sobě. Ale dělal jsem to protože

to, co strhává je prožitá zkušenost. Snažme se být stále více přesvědčeni, že kněžství je velký dar, nejkrásnější dar, jaký Ježíš lidstvu dal. Jak řekl Svatý Otec v Poselství ke dni povolání, „skrze své kněze se Ježíše zpřítomňuje mezi lidmi dneška, a to až do nejzazších koutů světa“. Titul známého filmu z '50 let, byl: „Bůh potřebuje lidi“. Kněžství je svátost, která odpovídá na tuto touhu Ježíšova Srdce: stát se současníkem každého člověka, přijít ke každému bratru a sestře na světě, ve všech částech zeměkoule. Kněží jsou prodloužením Krista, jsou otevřenou náručí Kristovou, jsou jeho rozpjatýma rukama ke spáse všech lidí, za něž umřel na kříži. Spásy už bylo dosaženo jeho krví, ale ta se musí dostat ke všem. K tomuto povolání je volán každý, zvláště rodiny, které jsou ve světě svědectvím Boží lásky, jsou malou Církví. Ale pokud by chyběli kněží, jak by se Ježíš mohl stávat reálným a svátostným způsobem spásou všech, každého jednotlivě, a říci každému: já jsem tě zachránil, já tě miluji. Jak je proto naléhavé modlit se za povolání.

Dnes večer jste tak učinili, učinili jsme tak. Ať vám Pán odplatí a žehná ve vašem osobním i rodinném počínání, v apoštolátu i nasazení ve vašem Hnutí. Takto budete vpravdě spolupracovat na utváření oné civilizace lásky, která tolik leží papeži na srdci.

+ Giovanni card. Coppa

PACEM IN TERRIS

ENCYKLIKA PAPEŽE JANA XXIII. O MÍRU MEZI NÁRODY
ZALOŽENÉM NA PRAVDĚ, SPRAVEDLNOSTI, LÁSCE, SVOBODĚ

11. dubna 1963 • 60 • 11. dubna 2023

Nebylo asi do té doby papežské encykliky, která by měla tak velký a příznivý ohlas jako encyklika "Pacem in terris — Mír na zemi", vydaná na Zelený čtvrtek, 11. dubna 1963. "Protestanti, židé, buddhisté, mohamedáni, komunisté i bezbožci chválili spolu s katolíky oduševňující a napomínající slova papeže Jana," psaly New York Times. Své kladné prohlášení vydal generální tajemník OSN U Thant, mnoho politických osobností na Západě. A když se na zasedání Výboru 18 států pro odzbrojení zase došlo k mrtvému bodu, brazilský delegát volal k ostatním, aby se zamyslili nad pokyny encykliky a v jejím duchu se konečně dohodli na něčem pozitivním. Americký delegát navrhl, aby slova Svatého otce o odzbrojení byla připojena k aktům Konference. Celkem příznivé komentáře přinesl i tisk v komunistických zemích. Marockého ministra výchovy souhlas s encyklikou stál křeslo: v duchu encykliky totiž nabádal k usmíření s Izraelem a k zřeknutí se nároků na Saharu. A v denním tisku 28. dubna jsme četli, že jedna brazilská kulturní společnost navrhla, aby papeži Janu byla za encykliku dána Nobelova cena míru na rok 1963.

Encyklika jedná o míru, o tom, že k míru lze dojít jen uspořádáním společenských vztahů podle požadavků pravdy, spravedlnosti, lásky a svobody. Poprvé v dějinách je encyklika adresována nejen katolíkům, nýbrž všem lidem dobré vůle: ideový podklad encykliky vyplývá z příkazů přirozeného zákona, vrytého do svědomí všech lidí, katolíků i nekatolíků.

"Mír na zemi, tuto vroucí touhu lidí všech dob, nelze uskutečnit a upevnit, leč když bude nastolen řád stanovený Bohem a když ho všichni budou mít v úctě," zní první věta encykliky. Svatý otec pak ukazuje na podivuhodný pořádek ve vesmíru a na křiklavý opak: nedostatek řádu mezi lidmi.

V pěti částech encyklika vykládá, jak mají být uspořádány vztahy mezi lidmi; mezi občany a státní mocí uvnitř jednotlivých států; mezi státy navzájem; mezi státy a světovými společenstvími; nakonec podává několik praktických pokynů pro katolíky.

V první části Jan XXIII. opakuje základní zásady katolické sociální nauky.

"Aby soužití mezi lidmi bylo uspořádané a aby bylo plodné, musí mít za základ zásadu, že každý člověk je osoba, obdařená rozumem a svobodnou vůlí; že je nositel práv a povinností, které plynou ze samé jeho přirozenosti. Tato práva jsou proto všeobecně platná, neporušitelná a nezcizitelná. A kdo se dívá na důstojnost lidské osoby ve světle Božího zjevení, pak ji vidí na stupni ještě vyšším: lidé jsou vykoupeni krví Ježíše Krista, nadpřirozenou milostí se stali děti Boží, Boží přátelé a dědici věčné slávy."

Svatý otec pak vypočítává tato základní lidská práva; jsou to právo na život a na důstojnou životní úroveň, na úctu k vlastní osobě, na dobrou pověst, na svobodný projev, právo žít podle svého náboženského přesvědčení, zvolit si svobodně svůj životní stav, právo svobodného podnikání a soukromého vlastnictví, právo na práci člověka důstojnou a na spravedlivou mzdu, tak aby z ní mohl žít on i jeho rodina, právo vystěhovat se a přistěhovat a právo účastnit se politického života.

Práva, která člověk má, nesou s sebou i povinnosti ; i ty mají svůj základ a svou sílu v přirozeném zákoně. Důstojnost lidské osoby, její práva a povinnosti - to je největší bohatství lidstva; bohatství, které patří stejným způsobem všem lidem. Lidé jsou si navzájem naprosto rovni. Papež Jan ukazuje tuto rovnost všech lidí na třech případech.

"Především je to *hospodářský a sociální vzestup pracujících tříd*. V prvních údobích svého vzestupu dělníci soustřeďovali své úsilí na to, aby si vydobyli svá hospodářská a sociální práva; pak je rozšiřovali i na práva politická a konečně na právo účastnit se i na kulturních statcích.

Druhá věc, která vyznačovala tuto dobu, byl *vstup ženy do veřejného života*. U ženy se víc a více probouzí smysl pro její důstojnost. Je si vědoma, že nesmí být považována jen za nástroj, ale za plnoprávnou osobu, a to jak v rodině, tak i ve veřejném životě.

A konečně, svět už dnes nerozdělujeme na národy kolonizátorské a kolonizované. Nikdo nechce být podřízen politické moci, která by byla mimo jeho zemi nebo národnostní skupinu. U velmi mnoha lidí tak mizí pocit méněcennosti, trvající už staletí, ano tisíciletí. A na druhé straně se zase zmenšuje nebo mizí pocit nadřaděnosti, pocházející z výsadního postavení hospodářského nebo sociálního. Právě naopak, šíří se vědomí, že *všichni lidé jsou si rovni*, protože všichni mají stejnou lidskou přirozenost.

A když vztahy v lidském soužití budou prodchnuty vědomím vlastních práv a povinností, pak se před lidmi otevřou i duchovní hodnoty; lidé budou chápat, co je to pravda, spravedlnost, láska a svoboda. Budou si vědomi, že i oni patří k onomu světu duchovních hodnot. A tak se octnou též na cestě, která je vede k lepšímu poznání pravého Boha, osobního a přesažného."

Na začátku *druhé části encykliky* - vztahy mezi občany a státní mocí - Jan XXIII. hájí nutnost autority; ta pochází od Boha, Stvořitele člověka i společnosti. Moc státní autority není neomezená. I ona se musí řídit mravním řádem. Státní moc, která spočívá výhradně nebo skoro jen na strachu a na slibování odměny, nedovede účinně přimět občany, aby přes všechny oběti s tím spojené uskutečňovali společné dobro.

"Nauka, kterou jsme právě vyložili, plně souhlasí s kterýmkoliv vládním systémem opravdu demokratickým."

Smysl státu a veřejné moci je uskutečňovat společné dobro.

"Všichni lidé a jejich zřízení a sdružení uvnitř státu mají podávat svůj přínos k uskutečnění společného dobra. Mají sledovat svůj vlastní prospěch v souladu s požadavky společného dobra a vykonat vše, co zákonná státní moc stanoví v oblasti své pravomoci v soulase s požadavky spravedlnosti. Uskutečňovat společné dobro je smysl státu. A státy je uskutečňují tím, že uznávají práva občanů a mají je v úctě."

Novým jevem v dnešním sociálním životě je zásah státu do oblasti hospodářské a soukromého podnikání. I liberalistické pojetí je připouští. Encyklika *Pacem in terris* zde

opakuje zásadu katolické sociologie o tzv. vzájemné výpomoci, subsidiaritě: stát z jedné strany bdí nad všestranným rozvojem národního hospodářství, tedy navenek je řídí, omezuje, a z druhé strany je ale též má podporovat.

"Přes (někdy až rozsáhlé a hluboké) zásahy státu do hospodářského života zůstává stále platná zásada, že stát nesmí omezovat svobodné podnikání občanů; naopak je musí podporovat, aby tak byla zachována podstatná práva každého člověka" (z enc. Matka a učitelka).

V třetí části je řeč o vztazích mezi státy. I tyto vztahy se musí řídit požadavky přirozeného mravního zákona : požadavky pravdy, spravedlnosti, účinné solidarity a svobody. Státy mají svá práva, ale též své povinnosti.

"Jako nejsou rozdíly mezi lidmi a všichni mají stejnou důstojnost, tak ani nejsou státy vyšší a nižší, všechny politické útvary si jsou navzájem rovny. Je tedy nutné vyloučit jakýkoli rasismus, jakékoliv odlučování, Rozdíly v kultuře, civilizaci a stupni hospodářského vývoje nejsou důvodem k vyvyšování jednoho státu nebo národa nad druhý, nýbrž spíše pohnutkou k tomu, aby se více přispělo k povznesení všech."

Požadavky spravedlnosti žádají plnění vlastních povinností, respektování práv druhých států nebo národů. Encyklika mluví výslovně o národnostních menšinách. Nejen odsuzuje vše, co omezuje jejich životnost a jejich životní projevy; nabádá státy, aby menšinám pomáhaly k jejich plnému rozvoji. Také národnostní menšiny mají své povinnosti: nesmějí považovat své národnostní prvky za nejvyšší lidské hodnoty, mají se hledět stát mostem překlenujícím rozdíly mezi sousedními státy.

Účinná solidarita žádá, aby státy považovaly svůj blahobyt za součást blahobytu celé lidské rodiny. Má se podporovat výměna statků ; je nutné přiznat občanům právo a přímo povinnost stýkat se s občany druhých států. Svatýotec se zde dotýká i některých praktických otázek, např. vztahů mezi zeměmi s různým stupněm hospodářského vývoje, otázky politických uprchlíků a odzbrojení.

Požadavkům svobody odpovídá, aby jeden stát neutlačoval druhý a aby se nevměšoval do jeho vnitřních záležitostí. To platí především při poskytování pomoci zemím na nižší hospodářské úrovni. "Je nutné - opakuje papež Jan z encykliky 'Mater et magistra' - aby tyto země samy na prvním místě byly odpovědné za uskutečnění svého hospodářského rozvoje a sociálního pokroku, a aby si toho byly vědomy."

Bolestná otázka uprchlíků dokazuje, že některé země nezaručují svým občanům dostatečnou svobodu. Tam neexistuje správný společenský řád, protože smysl státu je uskutečnit všeobecné dobro a jeho základním prvkem je uznat onu oblast osobní svobody a zaručit její nedotknutelnost.

Není zbytečné připomenout, že i političtí uprchlíci mají všechna práva lidské osoby ; neztratili je tím, že ztratili svou vlast. A mezi jejich právy je i právo zapojit se do státu, v kterém doufají že si budou moci zbudovat novou budoucnost pro sebe a pro svou rodinu. Proto státy v mezích společného dobra mají povinnost dovolit jim ono zapojení a ze své strany je ulehčit.

S radostí používáme této příležitosti a vyslovujeme své uznání pro všechny podniky, jak učinit méně bolestným převedení osob z jednoho státu do druhého. Též všechny lidi poctivě smýšlející vděčně upozorňujeme na práci, kterou v této tak citlivé oblasti vykonávají příslušné mezinárodní organizace."

Jan XXIII. se připojuje k všeobecně rozšířenému přesvědčení, že rozpory mezi státy mají být vyřešeny vyjednáváním, ne zbraněmi.

"Spravedlnost, moudrost a vzájemná úcta a láska žádají, aby bylo zastaveno závodění ve zbrojení ; necht' se sníží současně a na obou stranách stav výzbroje; ať jsou zakázány atomové zbraně a dojde se k odzbrojení doplněnému účinnou kontrolou. Nesmíme dopustit, aby hrůza nové světové války se svými hospodářskými a sociálními škodami, se svými omyly a zmatky po mravní stránce, se po třetí snesla na lidstvo.

Je nutné ale přiznat, že zastavení výroby zbraní, jejich účinné snížení a jejich zákaz budou nemožné, nebo skoro nemožné, jestliže se nepřistoupí k všestrannému odzbrojení; to je: když nedojde k změně ve smýšlení. Lidé musí ze všech sil hledět ze svého srdce zaplašit veškeru válečnou horečku. Místo zásady míru, který se opírá o rovnováhu ve zbraních, musí nastoupit přesvědčení, že pravý mír se dá zbudovat jen na vzájemné důvěře. Domníváme se, že tohoto cíle lze dosáhnout. Žádá ho zdravý rozum, všichni po něm touží a bude z jeho dosažení plynout všem obrovský užitek.

Doufáme, že se' lidé sejdou a budou vyjednávat, a tak lépe odhalí svazky, které je spojují, protože mají společný původ ; že odhalí, že jeden ze základních důsledků jejich společného původu je, aby mezi národy vládl ne strach, ale láska. A láska se projeví v čestné mnohostranné spolupráci, z které vzejde lidem mnoho dobrého."

Čtvrtá část: Státy a světové společenství. Mír mezi všemi národy má za cíl uskutečnění všeobecného dobra celé lidské rodiny. Tento požadavek cítíme tím více dnes; vzájemná závislost mezi státy je tak velká, že se žádný stát nemůže uzavřít sám v sebe a hledat jen vlastní zájem a rozvoj.

"Všeobecné dobro dnes vyvolává otázky velmi složité, nanejvýš významné, naléhavé a světového dosahu. Jednotlivé státy je samy nedovedou jak náležitě a úplně vyřešit. Je nutné vytvořit nové orgány na světové úrovni; takové orgány musí být vytvořeny společnou dohodou, jejich cílem musí být všeobecné dobro a ochrana a šíření práv jednotlivců a států. Podle zásady vzájemné výpomoci musí čelit otázkám, týkajícím se společného všeobecného dobra, které jednotlivé státy samy nedovedou vyřešit; tím však nebudou jednotlivé státy nahrazovat, nýbrž jim ulehčí jejich úkoly. «

Jan XXIII. se zde zmiňuje o Organizaci spojených národů a jejich přiřazených mezivládních orgánech a komisích.

K nejvýznamnějším činům OSN patří schválení Charty lidských práv 10. prosince 1948. I když se ozvaly námitky a výhrady stran některých bodů Charty, přece jen není pochyby, že tento dokument znamená velký krok vpřed k právně politickému ustavení světové organizace. V Chartě je slavnostním způsobem uznána důstojnost lidské osoby a všech lidí; prohlašuje se jako základní lidské právo svobodně hledat pravdu, uskutečňovat mravní dobro a spravedlnost, právo na důstojný lidský život atd.

"Vyslovujeme přání, aby jak struktura OSN, tak i její prostředky byly úměrné jejím velkým úkolům. Kéž přijde den, kdy všichni lidé najdou v ní účinnou ochranu svých práv všeobecně platných, neporušitelných a nezcizitelných. Lidé dnes z jedné strany se sice činně účastní politického života ve svém státě, ale projevují též větší a větší

zájem o osudy ostatních národů, a tak si tím více uvědomují, že jsou živé údy velké světové rodiny."

V *páté části* Svatý otec připomíná katolíkům jejich povinnost účastnit se činně veřejného života a přispívat k dosažení společného dobra. Mají se na tuto svou práci náležitě připravit. Mezi jejich činnostmi časného řádu a náboženským přesvědčením má být jednota; nesmí nastat nepoměr mezi vědomostmi odbornými a znalostí svaté víry.

Jan XXIII. se dotýká též vztahů mezi katolíky a nekatolíky na poli hospodářském, sociálním a politickém. Tyto vztahy vyžadují pozornost, jednotu ; nikdy nesmí dojít ke kompromisům v otázkách náboženských a mravních. Z druhé strany však katolíci mají mít pochopení pro opačnou stranu, jednat s nezištností, být ochotni ke spolupráci, když jde o uskutečnění věci, které jsou samy v sobě dobré nebo kterých se k dobrému dá použít.

"Nikdy se nesmí ztotožňovat blud s bloudícími, i když jde o omyl nebo nedostatečné poznání pravd na poli mravním a náboženském. Bloudící je vždy a v první řadě člověk, uchovává si důstojnost lidské osoby. U člověka nikdy neuhasíná úplně touha zlomit pouta bludu a otevřít se poznání pravdy. I v srdci bloudícího je činný Bůh. Proto tomu, kdo v nynějším životním okamžiku nemá ve věcech víry jasno nebo se hlásí k mylným názorům, může se zítra dostat světla víry a uvěřit. Schůzky a dohody v oblasti časného řádu mezi katolíky a nekatolíky mohou být pro nekatolíky příležitostí odkrýt pravdu.

Dále: není správné ztotožňovat mylné filosofické nauky o přírodě, o původu a smyslu vesmíru a člověka s hnutími a směry, které vznikly v dějinách a které mají cíle hospodářské, sociální, kulturní a politické, i když snad tato hnutí měla svůj podnět z oněch mylných nauk a jimi byla nebo ještě jsou prodchnuta. Nauky, jednou vypracované a definované, zůstávají vždy tytéž; avšak hnutí, o nichž je řeč, jednají podle dějinných situací neustále se vyvíjejících, a proto nezbytně podléhají jejich vlivům. A konečně kdo může říci, že na oněch hnutích, pokud odpovídají požadavkům přirozeného rozumu a oprávněným touhám lidské osoby, nejsou též kladné stránky, které zasluhují souhlasu?

Proto se může stát, že jisté přiblížení nebo styky, které včera byly považovány za méně vhodné a méně užitečné, dnes vhodné a užitečné jsou nebo mohou být zítra. Rozhodnout, zda ten okamžik nadešel, stanovit způsob a stupeň spolupráce k dosažení cílů užitečných po stránce hospodářské, sociální, kulturní a politické, to dovede jen ctnost opatrnosti. Je to věcí těch, kdo žijí a pracují v příslušných oborech; jejich rozhodnutí ale musí souhlasit s příkazy přirozeného práva, se sociální naukou Církve a pokyny Církve. Nesmíme zapomenout, že Církev má právo a povinnost nejen chránit zásady řádu mravního a náboženského, ale též zasáhnout s plnou mocí pro katolíky v oblasti řádu časného, když jde o to, jak ony zásady provádět."

Závěrem ještě připomíná Svatý otec, že při přeměně lidských zřízení směrem k lepšímu je zákonem života ve všech jeho projevech stupňovitost. - Obracejí se ke Kristu, Knížeti pokoje, s prosbou, aby lidem dal svůj pokoj; katolíkům posílá své apoštolské požehnání a "všem lidem dobré vůle, jimž též je adresována encyklika" pozdrav a vyprošuje na Bohu blahobyť.

st. Bernadette Soubirous

7. ledna 1844, Lourdes - 16. dubna 1879, Nevers

V době postní roku 1879 mi už zbývalo jen pár dní pozemského života. Kaplan naší řeholní komunity mě povzbuzoval, abych se rozpomněla na přísliby Panny Marie a ujišťoval, že mým údělem je nebe. Pár dní před velikonoce jsem počtvrté přijala svátost nemocných. Mohu tak potvrdit, že svátost pomazání nemocných nedává umřít, protože předtím jsem pokaždé - proti všem očekáváním - poněkud vyzdravěla. Tentokrát jsem byla přesvědčena, že ji přijímám naposled.

Cítila jsem, že blíží konec a proto jsem se chtěla soustředit jen na to, co je podstatné. Nechala jsem si sundat všechny obrázky, co byly kolem mé postele v pokoji rozvěšené. Chtěla jsem, aby mi tam nechali pouze kříž: ten mi stačí! Ulehčení mi nepřinášely ani blížící se velikonoce.

S blížící se hodinou smrti oživaly mé vzpomínky na dětství. Rozpomněla jsem se na mlýn Boly. Velmi dobře jsem znala, jak se zrno měnilo v mouku, aby se z ní dal upéct chléb. V tu chvíli jsem si i já připadala jako pšeničné zrno: byla jsem rozdrčena. Byla jsem rozemleta utrpením, ale také, stejně jako Kristus, pšeničné zrno padlé do země, aby odumřelo a povstalo, a tak přineslo hojný užitek. Kristus byl rozdrčen utrpením, aby se stal Chlebem života v eucharistii. Vidíte, stále se vracím k eucharistii.

O velikonoční středě sestry rozhodly, že mě posadí do křesla: měly za to, že mi tak ulehčí s dýcháním. Měly pravdu. Ale rozpad kostí mi působil strašné bolesti. Nikdy jsem nemilovala utrpení pro ně samotné, ale věděla jsem, že někteří je obětují z lásky, aby jiní nebyli utrpením deptáni a zoufalí.

Neměla jsem příliš síly k modlitbě. Naštěstí se po mém boku modlily sestry. Nechala jsem se nést. Nemohla jsem se modlit, ale mohla jsem udělat gesto: položit si kříž na mé srdce a požádat, aby jej tam pevně ukotvili, a já se nepokusila jej odložit. S velkou úctou jsem líbala rány Ukřižovaného; vždyť v tu chvíli jsem se mu aspoň trochu podobala.

Vzývala jsem Boha, jehož jsem se vždy snažila milovat z celého srdce a ze vší síly. Prosila jsem sestry, aby se nepřestávaly modlit se mnou, ubohou hříšnicí: ach, jak málo jsem vytěžila z mimořádných milostí, které mi byly uděleny! Prosila jsem je, aby mi

odpustily. Mám za to, že má poslední slova byla: „Můj Bože! Svatá Maria, Matko Boží, pros za mě, ubohou hříšnici“. Krátce před smrtí jsem ještě poprosila, aby mi dali napít a udělala jsem kříž: kterému mě tak dobře naučila svatá Panna před jedenadvaceti lety, 11. února 1858!

Zemřela jsem tedy 16. dubna 1879, ve středu v oktávu velikonočním, v den sedmnáctého zjevení. Byl to výroční den tzv. „zázraku se svící“. Plamen svíce tehdy ožíhal mé ruce, aniž mne spálil. Písmo svaté říká, že člověk nemůže vidět Boha aniž by umřel, protože jeho světlo je příliš silné. Nyní, když jsem umřela, mohu patřit na jeho jas, aniž by mě spálil.

Když jsem byla ještě dívenka, mnohokrát jsem se stěhovala. A tak tomu bylo i s mým tělem po smrti. Byla jsem pohřbena v zahradě v Nevers, v kapli sv. Josefa. Tohoto světce jsem měla velmi ráda, zvláště když zemřel můj drahý tatínek. Nyní je mé tělo vystaveno v proskleném relikviáři, v kapli konventu po straně hlavního oltáře. Všem je na očích: a mohou říci, že jsem se do Nevers přišla schovat! V řeholním životě však má poslušnost přednost před osobními ambicemi.

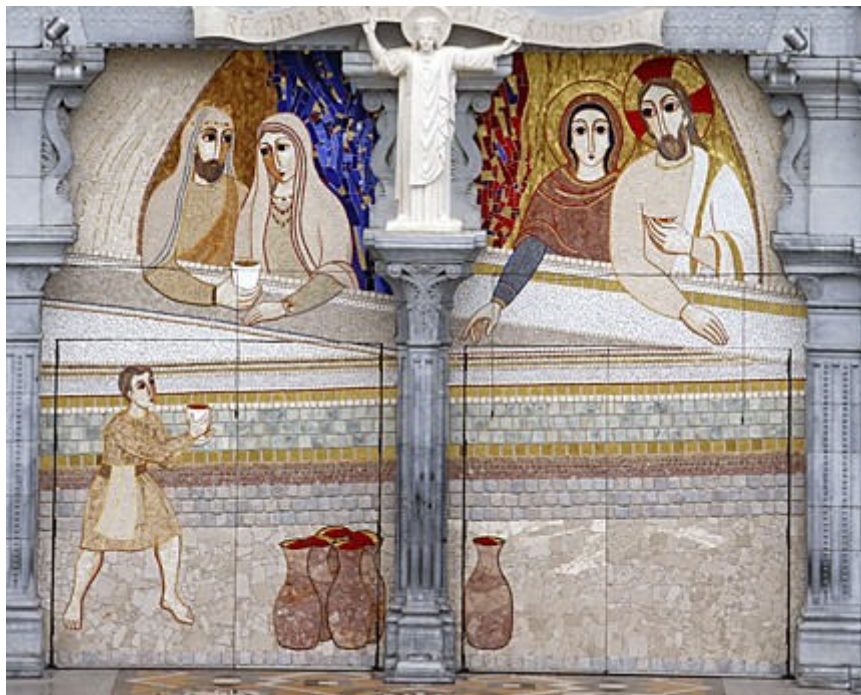
Dvakrát bylo moje tělo podrobena vědeckému zkoumání. A pokaždé konstatovali, že je neuvěřitelně zchovalé. Naposledy ho jemně pokryly voskem. Využili toho rovněž, aby mi odňaly několik kousků kostí a poslali je do Lurd, kde se nacházejí v dalším relikviáři.

Proto se říká, že moje tělo se celé uchovává v Nevers a v Lurdech jsou jen relikvie.

Na druhé straně jsem trochu na rozpacích, že se mé tělo vystavuje v tak drahocenném relikviáři! Vždyť já nepoznala než chudobu, a tolik jsem si ji zamilovala. Zasazoval jsem se o to, aby moje rodina nespekulovala se zjeveními. Ale těší mě pomýšlení, že bohatství mého relikviáře patří Bohu, který mi prokázal tak úžasné věci.

V roce 1925 jsem byla beatifikována a poté kanonizována, 8. prosince 1933: papež Pius IX. věnoval velkou pozornost výběru tohoto data, přál si totiž, abych byla svatořečena o slavnosti Neposkvrněného Početí Panny Marie. Při této příležitosti bylo sepsáno a zaznamenáno mnoho svědectví, která jsou dnes obsažena v tlustých svazcích. V Nevers mne poznala spousta sester, které tam byly jako postulanky či novicky. Na začátku dvacátého století ještě mnoho z nich žilo.

Mně samotné by v roce beatifikace bylo teprve osmdesát! Vždyť můj nejmladší bratr zemřel před necelými šesti lety a další z mých bratří žil ještě šest let po blahorečení.

Vzpomínky na mě najdete na tolika místech. Zvláště připomínám konvent v Nevers, kde jsem v kapitulním sále poprvé vyprávěla o zjeveních všem spolusestrám; dále pak sakristii, sesternu a křeslo, kde jsem vydechla naposled, a konečně kapli, kde se uchovává v relikviáři mé tělo.

Píší o mně v knihách, točí filmy, CD, DVD. Letošní rok se kustódi svatyně rozhodli věnovat „pouti Bernardety“: můj život se tak nezastavil u osmnáctého zjevení. Pokračovala jsem v pouti víry.

Jestli dovolíte, uvedu jedno srovnání: putování Panny Marie se nezastavilo u Betlémské jeskyně, ale pokračovalo až ke slávě jejího Nanebevzetí. Nyní dlí po boku svého Syna a při pohledu na své bratry a sestry v lidství mu říká stejně jako v Káně: „Už nemají víno“. Otec Rupnik, který vytvořil mozaiky na průčelí Růžencové baziliky to vyjádřil slovy: „Schází jim smysl, chybí jim láska“.

I já na vás myslím v nebi.

Vím, že kaplani v Lurdech čelí často dvojí otázce: „Jaké je poselství Lurd? A je platné i dnes?“ Výraz „poselství Lurd“ se mi nelíbí. Poselstvím je evangelium, živá osoba Ježíše Krista, jeho smrt, zmrtvýchvstání, seslání Ducha svatého. Nicméně, je pravda, že každá duchovní rodina klade důraz na některý z aspektů této radostné zvěsti.

Nejsem zakladatelkou žádné duchovní rodiny. Dokonce jsem nevymyslela ani malou cestu jako sestra Terezie od Dítěte Ježíše, které bylo šest let, když jsem zemřela: věřím, že bychom si dobře rozuměly. Církev se rozhodla mě beatifikovat a kanonizovat. Má za to, že bych vám mohla být prospěšná tím, čím jsem žila.

Jaká jsou tedy mocné pilíře mého křesťanského života? Nepochybně jste je odhalili jako poutníci na místech, kde jsem žila: láska k chudobě; vědomí, že jsem jen ubohou služebnicí; služba druhým; život v komunitě; obětování sebe sama. V tom všem není nic mimořádného. Stejně můžete jednat i vy. A jak kdysi říkali páni faráři na konci kázání: „A milost Boží vám pomáhej“ (doslova říkali: Dejž to nebeský Pán Bůh).

Papež najde v mé vlasti vroucí přijetí

Rozhovor s maďarským velvyslancem Eduardem Habsburkem před cestou papeže do Maďarska
Maďarský velvyslanec při Svatém stolci Eduard Habsburg-Lothringen se v rozhovoru pro Vatican News věnuje apoštolské návštěvě papeže Františka v Maďarsku, která se uskuteční 28.-30. dubna, a říká, že Svatý otec přijede, aby "povzbudil víru" v této křesťanské zemi, která papežův příjezd netrpělivě očekává.

Maďarsko má vzácnou výsadu přijmout papeže Františka dvakrát během dvou let. Víme, že poprvé byl Svatý otec na návštěvě v souvislosti s mezinárodním eucharistickým kongresem, ale nyní ještě papež podniká tuto apoštolskou cestu. Proč je tato návštěva tak významná? Proč je důležitá? Proč se papež vrací?

Jedna věc, kterou se jako diplomat u Svatého stolce naučíte, je, že se nikdy nesmíte snažit odhadnout, proč papež něco dělá. A už vůbec bych to neřikal do záznamu. Vlastně musím upřesnit, že to bude již třetí setkání papeže s Maďary. Sám papež při svém návratu z Maďarska v září 2021 řekl, že to bylo jeho druhé setkání s Maďary, protože se s maďarskou komunitou setkal během své návštěvy Rumunska v roce 2019 v Csíksomlyó v Transylvánii, kde se navzdory dešti a větru setkal s téměř 100 000 Maďary. Na to nás papež také upozornil. Vidím, že papež má Maďary prostě rád.

Osobně mi při prvním setkání řekl, že jeho zkušenost s Maďary je pozitivní. Zeptal jsem se: "A jak jste tedy poznal Maďarsko?". A on odpověděl: "Já o Maďarsku vím všechno". A já jsem se zeptal: "Proč, byl jste tam?" "Ne, ne." Papež se však pravidelně staral o řádové sestry kláštera Marie Wardové v Buenos Aires a tam byla skupina sester, které v roce 1956 uprchly z Maďarska. Řekl mi: "Řekly mi o Maďarsku všechno, co jsem potřeboval vědět".

Zeptal jsem se ho, co ví o Maďarsku, a on řekl: "Maďaři jsou dobří, poctiví a odvážní lidé." Myslím, že papež má k Maďarsku od počátku dobrý vztah a že zkušenost z Eucharistického kongresu 2021 byla pozitivní. Byl tam sice jen sedm hodin, ale využil každou minutu. Švýcarský bodyguard, který běžel vedle papežova auta, když přijel do Budapešti, mi řekl, že byl dojatý, když viděl tak velký zástup lidí, kteří se seřadili a byli tak nadšení z papeže Františka. Myslím, že to viděl i papež a cítil, že Maďaři si této návštěvy opravdu váží a těší se z ní. A tak se rozhodl přijet podruhé. Jsme za to nesmírně vděční. Je to pro nás velmi významné.

Jaký typ religiozity najde papež František v Maďarsku? Víme, že asi 50 % obyvatelstva jsou křesťané, zhruba každý třetí je katolík. Jak byste popsali křesťanství, které Svatý otec nalezne?

Když položíte Maďarům otázku, vždy začnou historií. Budu se muset v tomto případě vrátit o krok zpět a říci, že Maďarsko je katolická země. Naš první král Štěpán se před tisíci lety rozhodl, že vsadí na Řím. A skutečně, krátce po roce 1000 postavil pro maďarské poutníky poutní dům hned vedle baziliky svatého Petra, kde je dnes kanonie. V naší zemi tedy máme dlouhou, dlouhou historii křesťanské víry. Jsme silně křesťanská země, která v 16. a 17. století prošla velmi těžkými časy. Byli jsme okupováni Osmany. Velké části Maďarska byly muslimské. Poté jsme měli Maďarsko okupované Habsburky. Poté následovala okupace komunistickým režimem.

Myslím, že je důležité pochopit, že to, že dnes máme věřící zemi, zemi plnou křesťanství, je zázrak.

Překonali jsme komunistické časy díky mnoha a mnoha dobrým maďarským křesťanům, kteří žili svou vírou. Díky těmto mučedníkům je víra v Maďarsku stále přítomná a živá. Chci také říci, že návštěva papeže Františka na eucharistickém kongresu opravdu hodně změnila. Nevím, jestli jste viděli procesí v ulicích Budapešti, kde šlo za Nejsvětější svátostí 300 000 lidí. Eucharistický kongres byl pro maďarskou víru něco jako vzpruha. Ale když přijedete do Maďarska, uvidíte zemi, kde je křesťanská víra vidět.

Máme zemi, která se nebojí ukazovat náboženství a víru na veřejnosti. Máme jasnou odluku církve od státu, jak je to v dnešní době vždy běžné, ale církev a stát spolupracují.

Maďarská ústava začíná slovem "Bůh". Naše ústava začíná prvními slovy naší hymny, která zní "Bůh žehnej Maďarům". To je jasné znamení, že víra definuje Maďarsko.

Takže tato křesťanská identita je velmi viditelná...

Naše ústava říká, že církev a náboženské obce spolupracují se státem pro dobro společnosti. To je velmi jasné ano. Ale šel bych ještě dál a řekl bych, že při své práci maďarského velvyslance u Svatého stolce nacházím velký zájem v celé vládě, protože téměř na všech úrovních od našeho kalvínsky zbožného premiéra přes naši kalvínsky zbožnou prezidentku Katalin Novakovou, ale až po státní tajemníky a na všech úrovních najdete lidi, pro které je křesťanská víra důležitá. Proto neustále nacházíte zájem o to, co se děje kolem Svatého stolce. Při všech mých cestách domů se mě lidé vždy ptají: Co říkal papež? Co se děje v Římě? Co se děje ve světové církvi? Když tam přijedete, najdete silně křesťanskou zemi.

Nadšení a připravenost na tuto návštěvu je ještě větší než dříve. Přátelé v Maďarsku mi říkají, že je tam spousta konferencí, žádostí o rozhovory a obyvatelstvo se připravuje.

Uvědomuji si, že papež přijede na tři dny do jejich hlavního města a Maďaři se na setkání s papežem sjedou z celého Maďarska i ze sousedních zemí. Vidím velké nadšení a očekávám obrovskou účast na závěrečné mši svaté v neděli, ale také na akci s mládeží na stadionu v sobotu odpoledne.

V těch dnech se papež setká také s uprchlíky. Papež velmi hlasitě hovoří o potřebě přijímat migranty a ty, kteří jsou nuceni utíkat. V pozadí této papežské návštěvy je válka, která probíhá na Ukrajině, a víme, že přes Maďarsko prošlo asi milion Ukrajinců. Zlomek z nich zůstal. Existuje velký závazek pomoci těmto trpícím. Mohl byste nám o tom říci více?

Jsme sousední zemí Ukrajiny. Hned za hranicemi na Ukrajině žije asi 150tisícová maďarská menšina. Takže opravdu vnímáme, co se tam děje. A Maďarsko od počátku otevřelo svou náruč uprchlíkům z Ukrajiny. Jak jste říkal, přijali jsme asi milion uprchlíků, kteří přišli prostřednictvím našich pomocných organizací na hranicích. Většina z nich chtěla pokračovat do jiných míst, ale ti, kteří si přáli zůstat, byli umístěni na pracovní místa, byli umístěni do škol, je tu, řekl bych, asi 30 tisíc v tuto chvíli, kteří zůstali. A poměrně velká skupina těchto lidí bude přítomna, až bude papež František v sobotu ráno v kostele svaté Alžběty. Rádi říkáme, že je to největší iniciativa humanitární pomoci, kterou Maďarsko ve své dosavadní historii udělalo. Pro nás velmi formující. Byli jsme velmi vděční, že mnoho, mnoho, mnoho Maďarů bylo připraveno v této situaci pomoci. A budeme v tom pokračovat, dokud to bude nutné.

Myslím, že papež František si je také vědom toho, že jsme velmi aktivní v mnoha zemích Blízkého východu, v Africe a v dalších zemích, abychom umožnili, že lidé nebudou muset podstupovat dlouhou cestu migrace a také nelegální migrace.

Víte, že kardinál Michael Czerny, prefekt vatikánského Dikasteria pro podporu integrálního lidského rozvoje, připravuje dokument o právu na pobyt, nejen na migraci, ale i na to, aby mohli zůstat. Maďarsko se velmi důrazně snaží pomáhat lidem, kteří chtějí ve svých zemích zůstat, místo aby se museli vydávat na strašné, hrozné cesty a byli tak zranitelní vůči obchodování s lidmi. Papež si je toho vědom. Vzpomínám si na setkání, kde jsem jej seznámil s mladými studenty, které Maďarsko přijímá na několik let, aby jim pomohlo studovat v Maďarsku a poté se vrátit do zemí původu a pomáhat budovat jejich komunity, a papež mi řekl: Děkuji vám, že jste mi ukázal, že to Maďarsko dělá a pomáhá lidem zůstat. Papež mi to řekl před několika lety. Papež si je vědom toho, že Maďarsko hraje svou roli v tom, že pomáhá zmírnit migrační situaci. Máme prostě problém s nelegální migrací a na všech ostatních frontách děláme, co můžeme.

A bohatá historie Maďarska, kterou jste již dříve vysvětlil, jak byste řekl, že ovlivňuje současné dění v Maďarsku do budoucna?

Řekl bych, že Maďarsko bylo nejprve nějakou dobu součástí Osmanské říše. Pak bylo součástí habsburské říše. Pak se stalo součástí východního bloku. A když se konečně Maďarsko po roce 1989 stalo suverénním státem, řekl bych, že Maďaři mají tendenci být nervózní, když se nám lidé zvenčí snaží říkat, jak máme spravovat své záležitosti. Maďarsko má jasnou identitu, velmi jasné představy o hodnotách a dalších věcech, a někdy zareaguje nervózně na lidi, instituce zvenčí, nevládní organizace. Někdy se nám

Brusel snaží říkat, jak máme v Maďarsku věci dělat. To někdy vede k napětí v rámci mezinárodních organismů, někdy v rámci Evropské unie. Ale to je také pozitivní znamení. Maďarsko má jasné představy. Jasná identita je připravena se postavit za naše myšlenky.

A zároveň je třeba vědět, že nadšení pro Evropskou unii není nikde větší než v Maďarsku a v Polsku. Pokud dnes děláte průzkumy veřejného mínění, obyvatelstvo miluje evropskou myšlenku, miluje Evropskou unii, a my také. Budoucnost Evropy je v Evropské unii, ale někdy máme pocit, že kdyby se naše hodnoty respektovaly ještě o něco více, bylo by to ještě krásnější.

Jako velvyslanec na Twitteru vidím, že Maďarsko je po celém světě vnímáno jako symbol křesťanských hodnot, tradičních hodnot rodiny. Mám mnoho, mnoho kontaktů s lidmi z celého světa, kteří mi píšou přímé zprávy na Twitteru, že Maďarsko je nadějí. Myslím, že Maďarsko může hrát roli důležitého hlasu v dnešním diskurzu, zejména pokud jde o hodnoty, rodinu, tradiční hodnoty.

Pane velvyslanče, jaké jsou vaše osobní naděje a očekávání od této apoštolské cesty? Co byste si přál, aby z ní vzešlo?

Přál bych si, aby nádherná historie přátelství mezi papežem Františkem a maďarským národem pokračovala. Chtěl bych, aby to bylo nádherné, úžasné setkání, třídenní oslava. Chci, aby papež František ještě více roznítil víru v Maďarsku, jako to udělal při své poslední návštěvě. A přál bych mu, aby si během své návštěvy mohl někdy vychutnat sklenku dobrého tokajského.

Když jsem se s ním setkal poprvé, řekl mi: "Vím, co je nejsvětějším symbolem Maďarska." A já se zeptal: "Co to je?" a čekal jsem, že řekne, že svatoštěpánská koruna. A on odpověděl: "Tokajské víno!". Takže doufám, že papež František si během svého pobytu v Maďarsku užije i maďarskou stránku země.

Eduard Habsburg-Lothringen s papežem Františkem v lednu 2023

«*Rialza il povero dall'immondizia*»

Confidenze sulla mia famiglia e la mia vocazione

("Ze smetiště povyšuje chudého. Důvěrnosti o mé rodině a mém povolání")

Giovanni kardinál Coppa

čestný občan Drysic

VI. Večer

3. Volba Benedikta XVI.

Moje první setkání s kardinálem Josephem Ratzingerem nebylo protokolární.

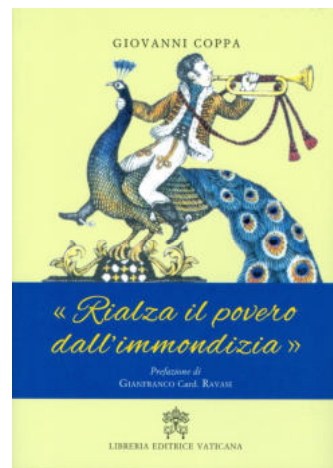
Otec Roland Stemmler, drahý německý kapucín, kterého jsem znal od jeho mládí, a který byl hlavním vojenským kaplanem v Regensburgu, mne 20. května 1984 pozval jménem generální kúrie, abych se zúčastnil ve svatyni v bavorském Altöttingu oslav 50. výročí kanonizace otce Konráda z Parzhamu, který byl celý život vrátným tohoto velkého kláštera. Koncelebroval jsem slavnostní eucharistii s tehdy velmi početnou kapucínskou komunitou svatyně před věřícími, kteří zaplnili velkou baziliku v tak neuvěřitelné míře, že dokonce jedna paní omdlela. Dlouhou homilii pronesl jeden starý slepý řeholník.

Odpoledne mě otec Roland vzal na prohlídku regionu a zastavili jsme se také před radnicí v Marktl am Inn, malebným bavorským městečkem ponořeným do zelené krajiny: v tomto úhledném a malebném obecním domě, o který se tehdy staral otec a celá jeho rodina, se narodil kardinál Ratzinger. A já se zastavil, abych se pokochal pamětní deskou.

Když jsem se vrátil do Říma, na konci jedné papežské liturgie v chrámu svatého Petra, jsem zahlédl kardinála, kterého papež Jan Pavel II. nedávno povolal do čela Kongregace pro nauku víry. Měl jsem jisté obavy, protože jsem s ním ještě nikdy nemluvil, ale dodal jsem si odvahy a řekl mu, že jsem obdivoval zvenčí jeho rodný dům. Byl ke mně velmi laskavý, srdečně se zasmál, když se dozvěděl, že jsem poznal jeho místa. Tak jsem ho začal zdravit, kdykoli jsem ho potkal.

V těch letech jsem díky šikovnosti slečny Giovanny, mé jihotyrolské *Hausfrau*, často zval některé představené a kolegy Státního sekretariátu a kúrie a trávili jsme spolu krásné chvíle klidu a přátelství. Pozval jsem proto také kardinála Ratzingera, který bez váhání a s přívětivou prostotou přijal a přišel ještě několikrát, až do mého odjezdu do Prahy. Jeho Eminence mi přinesla dar svých teologických děl a svými náboženskými knížkami obdaroval také Giovannu, což ji velmi potěšilo a dojalo.

Nikdy se s ní neopomněl rozloučit pozdravem v němčině a jednou jsem si všiml, že kardinál prefekt na ni tiše promluvil a ona mu přinesla malý balíček. Když všichni odešli, zeptala jsem se jí, co se přihodilo, a Giovanna mi upřímně řekla, že ji kardinál požádal o kousek Sacher dortu, který pro tuto příležitost připravila, aby ho přinesl své sestře: ale balíček byl tak malý, že jsem se neubráníl, abych ji nepokáral a neřekl, že vzácnému hostu musí odnést celou zbývající část dortu. Jindy zase, bylo to jednou v neděli, když pečovala o své muškáty v oknech, viděla jít kolem kardinála se sestrou, schovala se za závěsy, ale všimla si, že jí ukazuje okna našeho bytu. Tolik ke spontánně navázanému vztahu s kardinálem Ratzingerem, jehož silnou lidskost, jemnost ducha a skutečně neobvyklou laskavost jsem začal oceňovat i já.

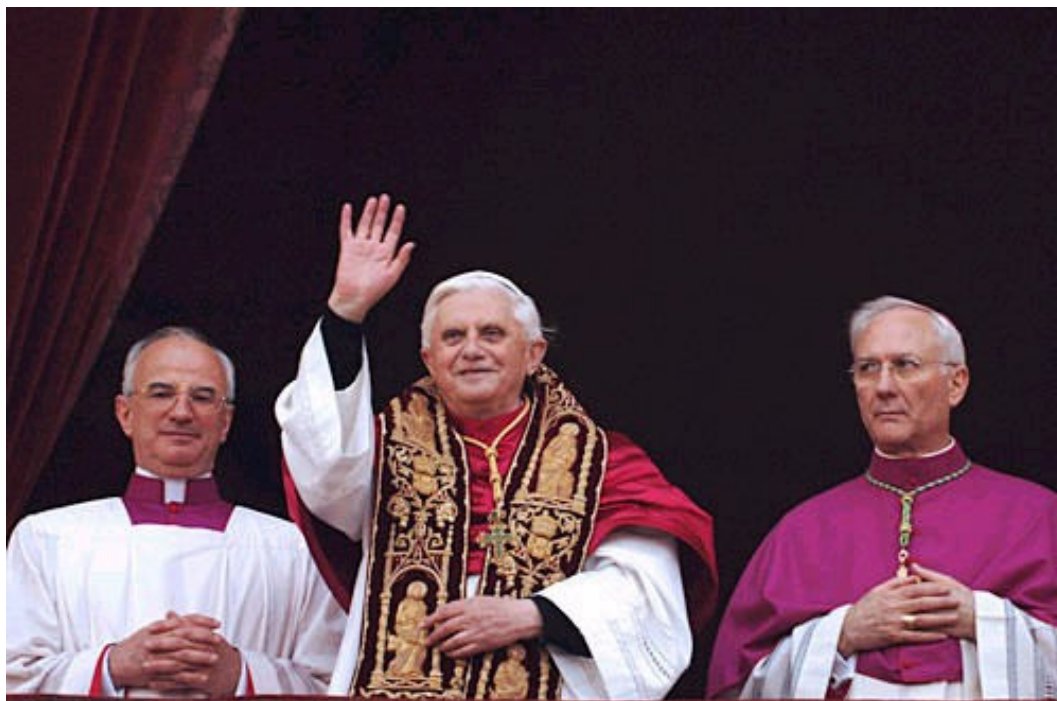

Tyto vztahy pokračovaly i v Praze a ještě se upevnily. Jako kardinál prefekt Kongregace pro nauku víry byl kardinál Ratzinger nejméně dvakrát pozván do Československa, aby zde přednášel, a tak jsem mu byl několikrát nablízku, i když kvůli rekonstrukci nunciatury musel být ubytován v pražském interdiecézním semináři, který se na celé čtyřicetileté komunistické období stal sídlem *Kominterny*, a byl proto vybaven pěknými místnostmi. Nacházel se v Praze-Dejvicích, poněkud daleko od nunciatury, a abychom se tam dostali včas na mši, museli jsme z nunciatury odjíždět brzy: koncebroval jsem v prostorné a krásné seminární kapli. Hned v těch počátečních letech po osvobození byli studenty nejen seminaristé z českých diecézí, ale také četní novicové z různých řeholních kongregací sídlících v Praze, takže celkový počet seminaristů přesahoval i stovku: kaple byla plná a pan kardinál přitahoval pozornost těchto mladých mužů svým tichým a hlubokým stylem, způsobem podání a řešení i obtížných a složitých témat, vždy irénický a přesvědčivý. Účast na těchto mších byla skutečným duchovním obohacením. A když následovala jeho přednáška, bylo pak nutné zůstat na oběd ve veselé a poněkud bláznivé atmosféře seminaristů, takže jsem s kardinálem prefektem setrval dlouho.

Protože byl kardinál Ratzinger pozván i na Slovensko, museli jsme několikrát absolvovat cestu autem z Prahy do Bratislavy, která trvala dobré tři hodiny, a vždy jsme hovořili o zajímavých tématech, nejen o teologii a spiritualitě, ale také o hudbě a literatuře, prezentované z pohledu učence jeho kalibru. Stejně jako v Praze, i tady byly sály, kde přednášel, vždy plné seminaristů i laických posluchačů, mužů i žen, kteří jej sledovali s velkou pozorností a to i dotazy a žádostmi o vysvětlení. Kardinálova krátká přítomnost v Československu zanechala v národě hlubokou stopu, která byla zásadní v onom období počátků ve všech oblastech církevního života, kdy touha po hlubším poznání pravd víry byla skutečně živě vnímaná.

Pravidelně ale také pokračovaly úřední styky s Kongregací pro nauku víry, někdy i kvůli naléhavým a nezbytným instrukcím v záležitostech, jimiž se dikasterium zabývalo, takže ony plodné lidské vztahy, navázané s kardinálem prefektem již před časem, neustaly.

Když jsem se vrátil do Říma na odpočinek, neměl jsem už důvod zůstat v kontaktu s Kongregací pro nauku víry, a také moje osobní vztahy s panem kardinálem se omezily na

občasná setkání v bazilice nebo uvnitř Vatikánu, při nichž mi pokaždé dával pocítit tu svou průzračnou a srdečnou lidskost, což mne vždy naplňovalo hlubokou radostí. Bohužel doby zvaní na oběd už byly pryč, navíc jsem často měnil pomocnici v domácnosti, takže

už nebylo možné pokračovat v někdejších příjemných zvyklostech.

Měl jsem však obrovskou radost, když jsem se dozvěděl o zvolení kardinála Ratzingera papežem, onoho historického odpoledne 19. dubna 2005, kdy jsem spolu s dalšími kněžími a přáteli, vyslechl na náměstí před bazilikou osudové oznámení: „*Habemus Papam, Reverendissimum et Excellentissimum Dominum, Dominum Iosephum S.R.E. Cardinalem Ratzinger. qui nomen sibi imposuit Benedictum XVI*“. Celé náměstí zaburácelo bouřlivým potleskem, tak všeobecná a strhující byla radost z této velké církevní události. Jeho homílie při pohřbu Jana Pavla II. a při papežské inaugurační mši zanechaly své stopy, a dalo se očekávat, že jeho pontifikát bude bohatý na nauku a křesťanskou moudrost, jak se ostatně brzy a hojně ukázalo. Nebojím se přiznat, že homílie papeže Benedikta, zvláště pro stěžejní období liturgického roku, jsem vždy považoval za nevyčerpatelný a průzračný pramen biblické, teologické a duchovní hloubky. Meditoval jsem o nich celé týdny a měly vždy hloubku a pevnost učení skutečného Otce Církve.

/pokračování příště/

Kde se vzala Kamélie?

Máte ji možná doma v květináči. Občas se váš pohled pokochá jejími bílými načechranými květy. Nebo se skláníte s přivřenými očima nad červenou kamélií a trochu zasněně se překulí přes vaše rty její latinský botanický název: *Camellia Japonica*. Vybaví se vám v paměti z divadelního světa: Dáma s kaméliemi, nebo se vám tam připlete nějaká půvabná Kamila.

Klidně byste souhlasili, že kdysi na počátku, tedy když ten bílý květ ještě neměl jméno, žila nějaká princezna nebo královna Kamélie, a k její počtě, že byl tento východoasijský keř pojmenován. Pro jistotu nahlédnete do Slovníku spisovného jazyka českého a vaše snové nadšení musí trochu stáhnout knot. Čtete tam ke svému zklamání: nazvána podle brněnského botanika Camela. Jenže vy jste o něm nic neslyšeli. Musíte věřit tomu, co je černé na bílém. V Příručním naučném slovníku si nalistujete, že se jmenoval Georg Josef, že žil v letech 1661-1706, že první prozkoumal Luzon a jeho květeny, o níž posílal zprávy Královské britské společnosti do Londýna. Vaše zeměpisné znalosti stačí na to, že ostrov Luzon je součástí Filipín a že na něm leží hlavní město Manila. Nedá vám to a nedá, abyste tomu přišli na kloub, jak se tam ten slavný Brňák před 300 léty dostal. Mohu vám trochu pomoci?

Letos, 12. listopadu tomu bude 340 let, kdy Jiří Josef Kamel (budeme mu říkat Jiří, i když na křestním listě i v tehdejších záznamech stojí Georg) udělal životní rozhodnutí, jež ho pak zaneslo až na Filipíny. Bylo mu 21 let, byl absolventem gymnázia. Vstoupil toho dne do brněnského noviciátu Tovaryšstva Ježíšova. Bylo mu 21 let, byl absolventem gymnázia, mohl studovat teologii a stát se knězem, a přesto se hlásil do řádu, aby zůstal bratrem laikem. Po noviciátě začíná jako »*socius infirmarii*« v Jindřichově Hradci, tedy

pomocník ošetřovatele nemocných. Tam někde má své kořeny jeho zaměření na lékárnické znalosti, neboť už v roce 1686 vede lékárnu v jesuitské koleji v Českém Krumlově.

POUTNÍCI V ZAHRADÁCH RUFOLOVY VILLY V RAVELLU, , *Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent*, 1. července 2016, Ravello, Itálie.

Ve výroční zprávě této koleje z roku 1687 čteme, že byl poslán do misíí ve Východní Indii, tedy do oblasti kde leží Filipíny. Již 1. července 1687 vyplouvá na lodi »Santissima Trinidad« společně s chebským rodákem Adamem Kallerem a dalšími 38 spolubratry ze španělského přístavu Cádiz. Cílem jejich plavby je Veracruz v Mexiku, dále po souši do Acapulco a opět lodí přes Tichý oceán až do Manily. Tam dorazí roku 1689. Jeho prvním úkolem bylo zřídit v Manile lékárnu, která se pak stala ohniskem jeho neuvěřitelně rozsáhlé charitativní činnosti v hlavním městě Filipín. Jeho spolubratr Pedro Murillo Velarde píše o této lékárně: »Znamenal pro veškeré obyvatelstvo Manily a také všech ostrovů velkou službu, protože v ní nacházelo velké množství a velký výběr léků na všechny druhy nemocí. Brzo začali houfně přicházet jak obyvatelé města, tak i venkované z daleka široka, když poznali svědomitost bratra Jiřího Josefa. On totiž často opravoval recepty, když v nich byly chybné údaje, snižoval přehnané dávky na správnou míru, když byly psány místními felčary, jakých se tu dost pohybuje, ač nemají pořádné znalosti ani zručnost, a kteří předpisovali daleko silnější dávky léků, než ten který pacient potřeboval.

Nadto máme zaručené zprávy o úspěšných účincích jeho léků. Usilovně pracoval na tom, aby poznal mnohé léčivé byliny tohoto ostrova. Napsal o nich dvousvazkové dílo, do něhož nakreslil jejich kořeny, listy i plody, označil je jmény, jaká mají v různých řečech,

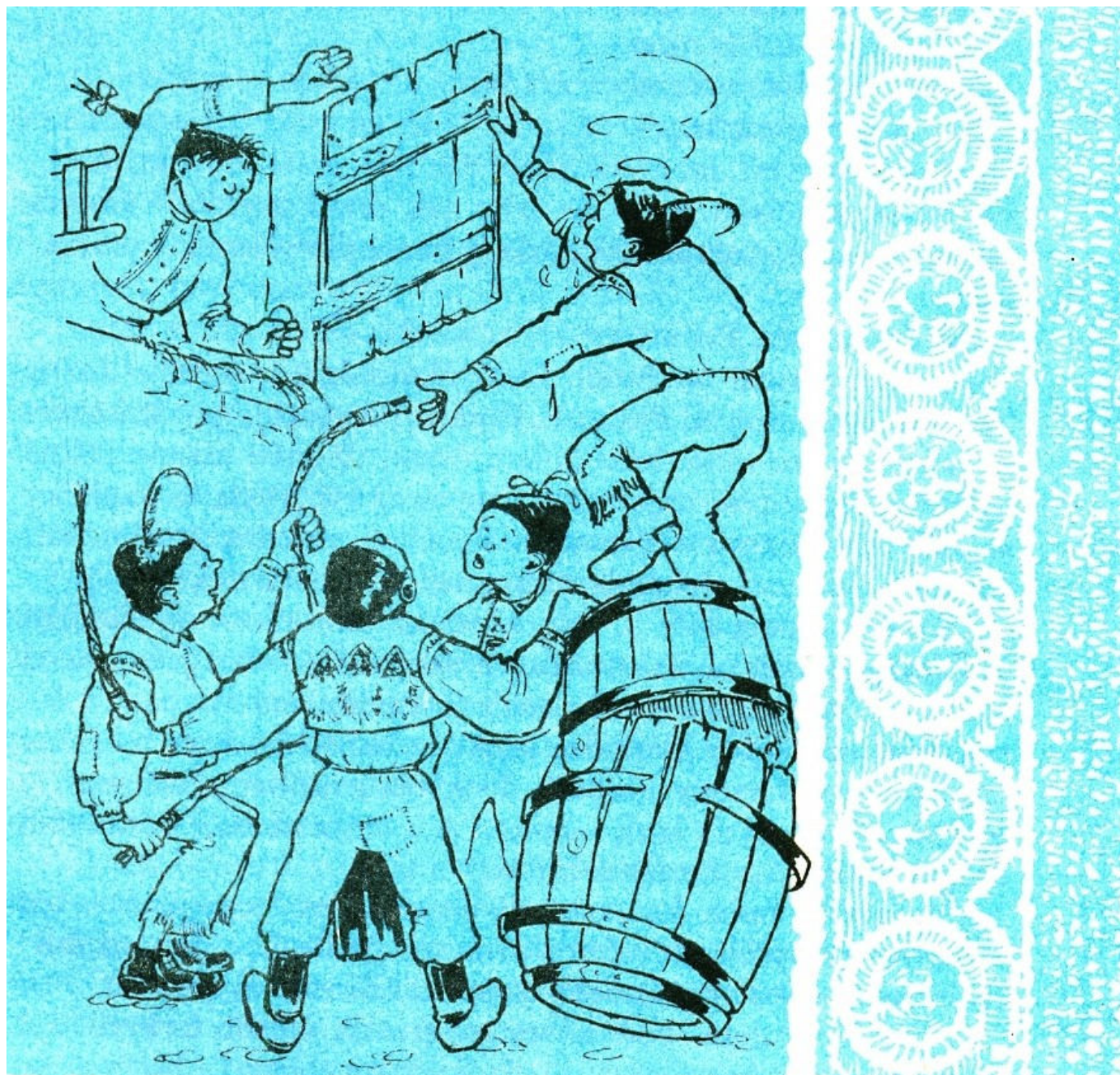
aby se ty byliny i jejich léčivá užitečnost zpřístupnila široké veřejnosti. Jeho práce sklídila úspěch v cizích zemích, a John Ray a James Petiver je použili a otiskli v svých dílech. Mnoho vlivných mužů prosilo bratra pro jeho lékařské znalosti, aby je léčil, a zcela se mu odevzdali, takže jeho léčba slavila úspěchy. Sám bratr se však k takové činnosti nikdy nenabízel. Pouštěl se do ní jen se schválením představených, kteří v takových případech právem postupovali se stále větší opatrností a zdrženlivostí. Dveře jeho lékárny byly vždy otevřené chudým, jimž bratr prokazoval milosrdenství neomezeně. Nejen že je obdarovával potřebnými léky, nýbrž jim je také sám podával a léčil různé jejich neduhy a nemoci. Indům a služebnictvu v koleji prokazoval častokrát pomoc s velkou přívětivostí a pečoval o ně, když onemocněli. Jeho milosrdenství se neomezovalo pouze na ty, kdo žili v Manile a okolí, nýbrž posílal léky pro domorodce a chudé až do Bysayas. Těm totiž vždy věnoval zvláštní pozornost a doslova hýřil nezištnou laskavostí. Koleji ušetřil nejen plat pro lékaře, když převzal tento úřad, nýbrž udržoval na vysoké úrovni i lékárnu a náklady na ni hradil z toho, co obdržel za léky, které sám vyráběl, a také z almužen. Z přebytku ještě přispíval na kolej. Od roku 1690 byl manilský bratr lékárník v písemném styku s anglickými přírodovědci John Rayem a James Petiverem. Toto plodné vědecké spojení umožnil lékař Východoindické společnosti Samuel Brown, který sídlil v Madrasu. Angličtí přírodovědci si vyměňovali s jesuitským bratrem lékárníkem dopisy, knihy a herbáře. Protože mnohé preparáty zvířat a vzorky bylin utrpěly škodu dlouhou plavbou po moři, bratr Kamel je všechny pečlivě nakreslil. Petiver pak jeho kresby v Londýně otiskoval.

Jiří Josef Kamel zemřel 2. května 1706, tedy ve věku 45 let. Během 17 let, které strávil na Filipínách, vytvořil dílo, jež se dá s těžší lidskými slovy vyjádřit. Gicklhorn uvádí ve své knize dlouhý seznam jeho děl převážně botanického charakteru. To však byla jenom část jeho činnosti, již naplňoval exerciční pravdu sv. Ignáce z Loyoly, zakladatele Tovaryšstva, jehož byl členem, totiž - že všechny věci na povrchu zemském jsou člověku dány k tomu, aby jich užíval k cíli, pro který je stvořen.

Tento slavný brněnský rodák byl na prvním místě Kristovým služebníkem, misionářem, šířitelem Jeho evangelia. Proto také se hlásil do misí. Přišel na Filipíny hlásat Krista. Dokázal to svědectvím svého života, obětavostí a nezištností, a svou mimořádnou láskou k chudým a trpícím. *Consummatus in brevi explevit tempora multa* - Strávil se v krátké době, ale naplnil mnohé časy. Rakouský universitní profesor farmakologie Gicklhorn označuje bratra Kamela za nejproslulejšího, a vědecky nejvýznamnějšího lékárníka 17. století. I když jednu zásilku jeho desetileté vědecké práce zničili čínští piráti při přepadení lodi, která ji přepravovala, i to, co se přece jen dostalo do Evropy, vzbudilo pozornost a obdiv.

John Ray ve svém 3. svazku *Historia Plantarum* uvádí na mnoha stránkách Kamelem shromážděný a vyhodnocený materiál. A dodává k tomu: „Musím to považovat za řízení Boží prozřetelnosti, že jsem narazil na muže, který zná tolik bylin, že se může věnovat bádání, kreslení a popisu rostlin, které rostou v těch dalekých končinách země, a může mi podávat přesné zprávy o jejich užívání a účincích.“ Josef a Renée Gicklhorn shrnují Kamelův význam do těchto slov: „Není to žádné přehánění, jestliže je Kamel nazýván prvním Evropanem, který seznámil evropskou vědu s filipínskou zvířenou, květenou a lékařstvím, a nepřímo je uvedl i do evropských muzeí. Historickou a trvalou zásluhou bratra Kamela ve vědě je, že se stal největším sběratelem 17. století, v užším okruhu své činnosti. Proto také švédský přírodovědec Karl von Linné, který se narodil rok po smrti bratra Kamela, nazval po něm kamélii - latinsky *Camellia Japonica*.

*Radost velikonoční,
co moravského Slováčka duší,
nech svět války, smrti, k životu obudí*

Chalupy v celěj dědině svítily vápnem a všecko bylo narychtované přivítat první svátky jara. Už týdeň před veliknocama zgůňali klučiska kolem potoka a hledali teňučké prútky na žile. Šak pěkný průtek byl kolikrát vykúpený čmáchnutím do potoka a potem virgajzem doma. Ale za nejaký ten lepanec už stála noša malovaných vajíček, keré sa v pondělí velikonoční cpaly do kapec aj za ňadra. Kde měli děvčicu, stačilo u vrátek zazpívat:

*"Maryjáno, stávaj ráno,
dávaj vajca každé ráno,
jedno bílé, dvě červené,
to je moje potěšené..."*

...a už sa klučiska drali do izby jak draci a rúbali žilama všeko, co mělo sukne. Šak bárkerý účet býl vyrovnáný při šlaháčce!

Jak třeba tento. Počúvajte:

Štyré pazgrívci - Jurka Luskačkúj, Janek Vrbúj, Jožka Trháčúj a ten ťuhýk Francek Pagáčúj - chodili po šlaháčce. Začali už skoro ráno, lebo kolem ósměj už měli košule pěkně naduté a kapce plné vajec malovaných aj syrových. U kapličky si sedli na mezu a "účtovali". Spočítali vajca a zrechnovali nejaký ten grajcar. A hnedkaj nato měl slovo Francek:

„Tož tak, kluci - a včílkej idem ke Kordulom na Terezu! Mosím jí oplatit tú žalovačku ve škole. Šak víte, jak sem si udělál z kaštana fajku. A ešče sem z ní neudělal ani dva puky a dostál sem od strýca školníka takú po hubě, že sem ze stěny uškubl mapu Evropy a spadl do kýbla z uhlem. Šak sem ju tenkrát vykmásál za lelík - opícu! A k temu ně ešče učitel dali dvojku z mravů - Teréza švirgatá!“

Zhanobená huba kamarádova mosela byt pomstěná a tož "štyré mušketýré" jak jeden slavnostně proněsli: „Idem na ňu!“ A Francek si pro istotu udělál na konci žile suk jak pěšť...

Tetka Kordulena pod navrátím zrovna lúpali turkyň, dyž klučiska vletěli do dvora. V tú chvílu cosí zadúpalo a bácia dvěrca: Teréza jak schoř šústla ze síně do komory, kde sa skovala.

„Kde máte Terézu?“ - optál sa Francek, enom aby neco řekl, lebo ju už zahlédl.

Tetka sa uščúřili, ani od turkyně oči nezvihli a pravili: „Šak ani nevím, lesti je doma...“

Hrom by nebýl rychlejší, jak ti štyré pajtáši hépli do síně. Gáb za klučku a škubli. Dvěrca sa trochu odlúply a skočily zpátky...

„Je tam!“ břěskl Janek - a už sa znova dali do táhnutí dveří, enom mrčali. Dyž začalo prašcat v pantoch, Teréza najednú pustila klučku a klučiska sa gúlali po zemi.

Než sa zvihli, proletěla nad něma jak jelen. Smýk na dvůr a škrk do kurníka. A než za ňú kluci doletěli, už táhla žebřík za sebú. A najvēc ich dožrala tým, dyž na ně udělala dlúhý nos a vyplazila jazyk.

Začali létat kolem kurníka a břískali jak pavijáné.

„Éj, počkaj ty opíco!“ - kvíkl Francek, „šak my ťa dostanem, enom sa neboj! Hurá na ňu!!!“ A už sa drápali na kurník.

Francek védl útok. Dyž ale viděl, že sa na Terezinu pevnost' nedostanú, dál povel:

„Henkaj ten škopek sem dogúlat, alebo tu bečicu pod okapem a postavit hore dnem!“

Teréza enom svítla očiskama jak zaskočená kuna a nasísala, jak sa bojovníci rychtují k útoku. Francka, kerého ešče furt svrběl liskanec, co dostál za fajku, hnala túha po pomstě a v řeči si ulevováł:

„Šak počkaj, ty ledačino štrapatá, enom dočkaj! Za chvílu budeš štráfatá jak zebra a ze sukni budeš mět cancóry!“

Tož pravda, přání tu bylo, enom ke skutku scházalo to najhlavnější: dostat sa Terézi na kožu! Ale jak sa zdálo, tá neměla ani trochu chuti prodat ju lacino. To také hnedkaj poznál Francek, sotva sa vydrápál na přistavenú bečku. Ledvá sa zachytíl dvérek od kurníka, křápla ho Teréza bidélkem pro slépký po rukách, že hnedkaj čapěl - jednu ruku v hubě a druhú stískal mezi kolenama.

Francek bolest'ú zasyčál a vykřikl nový rozkaz: „Škopek postavte na bečku, abych byl vyšej!“

Rozkázané, vykonané - a už sa znova drápal hore. To už byl hlavú zarovno s kurníkem a radost'ú nad výsledkem vykřikl: „A včílkaj ně podajte žilu! Neco uvidíte!“

A uviděli. Sotvá to dořekl, dostál od Tereze první velikonoční vajíce - syrové slepičí - rovnú mezi oči! V tú chvílu byl žlutý jak mandarýn a slepý jak koťacko. Ešče neměl ani čas protřít si oči a už dostál druhé! Teréza měla mušku jak kanonýr Jabůrek - třefovala do jedného fleku...

A aby dílo zkázy bylo dokonané, na zalepeného Francka sa dvércama z kurníka vyvalilo mračno slámy, plev, peří, kuřinců a všeckého neřádstva, co mají slépký v kurníku. S Franckem sa zatočil néenom celý svět, ale aj škopek, kerý byl zpošika zapřítý na ušách.

Dyž vidíte vajíce na taléřku, tož je teho enom taká odrobinka. Ale dyž Teréza vystřelila třetí slepičí granát, kerý sa rozstříkl na Franckovéj hlavě, tož myslél, že naňho spadl přinajmenším komín.

V tú chvílu ztratíl balanc, škopek mu ujél pod nohama a Francek proletěl dnem do vyschléj bečky. Desky sa nad ním zavřely jak růža z Jericha a umíráček by nemohl tklivěj zaklinkat než obrůčky, keré sa nad mušketýrem zesypaly...

A protože nikdá nebývá tak zle, aby nemohlo byt horší, poslední "slovo" měl Kordulúj pes Portáš. Už dyž klučiska vletěli na dvůr, blavúznál jak zběsilý a škubal řetazem. Byla to taká potfora steklá a ne nadarmo měli tabulku na vrátoch "Pozor, zlý pes!", lebo jednú už pokúsál listonoša Balíka.

Zrovna dyž sa Francek vyhrabával z rozbitéj bečky, Teréza břéskla z kurníka:

„Portášu, chyt' ho!“ Snad tým ponúknutím dostalo uřvané psisko věcěj sily, lebo sa mu řemének u krku uškubl a z pěnú u huby si to nabrál ke kurníku.

Dyž ho klučiska uhlédli, už nečekali. Jurka z Jankem vletěli přes plot k susedom a Jožka měl ešče čas vyběhnút vrátkama na ulic.

Horší už to bylo s Franckem, lebo sa z obrůček a desek nemohl tak rychle vymotat. To už byl Portáš u něho. Ešče učúl zlostné zavrčání a známý zvuk trhaných gatí. Jak ho pes rafl u řemeňa, tož mu uškubl pudlo až pod kolena...

Z vyvalenýma očima sa začál motat po dvoře a švihal žilú kolem sebe jak Artagňan šablú. Párkrát sa mu podařilo švácnút Portáša po čumáku, ale dyž Teréza z kurníku zařvala „Portášku, enom mu daj, soplivcovi!“, - psisko začalo tak dorážat, že Francek už nevěřil, že sa z teho dostane ze zdravú kožu...

Dyby nedošli stará Kordulena na pomoc z metlú, dovíjak by to dopadlo.

Francek sa aj z armádú tahl přes dědinu jak Napoleon z Ruska a byl od vrchu až dúle žlutý jak húsacko. Janek Vrbúj mu přidržoval uškubnuté pudlo jak šlajér nevěstě, a dyž si za dědinú vytřípál skořápky z gatí, mezi bečáním vzdychl:

„Tož toto sú "Veselé velikonoce"? Éj, počkaj ty Terézo švirgata! Narok ťa tak zrubu, že si ešče na Ducha svatého nesedneš!“

Chlapé seděli na lavce za chalupú, pokuřovali a řečnovali. Mezi dýmem z faje zpomínali stařeček Pagáč:

„Teplúček velikonoční slunéčko sa ščúří jak laterňa, břehy kolem potoka sú plné fijalek a sedmikrásek, vrbové pruty sú nabité mízú až praščijú a ftáčci šviřinkajú...“

Nó, pravda, to bývalo tak před padesáti rokama. Ale včilkej? Včilkej to má svatý Petr buď špatně naplánované, alebo je tá naša zeměgula nějaká nadrcnutá a derem sa k téj severní točně!“ - a zgrčili sa hlúběj do kožucha.

Vtem proletěl dvércama z ulice malý Francek ze "svíčku" u nosa a z vrbovýma prútkama v ruce. Přitočil sa ke stařečkovi, rukávem si utřel nos a zakňúrál:

„Stařečku, včera nám panáček říkali, že zlo máme oplácet dobrem. Je to pravda?“

„Nó, tož pravda - tento - máme, pravdaže máme,“ stařeček na to.

Francek radostú zavýskl: „Jój, to su rád! Já sem vám před chvilku sedl na brýle a totkaj z nich máte ten drátek. Tož ně včilkej za to upleťte žilu!“ A podával stařečkovi do jedné ruky pruty a do druhé drátek...

Snád' nikdo v životě neviděl tak vyvalené oči a protahnutú hubu, jak měli v tu chvílu stařeček. Ale protože zrovna moc nedržali na "alotrije" a varhaník Pedál ím hnedkaj slúbili jedny staré brýle, bylo neštěstí zažehnané.

Vybrali osn nejlepších prútkú, jedným delším omotali "rúčku" a přes fajku zasyčali na Francka: „Tož drž - ty šušniflinto!“

A mezitýmco byli zabraný do pletení, vrátili sa do mladých rokú starý Peléšek:

„Nechcu mluvit o dnešku, ale špěšěj nebylo v dědině kluka, kerý by vynechal šlaháčku. Klučiska začínali až ráno, ale my šohajé už o půlnoci na pondělek.“

K téjto parádě mosela byt žila, koš na vejca, harmonika a huby dobře narychtované, lebo sa zpívalo až do rána.

Moseli zme vyšlahat všecky slobodné děvčice nedaj bože nekerú vynechat! Vejca zme brali enom syrové, lebo zme ich potem prodali a večer nám za ty peníze muzikanté hráli. Šak proto sa téj muzice říká "Hop za vejca"!"

„Šak naisto si zpomínáš“ - přidali sa hajný Srnec, „dyž zme sa jednu "U zvonka" potkali z "dolníma" - teda z šohajama z dolního konca - vlezli nám do rajónu!“

No to víte, krev už byla z vína a ze sliovice rozvařená, tož stačilo ostré slovo, drcnutí a jeden "dolňák" už lapěl v koši z vajcama.

A už to začalo - vajca létaly luftem jak šršni... Tenkrát sem dostál jedným vajcem po krku, hnedkaj sem měl žlútko až v gaťách. Ale protože zme byli pevnější jak v letoře tak aj v počtu, tož zme ich hnali jak psů až ke kerchovu. Potem zme už v pokoju dokončili šlahacku u Kačenky Ohnicovéj v poslední chalupě.

Býl sem už jaksapatří "unavený", tož sem sa opřel o psí búdu a vyprávjal si ze Sultánem. A dyž už sa kamarádé brali dóm, zjistili, že ím chybím do počtu. Začali ňa volat a hledat, aj lužovicu hrabjama protahovali.

Až za hodnú chvílu sa starému Ohnicovi zazdalo, že to jejich psisko nějak hlúpo hledí do búdy. A jak by také nehleděl, dyž tam měl hoféra! Herdek, v téj búde bylo teplúčko a tak dobře sa tam spalo! Ale nikdá bych nevěřil, že jeden pes může uživit toléj blech..."

Francek sa zahihňál jak hrdlička a stařeček mu dali lepanec:

„Nepočúvaj, dyž si staří ludé vyprávjajú! A necasuj s tým, lebo to nechám stát a možeš si tu žilu upléct sám!“

Francek enom posmrkl a hnedkaj byl potichučky jak myška. Stařeček plétli dál a také zaspomínali:

„Počkejte, tož to já vám mosím povědět inší históriu“ - začali.

„U Ždaráků měli tři céry: Anču, Kaču a Terézu. Éj, to byly robečky krév a mléko, urostené jak dubiska! Každá měla hubu nabrúsenú jak šablu! Dyž nekeréj neco provédls, tak ťa pleščila, zes udělál koprdeléc jak zajíc.

A tož zme si řekli: Včílkaj vás vyplatíme - a jaksapatří!

Spávaly spolem v jednej izbě, a protože vyčuchaly, co ich čeká, tož vajca z buchtama už byly venku na štokrlati, dvérca zašprajcované a všecko pozamykané na sto západů.

No to tak na nás! Vevalili zme sa do dveří, že enom zapraščaly a vyletěly z pantů.

Dyby kuna vletěla mezi slépy, tož věcí kvíkot nemohl byt. Kača proletěla izbú a zhasla lampu.

A včílkaj začal potmě virgajs. Rúbali zme to hlava nehlava! Žile hvízdaly luftem naprázdno aj do masa, drcání, řev, a najednú rana - dým a smrad...

Tetka Ždaráčena po téj raně došli z lampů a včílkaj zme uviděli tú hrůzu:

Janek Míškůj vyvalíl kachle, vletěl zadkem do kamen a mezi sazama létalo peří z duchen. Francek Bočnica řezal žilú Cyrila Píščalu a Ignác Lušňa mlátil na lůžku Metúda Peléška. Já sem měl hlavu zamotanú do vlňáka a Jura Knutel do mňa rúbál jak do festuňku...

Vysmýkali zme si jeden druhému, lebo hnedkaj jak zhasla lampa, tož ty tři Ždarákovy ledačiny vyletěly druhýma dvércama ven...

A dneskaj vám možu říct, že takú "šlahacku" sem v životě ešče nedostál!" - a švihli hotovú žilú Francka po zadku, z kerého odpadlo ešče nekolik přilepených skélek z jejich brýlí...

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy"

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Do lesa zavítá finanční úřad a mezi zvířátka zavládne panika. Šnek i s celou rodinou utíká z lesa, v tom je potká čáp a ptá se: „Kam běžíš, šneku?“ - „Ále, do lesa přijel bernák vybírat daně a teď: já mám barák, moje stará má barák, všechny děti mají barák, no, to bych se nedoplatil!“ Čáp se zamyslí, začne s celou rodinou taky utíkat, až narazí na medvěda. „Kam běžíš čápe?“ - „Ále, do lesa přijel bernák vybírat daně a vem si to: já si žiji na vysoké noze, moje stará si žije na vysoké noze, všechny děti si žijí na vysoké noze, no, to bych se nedoplatil!“ Medvěd se zamyslí a začne také utíkat. Cestou šokbrtne o krtka. „Kam pádíš, medvěde?“ - „Ále, do lesa přijel bernák vybírat daně a teď: já mám kožich, moje stará má také kožich, naše děti mají všichni také kožich, no, to se nedoplatím.“ Krtek se zamyslí a rychle se také hrabe z lesa pryč. Vyhrabe se až v ZOO přímo v kleci paviánů. Starý pavián na něj kouká a ptá se: „Co tady děláš, krtku?“ - „Ále, do lesa přijel bernák vybírat daně a teď: já mám nahrabáno, stará má nahrabáno, děti - ty mají také nahrabáno, no to bych se nedoplatil!“ Pavián na to: „Krtku, co tě nemá...?! Podívej se na mě: já mám holý zadek, stará má holý zadek, naše děti mají také holý zadek, a stejně nás všechny zavřeli!"

II.

Když Bůh stvořil život, postavil si nové tvory do řady a nalajnoval jim život: „Ty, osle, budeš od úsvitu do soumraku pracovat a tahat těžké náklady na svých zádech. Budeš spásat trávu a budeš hloupý. Budeš žít padesát let.“ Osel Bohu odpověděl: „Stvořiteli, žít takhle padesát let je moc. Nedávej mi víc než třicet let.“ A Bůh pravil: „Ať se stane!“ A tak se stalo. Psovi Bůh řekl: „Ty jsi pes. Ty budeš hlídat lidská obydlí, dělat člověku přítele. Budeš se živit tím, co zbyde po člověku a budeš žít třicet let.“ Psovi se třicet let zdálo moc a usmlouval to na patnáct. K opici Bůh pravil: „Ty jsi opice. Budeš se houpat a skákat ze stromu na strom a chovat se jako idiot. Budeš směšná a budeš žít dvacet let.“ Opice uprosila Boha, aby jí takového života nedával víc než deset let. A k člověku Bůh pronesl: „Ty jsi muž, jediná myslící bytost na zemi, která bude ovládat jiné bytosti. Budeš vládnout zemi a žít dvacet let.“ A muž povídá: „Pane Bože, dvacet let je málo. Dej mi těch třicet, co nechtěl osel, a těch patnáct od psa a deset od opice...“ A Bůh tak učinil. No, a proto chlap žije dvacet let jako muž, potom třicet let pracuje od rána do noci a tahá náklady na zádech, pak patnáct let hlídá vlastní dům a jí, co zbyde po ostatních, a nakonec stráví deset let jako opice, když dělá šaška vnučatům

POŘAD BOHOSLUŽEB: 9. - 16. dubna 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 9. dubna	ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ ŽEHNÁNÍ POKRMŮ 12.00: <u>URBI ET ORBI</u> POŽEHNÁNÍ SVATÉHO OTCE SBÍRKA NA SLUŽNÉ DUCHOVNÍCH	PODIVICE 7.30	za + Bohuslava PUČANA, + rodinu PUČANOVU a KALANDROVU
		DRYSICE 9.00	za + rodinu DOBEŠOVU, MICHÁLKOVU, CHARVÁ- TOVU, HODULÍKOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
		PUSTIMĚŘ 10.30	za živou a + rodinu SUMCOVU, ZAVADILOVU, RAKOVU a duše v očistci
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 10. dubna	PONDĚLÍ V OKTÁVU VELIKONOČNÍM	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Františku ŠIMKOVU, manžela, dva syny a živou rodinu
		DRYSICE 9.30	na poděkování za 60 let manželství, 80 let života, dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu KLUDÁKOVU
		PODIVICE 11.00	za + Bohuslava MARÁKA, + rodiče, dva bratry, švagrové, synovce a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ, 11. dubna: ÚTERÝ V OKTÁVU VELIKONOČNÍM			
STŘEDA 12. dubna	STŘEDA V OKTÁVU VELIKONOČNÍM	DRYSICE 18.00	za + manžele BLAŽKOVY a syna Stanislava
ČTVRTEK 13. dubna	ČTVRTEK V OKTÁVU VELIKONOČNÍM	PODIVICE 8.00	za + Antonína BENÍČKA, Josefa HRABALÍKA a duše v očistci
PÁTEK 14. dubna	PÁTEK V OKTÁVU VELIKONOČNÍM	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Vojtěcha ADAMCE, manželku, rodiče a sourozence
SOBOTA, 15. dubna: SOBOTA V OKTÁVU VELIKONOČNÍM			
NEDĚLE 16. dubna	2. NEDĚLE VELIKONOČNÍ BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ PŘÍLEŽITOST ZÍSKAT PLNOMOCNÉ ODPUSTKY kdo s duší zcela odvrácenou od jakéhokoli hříchu, i všedního, se zúčastní pobožnosti ke cti Božího milosrdenství, nebo se před Nejsvětější svátostí pomodlí Otče náš, Věřím v Boha a invokaci: „Ježíši, důvěřuji Ti!“	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Tomáše kardinála ŠPIDLÍKA, rodiče a sestru
		DRYSICE 9.30	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
		PODIVICE 11.00	za + rodiče MALOVY, syna, dceru, +rodinu a duše v očistci
		TOPOLANY 18.00	za + Emílii a Vladimíra KUDLIČKOVY, živou a + rodinu a duše v očistci

POŘAD BOHOSLUŽEB: 16. - 23. dubna 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 16. dubna	2. NEDĚLE VELIKONOČNÍ BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ PŘÍLEŽITOST ZÍSKAT PLNOMOCNÉ ODPUSTKY kdo s duší zcela odvrácenou od jakéhokoli hříchu, i všedního, se zúčastní pobožnosti ke cti Božího milosrdenství, nebo se před Nejsvětější svátostí pomodlí Otče náš , Věřím v Boha a invokaci: „ Ježíši, důvěřuji Ti! “	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Tomáše kardinála ŠPIDLÍKA, rodiče a sestru
		DRYSICE 9.30	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
		PODIVICE 11.00	za + rodiče MALOVY, syna, dceru, +rodinu a duše v očištění
		TOPOLANY 18.00	za + Emílii a Vladimíra KUDLIČKOVY, živou a + rodinu a duše v očištění
PONDĚLÍ 17. dubna	PONDĚLÍ PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za naše děti, rodiče, prarodiče a za dar předávání víry
ÚTERÝ 18. dubna	ÚTERÝ PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PODIVICE 8.00	za +Rudolfa POSPÍŠILA, dvě manželky, pět dětí a Boží požehnání pro rodiny ŠMEHLÍKOVU a POSPÍŠILOVU
STŘEDA 19. dubna	STŘEDA PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	DRYSICE 18.00	za živou a + rodinu POLÁCHOVU a NAVRÁTILOVU
ČTVRTEK 20. dubna	ČTVRTEK PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PODIVICE 8.00	za živou a + rodinu FOUKALOVU, SMOLKOVU, dar zdraví a duše v očištění
PÁTEK 21. dubna	PÁTEK PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za +Vladimíra ZAHRADNÍČKA, rodinu TAUŠOVU a ZAHRADNÍČKOVU
SOBOTA 22. dubna	SOBOTA PO 2. NEDĚLI VELIKONOČNÍ		
NEDĚLE 23. dubna	3. NEDĚLE VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana SMEJKALA, rodiče z obou stran, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Aloise ČTVRTNÍČKA, rodiče ČTVRTNÍČKOVY a ZAREMBOVY
		PODIVICE 11.00	za + Františka ZAKOPALA, + rodiče, sestru Marii a duše v očištění
		TOPOLANY 18.00	za dar zdraví a Boží požehnání a za živou a zemřelou rodinu DRMOLOVU

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „*Příspěvky na Farní Informátor*“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks**. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.